

[Tegevusaruanne](#) →
[Jätkusuutlikkuse aruanne](#) →
[Majandustulemuste analüüs](#) →
[Raamatupidamise vahearuanne](#) →

IV kvartali ja 12 kuu 2023
auditeerimata vahearuanne

Sisukord

Tegevusaruanne →

Lühiülevaade Enefit Greenist	3
Juhatuse esimehe pöördumine	4
Olulisemad sündmused	7
Strateegia 2026: vahefiniš 2023	8
Tegevuskeskkond	10
Regulatiivsed arengud	14
Pikaajalised elektrimüügilepingud	18
Arendustegevus	23
Varahaldus	33

Jätkusuutlikkuse aruanne →

Jätkusuutlikkuse põhimõtted	39
Keskkonnanaruanne	42
Sotsiaalsed ja kogukondlikud teemad	51
Ühingujuhtimise aruanne	55
Riskijuhtimine	63
Grupi struktuur	66

Majandustulemuste analüüs IV kvartal ja 12 kuud 2023 →

Grupi majandustulemused IV kvartal 2023	73
Grupi majandustulemused 2023	79

Lühendatud konsolideeritud raamatupidamise vahearuanne IV kvartal ja 12 kuud 2023 →

Äriniimi Enefit Green AS
Registrikood 11184032
Address Lelle tn 22, 11318 Tallinn, Eesti Vabariik
Telefon +372 5865 4999
E-post info@enefitgreen.ee

Põhitegevusalad Elektri ja soojuste tootmine koostootmisjaamadest, elektri tootmine tuuleparkides, päikeseelektrijaamades ja hüdroelektrijaamas

Aruandlusperiood 1. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023
Audiitor AS PricewaterhouseCoopers

2023

ÄRITULUD

230 mln €

EBITDA*

106 mln €

PUHASKASUM

56 mln €

ELEKTRIENERGIA TOODANG

1,3 TWh

SOOJUSENERGIA TOODANG

604 GWh

INVESTEERINGUD

356 mln €

OPEREERIV ELEKTRITOOTMISVÕIMSUS

515 MW

EHITUSES ELEKTRITOOTMISVÕIMSUS

709 MW

TÖÖTAJAD (31.12.2023)

154

INVESTORID

64 000

* EBITDA – kasum enne neto finantskulusid, kasumit või kahjumit kapitaliosaluse meetodil kajastatavatelt investeeringutelt sidusettevõtetesse ning maksu-, kulumi- ja väärtuse languse kulusid.

Lühiülevaade Enefit Greenist

Tegutseme Eestis, Lätis, Leedus, Poolas ja Soomes

- Opereerivad tuulepargid
- Ehituses tuulepargid
- Opereerivad päikesepargid
- Ehituses päikesepargid
- Koostootmisjaam
- Hüdroelektrijaam / muu

Tootmisportfell*

	Eesti	 280 MW	 255 MW
	48 MW		74 MW
	0,8 MW		
	50 MW soojus / 19 MW elekter		
	Soome	 72 MW	
	Läti	 17 MW	
	Leedu	 139 MW	 285 MW
	Poola	 27 MW	 6 MW

* Pärast biomassi kasutava koostootmis- ja pelletiäri müüki

Hea lugeja!

Enefit Green on Läänemere piirkonna üks juhtivaid kasvule orienteeritud taastuvenergia ettevõtteid. 2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greeni ehituses oleva tootmisvara maht üle 700 megavati ja töös oleva vara maht üle 500 megavati. Oleme viimase kolme aastaga teinud kokku 14 investeerimisotsust peaaegu miljardi euro ulatuses. Meil on tugev ligikaudu 4900 megavati suurune lühi- ja pikaajaline maismaatuule, meretuule ning päikeseparkide arendusportfell.

Avasime 2023. aastal Purtses Baltikumi esimese tuule ja päikese hübriidpargi, mille investeerimisotsusest tootmisvalmiduseni jõudsime kõigest aastaga. Ainulaadne hübriidpark kasutab tuule- ja päikeseelektri võrku andmisel sama alajaama ja võrguühendust. Tulevikus lisame hübriidparki akusalvesti.

Jõudsime kuue kuuga ehituse algusest elektri tootmiseni Estonia kaevanduse päikeseelektrijaamas (3 megavatti) ja avasime selle detsembris. Samuti lõpetasime Zambrówi (9 megavatti) päikeseelektrijaama ehituse Poolas, kus see on meie seni suurim päikeseelektrijaam.

Jätkasime Baltikumi võimsaima ehk Sopi-Tootsi taastuvenergia tootmise ala ehitamist. Rajame ammendunud Tootsi turbamaardla alale nii tuule- kui ka päikesepargi (vastavalt 255 megavatti ja 74 megavatti). Nii anname senisele väheväärtuslikule maale uue otstarbe ja katame tulevikus peaaegu kümnen-diku kogu Eesti praegusest elektritarbimisest. Tuule- ja päikesepark valmib plaani järgi 2025. aastal.

Enefit Greeni eesmärk on jätkusuutlikult kasvatada taastuvenergia tootmist, samal ajal riske maandades ja kapitalitootlust tagades. Alustasime 2023. aastat ootusega, et saame järgneva 12 kuu jooksul teha investeerimisotsuseid ja hakata ehitama uusi taastuvenergia objekte ligikaudu 480 megavati ulatuses. Vaatamata langenud elektrihindadele tegime lõppenud aastal investeerimisotsused ligikaudu 180 megavati taastuvenergia tootmisvõimsuste osas.

Otsustasime alustada Kelmé II (87 megavatti) tuulepargi ehitust Leedus ja seni suurima Sopi (74 megavatti) päikesepargi rajamist Eestis. Samuti Enefit Greeni esimeste päikeseelektrijaamade rajamist Lätis (Austrum 6 megavatti ja Dzērves 11 megavatti). Nende investeeringute kogumaksumus ületab 200 miljonit eurot.

Suurim tagasilöök tabas meid Leedus, ehitusjärgus olevas Akmené tuulepargis (75 megavatti), kus varises maikuu kokku üks tuulik, mida tarnija polnud meile veel üle andnud. Aasta lõpus andsid Akmené pargis toodangut 13 tuulikut 14-st.

Põhja-Soomes Tolpanvaara tuulepargis (72 megavatti) takistas tugev tuul meil tuulikute püstitamist. Lahendamist vajasisid ka tehnilised probleemid tuulikute seadistamisel ja testimisel.

Enefit Green tootis 2023. aastal 1,3 teravatt-tundi elektrit ja 604 gigavatt-tundi soojusenergiat. Mõlema valdkonna toodang ületas aastatagust näitajat ning kasvas kokkuvõttes vastavalt 20% ja 7%. Enim mõjutas tootmistulemust uute valminud ja veel ehituses olevate tuuleparkide toodangu kasv. Purtse hübriid-park koos Šilalé II, Akmenė ja Tolpanvaara tuulepargiga andsid märkimisväärse osa elektritoodangu 20% kasvust.

Ehkki uued tuule- ja päikesepargid lisasid olulise osa aasta elektritoodangusse, kujunes see plaanitud väiksemaks, eelkõige tuule vähese kiiruse, Akmenė intsidendi ja Šilutė tuulepargi väiksema töökindluse tõttu.

Kavandatust väiksema toodangu tõttu kasvasid pikaajaliste elektrilepingute täitmisega seonduvad elektriostukulud. Suur osa Enefit Greeni elektritoodangust on hinnariski vähendamiseks müüdnud pikaajaliste lepingutega ette. Kuna aga tegelik toodang jäi kavandatule tunduvalt alla, tuli osta puudujääv elekter lepinguliste kohustuste täitmiseks turult. 2023. aastal kasvasid sellest tingitud kulud 15,7 miljoni euro võrra, põhjustades valdava osa ärikulude 18% kasvust.

2023. aasta tõi aastatagusega kõrvutatuna kaasa elektri hinna mitmekordse languse. Enamuse osa aastast püsis keskmine elektri hind allpool 100 €/MWh taset ja oli Enefit Greeni koduturgudel keskmiselt 92,7 €/MWh (võrdlusperioodil 205,5 €/MWh). Ettevõtte arvutuslik teenitud elektri hind oli 2023. aastal 89,7 €/MWh (võrdlusperioodil 149,5 €/MWh). Äritulud kahanesisid peamiselt elektri madalama turuhinna tõttu 10% võrra 230,1 miljonile eurole.

2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greenil ehituses tuule- ja päikeseparke koguvõimsusega üle

700
megavati

Kokkuvõttes vähenes EBITDA ligikaudu kolmandiku võrra, jõudes 105,9 miljoni euro tasemele. Puhaskasumit mõjutasid veel tulumaksu kulu ja kulumi kasv vastavalt 4,1 miljoni ja 2,8 miljoni euro võrra. Aasta puhaskasum ulatus 55,8 miljoni euroni.

Enefit Green on jätkusuutlikule kasvule suunatud ettevõtte. Juba valminud ja veel ehitatavate objektide valmimise järel 2025. aasta lõpuks jõuab Enefit Greeni valminud vara maht 1,2 gigavattini ning aastane oodatav elektritoodang 3 teravatt-tunnini. Selle saavutamise korral on Enefit Green veelgi tugevam ettevõtte kui praegu.

ja opereerivaid elektritootmisvõimsusi üle

500
megavati

Fookuse teravdamise ja kapitali vabastamise eesmärgil otsustasime müüa 2023. aasta lõpus biomassi kasutavad koostootmisärid Eestis ja Lätis ning pelletitootmise Lätis. See samm võimaldab meil keskenduda veelgi rohkem strateegilisele ärisuunale, st tuule- ja päikeseenergia arendamisele Baltikumis ja Poolas.

Kiire, konkurentsivõimelise ja energiasõltumatust tagava rohepöörde alus on taastuenergia põhinev elektrifitseerimine. Tuule- ja päikeseenergia on kõige konkurentsivõimelisemad taastuenergia tehnoloogiad. Pole kahtlust, et meie energiasüsteem läheb üle taastuenergiale ja suurim kasv tuleb tuuleenergiast.

Esimest korda ajaloos toodeti Euroopa Liidus tuulest rohkem elektrienergiat kui gaasist. Sellest hoolimata moodustavad fossiilkütused ikka veel 33% kogu Euroopa Liidu elektri-toodangust, mis ei rahulda kasvavat elektrinõudlust. Ehkki 2023. aastal ehitati Euroopa Liidus uusi tuuleparke rekordilises mahus (17 gigavatti), on seda ikkagi vähem, kui on tarvis 2030. aasta kliimaeesmärkide täitmiseks.

Tuuleenergia kasutamise kasvu kiirenemist peaksid toetama intressimäärade langus ja inflatsiooni aeglustumine, samuti tuulikutootjate majandustulemuste paranemine. Kuna elektri-hinnad on võrreldes 2023. aastaga madalamal tasemel, peaks vähenema ka regulatsioonidest tulenevad riskid.

Jätkame 2024. aastal tööd selle nimel, et kõik ehituses olevad objektid saaksid valmis ja iga megavatt-tund elektrit toodetud.

Tunneme uhkust, et meie meeskonna pühendumus ettevõttele ja usk selle edukusse on jätkuvalt suur. Samamoodi annab meid toetava 64 000 investori usaldus taastuenergia tuleviku vastu ja usk sellesse meile kindluse jätkata ettevõtte kestlikku arendamist.

Täna südamest kõiki Enefit Greeni töötajaid pühendumuse ning investoreid ja koostööpartnereid usalduse eest.

Aavo Kärmas

juhatuse esimees

Olulisemad sündmused 2023. aastal

Laenulepingute sõlmimine
SEB ja Põhjamaade
Investeeringuspangaga

Sopi tuulepargi tuulikute tarne- ja hoolduslepingu
allkirjastamine Nordexiga

Hea koostöö leppe
allkirjastamine Põhja-
Pärnumaa vallaga

I kv

Jaanuar

Veebruar

Märts

II kv

Aprill

Mai

Juuni

III kv

Juuli

August

September

IV kv

Oktoober

November

Detsember

Purtse hübriidpargis
said püsti kõik tuulikud,
algas päikesepaneelide
paigaldus

Sopi-Tootsi tuulepargi
(255 MW) teede ja
kraanaplatside rajamine

**Juhatus liikme
ja arendusjuhina**
alustas tööd Andres
Maasing

Dividendimakse 0,208
eurot aktsia kohta

Zambrówi päikesepargi
(9 MW) valmimine Poolas

Purtse hübriidpargi
(21 MW + 32 MW)
avamine Eestis

**Ehitusjärgus Akmené
tuulepargis** (75 MW)
Leedus kukkus ümber
tuulik

Investeeringisotsus
Sopi päikesepargi
(74 MW) rajamiseks
Eestis

**Aktsionäride
üldkoosolek**

**Loode-Eesti
meretuulepargi**
keskkonnamõjude
aruande valmimine

**Laenulepingu
allkirjastamine**
Euroopa Investeeringis-
pangaga

Risti tuulepargi
eriplaneeringu esimese
etapi kinnitamine

**Investeeringisotsused
päikeseelektrijaamade**
(Austrum 6 MW ja Dzērves 11 MW)
ehitamiseks Lätis

Paide ja Valka kaugkütteäride
ostu-müügilepingu sõlmimine
Utilitasega

Kantar EMORi uuring
näitas kõrget toetust
tuuleenergiale Eestis

**Estonia kaevanduse
päikeseelektrijaam**
(3 MW) alustas tootmist

**Estonia kaevanduse
päikeseelektrijaama**
(3 MW) avamine

Investeeringisotsus Kelmē II
(87 MW) tuulepargi rajamiseks
Leedus

**Keskkonnainvesteeringute
Keskuse rahastusotsus**
rohevesiniku tootmisjaama
rajamiseks

**Kelmē II tuulepargi tuulikute
tarne- ja hoolduslepingu**
allkirjastamine Vestasega

Brocēni koostootmisjaama ja
pelletitehase müük Warmestonile

**Loode-Eesti
meretuulepargi**
keskkonnamõjude
aruande heakskiitmine
Kliimaministeeriumi poolt

Strateegia 2026: vahefiniš 2023

Enefit Green tegutseb selle nimel, et pakkuda kestlikku alternatiivi fossiilsetest allikatest toodetud traditsioonilisele energiale. Oleme kasvanud üheks juhtivaks kasvule orienteeritud taastuvenergia ettevõtteks Läänemere piirkonnas. Tegutseme Eestis, Leedus, Soomes, Poolas ja Lätis ning keskendume uute tuule- ja päikese tootmisvõimsuste kasumlikule rajamisele neil turgudel. Meie aktsiad on noteeritud Nasdaq Tallinna börsil ja meil on 64 000 aktsionäri.

Meie tegevust toetavad ühiskonna kasvav nõudlus taastuv- elektri järele ja kiire tehnoloogiate areng. Oleme veendunud, et rohepöörde elluviimise olulisimaks eelduseks on era- ja tööstustarbimises toimuv ning taastuvelektril põhinev elektrifitseerimine. See üleminek tagab aastakümneteks kestliku elektrienergia pikaajalise nõudluse kasvu.

Enamik Enefit Greeni koduturge püsib suures energiadefitsiidis ehk elektri tarbimine ületab riigisisest tootmist. Lisaks sellele kipub elektritootmine nii mõnelgi koduturul olema üsna süsinikuintensiivne. See tähendab ühtlasi, et selliselt toodetud elekter on kallim, kui see võiks olla puhtama tootmise korral. Enamikul meie koduturgudest suurendasid valitsused möödunud aastal oma 2030 aasta taastuvenergia eesmärgi andes sel moel märku eesseevast arenguperspektiivist. Vajadus konkurentsivõimelise taastuvelektri ja uute riigisiseste elektrijaamade turule toomiseks on jätkuvalt kõrge.

2021. aastal börsile tulles kavandas Enefit Green täiendava aktsiakapitali ja sellele edaspidi juurde kaasatava võlakapitali

toel kasvatada oma toonast 457-megavatist elektritootmise võimsust 2,4 korda, et jõuda 2025. aastaks 1100 megavatini. 2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greenil opereerivaid tootmisvõimsusi üle 500 megavati ja ehituses olevaid tuule- ja päikeseparke koguvõimsusega üle 700 megavati. Kolme viimase aasta jooksul oleme oma kasvuplaani järgides teinud pea miljardi euro ulatuses investeerimisotsuseid maismaatuule- ja päikeseparkide rajamiseks koduturgudel.

Meil on tugev ligikaudu 4 900 megavati suurune lühi- ja pikaajaline maismaatuule, meretuule ning päikeseparkide arendusportfell. Meil on pikaajalised arendus- ja opereerimiskogemused ning hea ligipääs kapitaliturgudele. Tõstisime 2022. aasta kevadel energiakriisis kasvavate elektrihindade ja kiirelt arenenud pikaajaliste elektrimüügilepingute (PPA) turu toel kasvuambitsiooni. Seadsime uueks sihiks neljakordistada elektritootmise võimsus 1900 megavatini 2026. aasta lõpuks.

Meile on tähtis ettevõtte omanikele lisandväärtuse loomine ja selle kasvatamine läbi kasumlike ning hoolikalt maandatud riskidega kasvuprojektide elluviimise ja opereerimise. Meie investeerimisotsused on pikaajalised ning otsuste tegemisel lähtume klientide pikaajalisest nõudlusest, meie võimest toota elektrit konkurentsivõimelise hinnaga ja eesmärgist, et projekti tootlus peab ületama Enefit Greeni kaalutud keskmist kapitali hinda vähemalt 2% võrra.

Projektide kulud peavad olema kindlalt fikseeritud tarne- ja ehituslepingutega ning tulukindlus peab olema tagatud piisavas ulatuses pikaajaliste elektrimüügilepingutega või riiklike toetusskeemidega. Regionaalsed elektriturud on olnud väga

kõikuvad ja viimased kaks aastat on näidanud nii lähiajaloo kõrgemaid kui ka negatiivseid hindasid. See tähendab, et pikaajalise tulukindluse saavutamine on veelgi olulisem kui mõned aastad tagasi.

Võõrkapitali kaasamisel lähtume peamiselt netovõlg / EBITDA suhtarvu sihttasemest.

2024. aasta alguses saame öelda, et mullu valminud ja ehituses olevate projektide valmimise järel ületab Enefit Greeni opereeriv elektritootmisvõimsus 1,2 gigavatti ning oodatav aastane tootang 3 teravatt-tundi. Sellega saavutame ja ületame peaaegu kümnendikuga IPO-aegse kasvueesmärgi. Arvestades muutunud olukorda makromajanduses ja elektrienergiaturgudel ning uute tuuleparkide maksumuse kallinemist, keskendume lähiajal ehituses olevate parkide valmihitamisele ja pikaajalise suurte elektrinõudlusega klientidega uute kokkulepete sõlmimisele.

Oleme kindlad, et meie regioon vajab juurde suures mahus uusi taastuenergia võimsusi. Tuleviku märksõnadeks saavad olema hübriidlahendused koos salvestus- ja vesinikutehnoloogiaga ning meretuulepargid. Meil on olemas potentsiaalikas arendusportfell, tugev meeskond ja hea ligipääs kapitalile. Meie kasvu kiiruse määrab aga meie koduturgude ja klientide nõudlus ning meie lubadus oma aktsionäride vara hästi majandada.

Tegevuskeskkond

Tuule- ja päikeseenergiale keskenduva taastuenergia ettevõttena mõjutavad meid elektri- ja heitmekvootide hinnad, elektrienergia nõudlus ja pakkumine, konkurents erinevate energialiikide ja -pakkujate vahel, energeetikasektori regulatsioonid ning ilmastik (peamiselt tuuleolud).

Keskmiised elektri hinnad meie koduturgudel langesid võrreldes eelmise aastaga enam kui poole võrra

Enefit Green on osaline elektribörsil Nord Pool, kus kauplevad elektri tootjad, kes müüvad börsile oma toodetud elektrit, ja elektri müüjad, kes ostavad börsilt elektrit, et müüa seda lõpptarbijatele. Enim mõjutavad meie tegevust Eesti, Läti, Leedu ja Poola elektri hinnad, sest nendes riikides me nii toodame kui ka müüme elektrit. Kuna alates 2024. aasta esimesest kvartalist alustab täisvõimsusega tööd Enefit Greeni Tolpanvaara tuulepark Soomes, siis muutub varasemast olulisemaks ka Soome elektriturust tasakaal ja sealsed elektri hinnad.

Enefit Greeni koduturud on ülekandekaablitega tihedalt ühendatud. Seetõttu mõjutavad elektritootmist ja -hindu ka mitmed tegurid väljaspool meie koduturge, näiteks nii veetase Norra hüdroreservuaarides kui ka kogu piirkonna tuuleolud.

Norra

Tootmine 152,4 TWh
Tarbimine 134,5 TWh
Keskmine hind 53,4 €/MWh (-54,4%)

Rootsi

Tootmine 155,5 TWh
Tarbimine 130,6 TWh
Keskmine hind 49,1 €/MWh (-51,1%)

Taani

Tootmine 32,7 TWh
Tarbimine 34,5 TWh
Keskmine hind 84,4 €/MWh (-60,8%)

Soome

Tootmine 74,2 TWh
Tarbimine 79,8 TWh
Keskmine hind 56,5 €/MWh (-63,3%)

Eesti

Tootmine 4,6 TWh
Tarbimine 8,1 TWh
Keskmine hind 90,8 €/MWh (-52,9%)

Läti

Tootmine 5,7 TWh
Tarbimine 6,5 TWh
Keskmine hind 93,9 €/MWh (-58,6%)

Leedu

Tootmine 5,5 TWh
Tarbimine 11,7 TWh
Keskmine hind 94,4 €/MWh (-59,0%)

Poola

Tootmine 162,7 TWh
Tarbimine 166,1 TWh
Keskmine hind 111,3 €/MWh (-32,3%)

Baltimaade elektri hindu mõjutasid maagaasi madalam hind ja taastuenergia toodangu mahu kasv

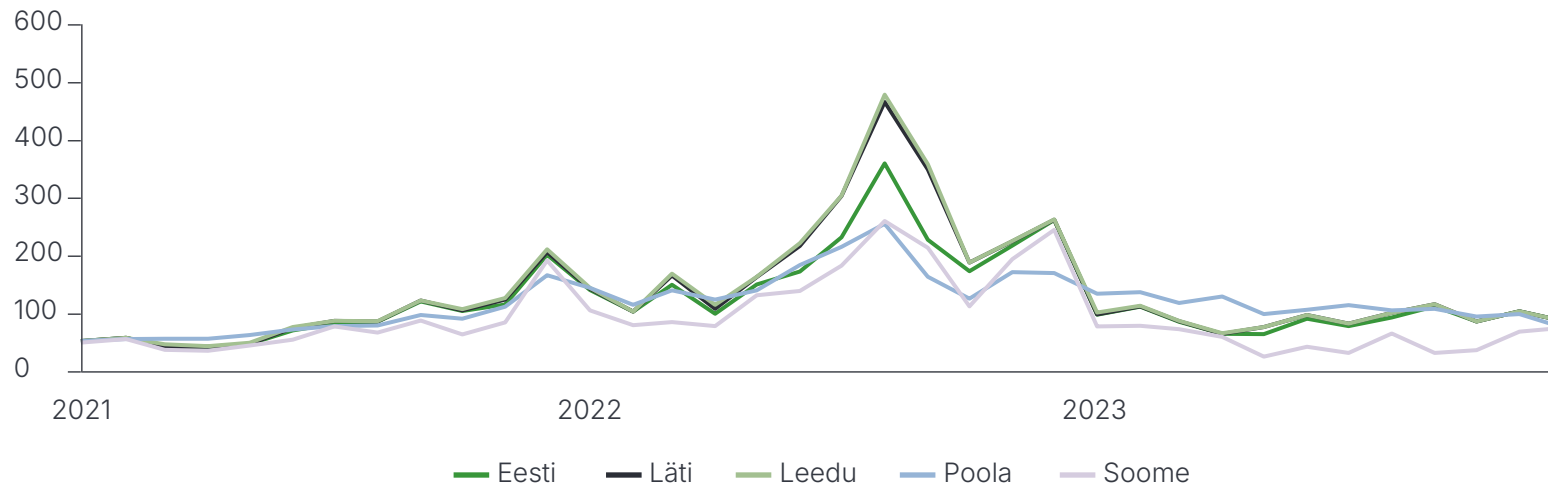
2023. aastal oli Põhja- ja Baltimaade turupiirkonna elektri- toodangu maht 431 TWh ning tarbimismaht 406 TWh. Võrreldes 2022. aastaga suurenes Põhja- ja Baltimaade turupiirkonna elektritoodang 5 TWh ning tarbimismaht kasvas 2 TWh võrra. Norra ja Rootsi 2023. aasta elektritoodang ületas tarbimismahtu. Eesti, Läti, Leedu, Soome ning Taani tarbimismaht ületas riigisisest elektritoodangut, mistõttu pidid riigid elektrit importima.

Eesti ja lähiriikide elektri hindu mõjutasid 2023. aastal elektri- nõudluse kahanemine, maagaasi madal turuhind, Soome Olkiluoto 3 tuumajaama toodang ning ilmastikuga seotud tegurid. Tulenevalt ilmast toodeti esimesel poolaastal tavapära- sest rohkem elektrit tuuleparkides ning hüdroelektrijaamades. Seetõttu oli esimese poolaasta keskmine elektri turuhind Balti riikides 90 €/MWh tasemel. Teisel poolaastal toimus kodu- turgudel ja lähiriikides olulises matus elektrijaamade hooldus- töid. 2023. aasta neljas kvartal oli tavapärasest külmem, mistõttu

nõudlus elektri vastu kasvas, kui samas toodang taastuvatest allikatest vähenes. Nende tegurite tõttu kasvas keskmine elektri hind Balti riikides 96 €/MWh tasemele.

Taastuenergia toodangu maht Enefit Greeni koduturgudel jätkas kiiret kasvu. Balti, Soome ja Poola turgudel lisandus ligi 13 TWh jagu päikese- ja tuuleenergia toodangut võrreldes eelneva aastaga.

Koduturgude keskmised elektri turuhinnad kuude lõikes, €/MWh

Allikas: Nord Pool

Tuule- ja päikeseenergia toodang Enefit Greeni koduturgudel (TWh)

	2021		2022		2023	
	Päike	Tuul	Päike	Tuul	Päike	Tuul
Eesti	0,3	0,8	0,6	0,7	0,7	0,8
Läti*	-	0,1	-	0,2	-	0,3
Leedu	0,1	1,3	0,4	1,5	0,7	2,4
Poola	4,6	15,3	9,3	18,8	13,2	22,2
Soome	-	7,9	-	11,1	0,9	14,1
Kokku	5,1	25,3	10,2	32,3	15,4	39,8
Kasv, TWh			5,1	7,0	5,2	7,5
Kasv, %			101%	28%	51%	23%

Allikas: ENTSO-E

* ENTSO-E ei avalda Läti päikeseenergia toodangu andmeid, kuid jaotusvõrguettevõtte ST andmetel kolmekordistus Lätis toodetud päikeseenergia toodang 2023. aastal 0,128 TWh tasemele.

Maagaasi hind mõjutab elektriturgu peamiselt põhjusel, et maagaasil põhinevad elektrijaamad määravad enamasti tiputarbimise hinnataseme. Hollandi gaasibörsil TTF kaubeldava maagaasi keskmine hind oli 2023. aastal 40,1 €/MWh (-96,0 €/MWh, -70,5% võrreldes 2022. aastaga). 2023. aasta esimesel poolaastal mõjutasid maagaasi hinda peamiselt tavapärasest soojemad ja tuulisemad ilmad, mistõttu oli nõudlus maagaasi vastu madalam ning tuule- ja hüdroenergia toodang kõrgem.

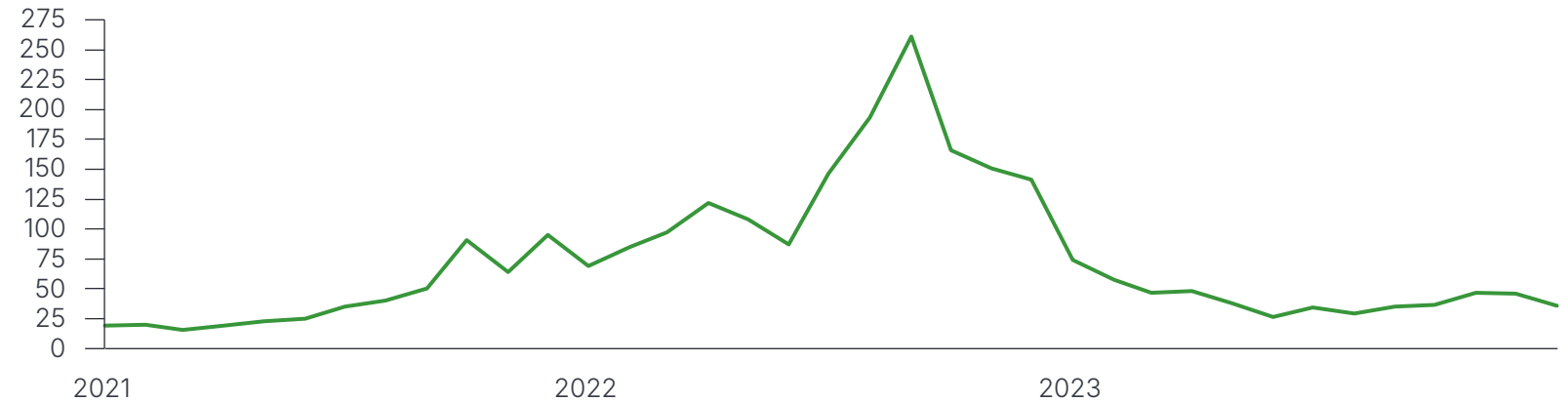
2023. aasta teisel poolaastal alguses maagaasi hind pisut kasvas, kuna LNG tootmise probleemid Austraalias vähendasid LNG üleilmset pakkumist 6% võrra, samal ajal suurenes LNG import Aiasse märkimisväärselt. Kuigi LNG vähenenud pakkumine survestas hindu tõstma, hoidsid Euroopa ajalooliselt suured gaasivarud hinnatõusu kontrolli all. Aasta lõpukuudel mõjutas maagaasi hinda veel konflikt Lähis-Idas ja sellega kaasnenud ebakindlus energiaturgudel.

Ülekandekaablite kaudu jõuab Baltimaadesse Põhjamaade hüdroenergia, mis on teistel viisidel toodetud elektrist odavam. 2023. aastal oli keskmine hüdroressursside tase 57,9% reservuaaride maksimaalsest mahutavuse tasemest, mis oli 3,1 protsendipunkti võrra kõrgem 2022. aasta keskmisest tasemest ja 3,9 protsendipunkti võrra madalam pikaajalisest keskmisest.

CO₂ heitmekvootide hinnad jätkasid ajalooliselt kõrgel tasemel

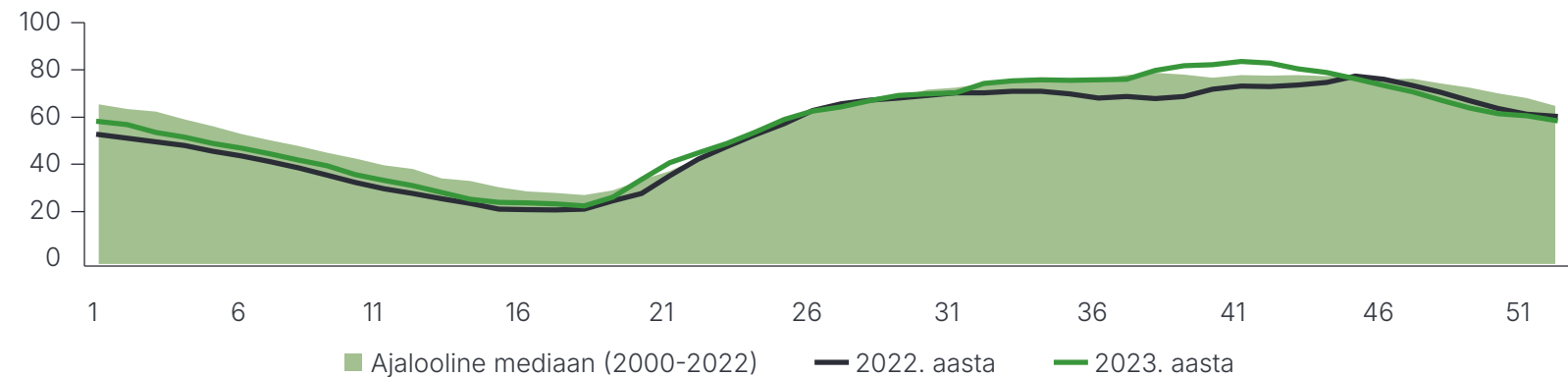
Heitmekvootide süsteemi eesmärk on vähendada CO₂ heitmete õhku paiskamist üle Euroopa ja suunata energiatootjaid tootma rohkem energiat taastuvatest allikatest, mille konkurentsivõime paraneb heitmekvootide hinna kasvades.

TTF Maagaasi hind, €/MWh

Allikas: TTF

Põhjamaade hüdroressursside tase nädalate lõikes, % maksimumist

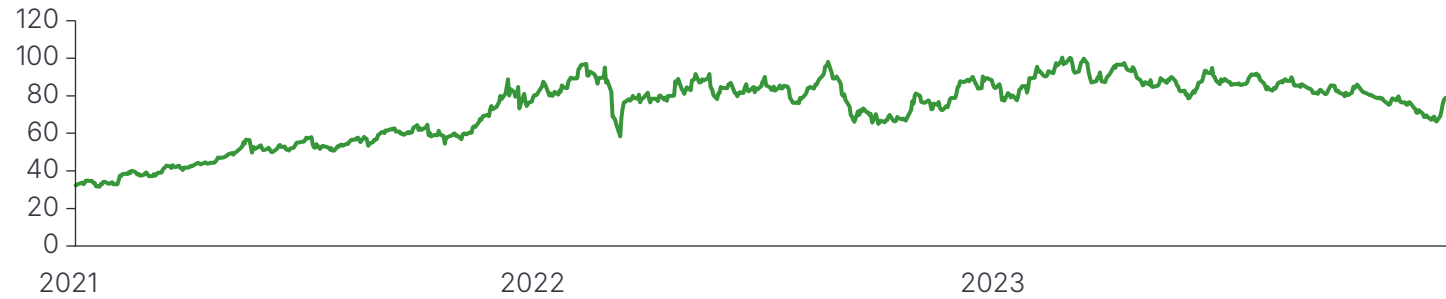

Allikas: Nord Pool

CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aasta esimesel poolaastal 89,4 €/t ehk 6,9% (+5,8 €/t) kõrgem kui 2022. aasta esimesel poolaastal. Esimesel poolaastal mõjutas näitajat kivisõejaamade laialdane kasutus ja heitmekvootide korralise tsükli lõppemine esimese kvartali järel. Aprillis võttis Euroopa Parlament vastu otsuse muuta heitmekvootide poliitikat ja uuendada Euroopa-üleseid heidete vähendamise eesmärgi. Uue otsuse alusel kaotatakse tasuta heitmekvootide jaotamine tootmisüksustele aastaks 2034. Samuti on 2030. aasta eesmärk vähendada heiteid 55% võrra, mis on 15 protsendipunkti rohkem võrreldes varasema eesmärgiga.

CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aasta teisel poolaastal 81,2 €/t ehk 2,8% (+2,2 €/t) kõrgem kui 2022. aasta teisel poolaastal. Teisel poolaastal mõjutasid hinda valdavalt suuremad kaubeldavad kvootide kogused, tavalisest soojemad ilmad ja taastuvenergia tootangu prognooside suurenemine. Samuti on CO₂ heitmekvootide hind tugevalt seotud maagaasi hinnaga, mistõttu langes 2023. aasta detsembris heitmekvootide hind 72,4 €/t tasemele, mis oli viimase 14 kuu madalaim. CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aastal 85,3 €/t, kasvades 2022. aastaga võrreldes 5% (+4,0 €/t).

CO₂ heitmekvootide hinnad, €/t

Allikas: Intercontinental Exchange

Regulatiivsed arengud

2023. aastal muutsid või täpsustasid paljud Euroopa riigid oma taastuvenergiaga seotud regulatsioone. Sõltuvalt poliitilistest valikutest eristuvad üha tugevamalt ka Enefit Greeni erinevate koduturgude õiguslikud raamistikud. Regulatsioonid mõjutavad uute taastuvelektrijaamade rajamist, kehtestavad tingimused ja nõuded, mis kujundavad investeerimisotsuseid ning suunavad meie valikuid ja tegevust.

Müügitulu ülempiir

2022. aasta detsembris kehtestatud 180 €/MWh ülempiir väikese muutuvkuluga (sealhulgas tuult, päikest, jäätmeid ja bio-massi energiaallikana kasutatavate) elektritootjate tulule mõjutas Enefit Greeni vaid vähesel määral.

Eestis, Lätis ja Leedus jõustati müügitulu piirang kuu keskmise turuhinna või elektrilepingu perioodi keskmise müügitulu alusel ning piirang kehtis juuli lõpuni. Kuna kuu keskmised elektri turuhinnad olid 2023. aastal alla 180 €/MWh, siis müügitulu piirang neis riikides eelmisel aastal ei rakendunud.

Poola kehtestas müügitulu ülempiiri väljaspool taastuvelektri toetuskeemi müüdnud elektrile kuni 2023. aasta lõpuni ja müügitulu piiri ületav summa tuli arvutada päeva keskmise turuhinna alusel. Enefit Greeni tulemustele oli muudatuse mõju väike, kuid regulatiivsete riskide kasv mõjutab negatiivselt kõigi turuosaliste tulevase investeerimisotsuseid.

Elektrituru disaini muudatused

2023. aasta alguses maagaasi turuhind langes, alandades ka elektri hinda turul. Vähenes poliitiline motivatsioon sekkuda kiiresti elektri turukorraldusse ja elektrituru disaini muudatustesse lisati uusi detaile.

Ootamatult täiendati uut Euroopa elektrituru mudelit Eesti, Läti ja Leedu elektrisüsteemide halduritele antava erandliku õigusega osta elektrisüsteemi tasakaalustamiseks vajalike võimsuste loomist pikaajaliste lepingutega (lepingu sõlmimine kuni viis aastat ette). Lisaks võib anda õiguse jätkata teenuse ostmist kuni kaheksa aastat pärast Venemaa sünkroonalast eraldumist. See võib teha süsteemiteenuste osutamiseks vajalike elektrijaamade ja salvestite ehitamise Eestis, Lätis ja Leedus soodsamaks kui teistes Euroopa riikides, kus teenust võib osta vaid lühiajaliste lepingutega.

Prognoositavalt kinnitatakse Euroopa Liidu elektrituru regulatsioonide muudatused 2024. aasta esimeses kvartalis.

Oktoobris avaldas Euroopa Komisjon tuuleenergia tegevuskava (ingl *European Wind Power Action Plan*). Muuhulgas informeeriti turuosalisi, et Euroopa Komisjon avaldab tuulest elektri tootmise vähempakkumiste juhendi 2024. aasta teises kvartalis. Selles sätestatakse muuhulgas tulevaste vähempakkumiste kohustuslikud nn hinnaga mitteseotud lisatingimused, mille abil saaks paremini tagada tuuleparkides ehitamiseks vajalikke tarneahelaid Euroopa Liidus. Muudatus võib mõjutada oluliselt järgmisi investeringuid.

Suurem taastuenergia tootmise ambitsioon ja kiirem loamenetlus

Taastuenergia direktiivi muudatused (nn RED III) kinnitati 2023. aasta oktoobri lõpus. Euroopa Liidu tasemel võeti ambitsioonikam taastuenergia üldeesmärk – 2030. aastal peab taastuenergia osakaal tarbitavast energiast olema vähemalt 42,5% koos püüdlusega saavutada 45% osakaal. Võrdluseks – 2018. aastal oli seatud eesmärgiks 32%.

Taastuenergia direktiivi loamenetluste kiirendamisega seotud osa jõustub 1. juulil 2024. ja ülejäänud direktiivi muudatused jõustuvad 25. mail 2025. aastal.

Taastuenergia tootmise käitiste loamenetlusele, ehitamisele ja opereerimisele ülekaaluka avaliku huvi staatuse tagamiseks ning mõnede teiste taastuenergia kasutuselevõtu kiirendavate muudatuste juurutamiseks pikendati kuni 2024. aasta 1. juunini kehtiva taastuenergia kiirema kasutuselevõtu määruse nr 2022/2577 kehtivust veel aasta võrra, vähesel määral muudetud versioonis.

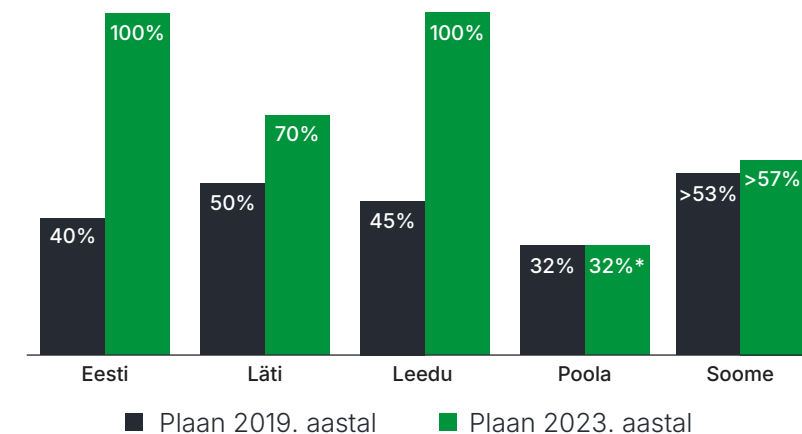
Kehtestati taastuvelektrist transpordikütuste, sh vesiniku, tootmise detailsed reeglid, mis võimaldavad kavandada taastuvelektrist vesiniku tootmist.

Kasvuhoonegaaside heitmeaubanduse direktiivi uuendamisel laiendati heitmeaubandus 2027. aastast ka transpordis ja hoonetes kasutatavale energiale (nn ETS 2). See suurendab tõenäoliselt oluliselt nõudlust taastuvelektri järele, sest fossiilkütustele lisanduv CO₂ emissioonitasu parandab oluliselt taastuvelektri konkurentsivõimet.

Uued riiklikud kliima- ja energiakavad

30. juuniks 2023 pidid liikmesriigid esitama oma uuendatud riiklikud energia- ja kliimakavad. Aasta lõpuks tegid seda 23 liikmesriiki. Enefit Greeni koduturu riikidest ei ole uuendatud energia- ja kliimakava esitanud Poola. Läti esitas kava esialgse versiooni 2023. aasta lõpus. Energia- ja kliimakavad on investoritele tähtsad infoallikad. Need toetavad taastuenergiasse investeerimise õigeaegset kavandamist ja vähendavad ootamatutest muudatustest tekkivaid riske elektritootjatele.

Riiklikes kliimakavades sätestatud eesmärgid 2030. aastal riigis tarbitava elektrienergia kaetusele taastuvatest allikatest toodetud elektriga

* Andmed Poola 2019. a. plaani alusel.
Allikas: riiklikud energia- ja kliimakavad

Elektrivõrk

Eestis, Lätis ja Leedus jõustati elektritootjate elektrivõrguga liitumis-õiguse ülemäärase broneerimise vastased regulatsioonid. Need motiveerivad arendajaid taastuenergia projekte kiiremini ellu viima ja loovad seeläbi suhtelise eelise tugevamatele arendajatele.

Eestis kehtestati elektritootjatele range lisanõue, et nad peavad vähemalt üks kord kahe aasta jooksul andma elektrit võrku 100% võrguühenduse maksimumvõimsuse ulatuses. Väiksema elektritoodangu korral peab elektritootja võrguga liitunud võimsuse ja tegelikult võrku antud maksimaalse võimsuse erinevuse ulatuses maksma iga kahe aasta järel uuesti elektrivõrguga liitumise tasu. Uus reegel muudab elektri tootmise Eestis oluliselt riskantsemaks.

Eesti põhivõrguettevõtte loobus ainult energiapõhisest võrguteenuse hinnakujundusest ning kehtestas alates 2024. aastat tarbimiskoha- ja võimsustasudega võrguteenuse. See suurendab võrguteenuse kulu eelkõige päikesest ja tuulest elektri tootjatele. Uus hinnakujundus loob eelise elektri tootmise ja salvestamise hübriidlahenduste arendamiseks, vähendades ainult elektri salvestamise käitiste võrguga ühendamise atraktiivust.

Läti põhivõrguettevõtte AST peatas kolmandas kvartalis kõrgepinge-võrguga liituda soovivatelt elektritootjatelt ajutiselt liitumistaotluste vastuvõtmise, kui liitumiseks tuleb teha muudatus 330 kV elektrivõrgus.

Poolas lubati olemasolevate elektrijaamade liitumispunktidega ühendada otseliini teel teisi elektritootmise seadmeid. Näiteks saab päikesest elektri tootmise võrguühendusele lisada tuuliku, mis vähendab uute elektrijaamade ehitamise kulusid. Ka Leedus ja Eestis lihtsustati mitme tehnoloogiaga hübriidelektrijaamade loomist.

Tuuleenergia

Poola kõrvaldas keelu ehitada tuulikuid eluhoonetele lähemale kui kümnekordne tuuliku kõrgus. Uueks keelutsooniks sätestati 700 meetrit ja ettevalmistamisel on piirangutsooni vähendamine 500 meetrini. Muudatus suurendab oluliselt maismaatuuleparkide ehitamise võimalusi Poolas.

Läti valitsus kehtestas riigi või kohaliku omavalitsuse maadel tuuleparkide ehitamise õiguse andmise korra. Uus regulatsioon annab Latvenergo AS ja Latvijas valsts meži AS tütarettevõttele SIA Latvijas Vēja parki ühekordse eelisõiguse valida tuuleparkide ehitamiseks maa-ala, mis ei ületa 10% riigile kuuluva Latvijas valsts meži AS poolt tuuleparkide rajamiseks pakutavast kogu territooriumist. Enefit Greeni hinnangul annab riik endale kuuluvale ettevõttele põhjendamatu protseduurilise eelise, mis diskrimineerib teisi tuuleparkide arendajaid Lätis.

Leedu ja Eesti riigid korraldasid esimesed enampakkumised meretuulepargi arendamise aladele arendajate leidmiseks. Mõlemad enampakkumised võitis üks ja seesama ettevõtte, mis Eestis omandas meretuulepargi arendamise õiguse alghinnaga.

Euroopa Komisjon lubas Leedus anda kuni 193 miljoni euro suuruse toetuse 700 megavati suuruse avamere tuulepargi ehitamiseks Leedu rannikumeres. Toetuse saaja valitakse välja konkursi alusel. Toetust antakse kahepoolse hinnavahelepingu (CfD) alusel 15 aastaks.

Soome investeerimiskeskond muutus ootamatult riskantsmaks, kui sealse uue valitsuskoalitsiooni kokkuleppes sätestati, et

tuulest elektri tootmisele lisatakse elektrisüsteemi reguleerimise rahastamise kohustus. Selle puhul arvestatakse küll asjaolu, et see ei tohi takistada tuulest elektri tootmise parkide lisandumist Soome. Mõju Enefit Greeni tulemustele on marginaalne, kuid regulatiivsete riskide kasv mõjutab negatiivselt kõigi turuosaliste tulevasi investeerimisotsuseid.

Eesti uus Kliimaministerium esitas ettepaneku tõsta 2030. aasta taastuvelektri keskmise toodangu eesmärk 100% tarbimiselt 120%-ni elektri tarbimisest. Suurem osa lisanduvast taastuv-elektrist tuleks tõenäoliselt toota tuulest. Ettepaneku elluviimiseks tuleks muuta ka taastuenergia vähempakkumiste kava.

Päikeseenergia

Poolas keelati alates 2025. aasta algusest päikesest elektri tootmise paigaldamine IV klassi maadel, kui kasutatakse kiiremat protsessi võimaldavat ehitusloa menetlust. Sellega väheneb päikesest elektri tootmise kiireks suurendamiseks kasutatav maa ning suureneb vajadus kasutada pikemat planeerimis-menetlust.

Leedu valitsus võttis 2023. aasta veebruaris vastu määruse, mis kehtestab reeglid päikesest elektri tootmise seadmete elektrivõrku ühendamiseks, kui Leedus on juba elektrivõrku ühendatud 2 gigavatti päikesest elektri tootmist. Konstitutsioonikohus kuulutas novembris selle määruse õigustühiseks ning kohustas uued reeglid kehtestama hiljemalt 2. maiks 2024.

Soome testis esimese riigina Euroopa Liidu taastuenergia toetus-skeemi toimivust. Septembris kuulutati välja Soome ja Luksemburgi vahelise kokkuleppe alusel läbi viidud Euroopa Liidu esimese

riikidevahelise taastuenergia hanke tulemused. Selle raames antakse investeerimistoetust Soomes asuvatele päikesest elektri-energia tootmise projektidele koguvõimsusega 400 megavatti.

Eestis toimusid märtsis 2023 Riigikogu valimised. Uue valitsuse tegevusprogrammis on päikesest elektri tootmist soodustav kava luua kodutarbijatele ja korteriühistutele kuni 30 kW elektri tootmise seadmete fikseeritud hinnaga elektrivõrguga liitumise võimalus. Soodushinna alusel elektrivõrguga liitumise võimalus võib suurendada elektri ületootmist päikeselistel tundidel ning alandada elektri turuhinda.

Segaolmejäätmete energiakasutus

2023. aasta lõpus kinnitati Eesti jäätmekava aastateks 2023–2028 ja algatati jäätmekäitluse reform, mis peaks olema ellu viidud 2025. aastaks. Jäätmereformiga vähendatakse Eestis energiakasutuseks sobivate jäätmete teket. Seda toetaks energiakasutuseks vajalike jäätmete impordi suurendamine. Kui aga jäätmete impordi piirata, väheneb kõige rohkem soojus-energia tootmine olmejäätmetest.

Muudeti olmejäätmete koosseisu hindamise reegleid, mis kehtestatakse keskkonnaloa muudatusega 2024. aasta esimeses kvartalis.

1. juulil 2024 hakkavad Eestis kehtima uued saastetasud. Kõige suurem mõju on soojuse tootmise CO₂ heite eest makstava tasu tõstmine 12 korda: uus tasumäär on 25 €/t. Muudatus mõjutab koostootmise segmendi kulusid, kuid kuna soojus-energia hind on reguleeritud, siis osa lisanduvatest kuludest saab kanda ja kantakse üle reguleeritud soojusenergia hinda.

Pikaajaliste elektrimüügilepingute roll Enefit Greeni elektrihinna riski maandamisel

Riiklike toetusmeetmete tähtsus on vähenenud

Fikseeritud hinnaga riiklike taastuvenergia toetusmeetmete osakaal Enefit Green portfellis on viimastel aastatel oluliselt vähenenud. Kui 2022. aastal oli 26% Enefit Greeni elektritoodangust kaetud fikseeritud hinnaga toetusmeetmetega, siis 2023. aastal vaid 2% (Poola hinnavahelepingud, CfD, ingl *Contracts for Difference*).

Peamiselt on selle osakaalu langemise taga meie enda aktiivne tegevus Leedu riiklike toetuste väljavahetamisel turupõhiste lepingute vastu. Meie eesmärk oli maandada Leedu tuuleparkide pikemaajalisi elektrihinna riske olukorras, kus riiklikud toetusmeetmed olid järgnevatel aastatel lõppemas. Samuti on meie portfellis vähenemas Eestis varem kasutusel olnud *Feed-in Premium* (FiP) tüüpi toetuse osakaal: neli viiendikku selle toetuskeemi alustest 12-aastastest tähtaegadest lõpeb 2025. aasta lõpuks.

Pikaajaliste elektrimüügilepingute osakaal on kasvanud

2022. aasta energiakriis tekitas tugeva turunõudluse ja kiirelt kasvanud elektrihinnad löid eeldused turupõhisele riskimaan-

dusele üleminekuks. Kuna enamikul meie koduturgudest puudub elektrifutuuride turg, siis peamiseks turupõhiseks elektrihinna riski maandamise võimaluseks on kujunenud pikaajalised elektrimüügilepingud (ingl *Power Purchase Agreement, PPA*).

PPA on elektrimüügileping, mille kohaselt ostja kohustub ostma ja müüja kohustub müüma elektrit kokkulepitud aja jooksul, koguses ja hinnaga. PPA võib olla füüsiline, mille puhul toimub elektri tarnimine lepingu alusel või virtuaalne, mille puhul tehakse ainult rahaline tasaarveldus. Kõik Enefit Greeni 31. detsembri 2023 seisuga sõlmitud PPA-d on füüsilise tarne kohustusega.

PPA-de puhul eristatakse kaht tootmisprofiili mudelit: *Pay-as-Produced* PPA ja baaskoormuse PPA.

- *Pay-as-Produced* PPA puhul on lepinguline elektri kogus määratud lepingu aluseks oleva tootmiseadme tulevikus tegelikult realiseeruva toodanguga.
- Baaskoormuse PPA puhul lepatakse kokku kindel elektri kogus, mida müüja on kohustatud tarnima ja ostja kohustatud ostma igas tunnis.

Pay-as-Produced PPA on tootja vaatest madalama riskiga, kuna tagab kokkulepitud hinna iga toodetud megavatt-tunni eest, jättes tootjale vaid mahuriski. Paraku pole seni Balti turgudel veel piisavalt ostjatepoolset nõudlust *Pay-as-Produced* PPA lepingute järele. Peamiselt tuleb see suurte tööstustarbijate väikesest

osakaalust ja vähesest kogemusest elektrihinna riskide juhtimisel.

Baaskoormuse PPA-d pakuvad tootjale kaitset madala elektrihinna riski vastu, nende vorm on standardiseeritud ja võrreldav Skandinaavia turgudel kaubeldavate tulevikutehingute hindadega.

Teisalt muudavad baaskoormuse PPA-d portfelli riski iseloomu, kuna tootjale jääb tootmisprofiili risk, profiili allahindluse ja osaliselt ka hinnarisk, mis tuleneb vajadusest teha turuhinnaga ostutehinguid toodangu puudujäägi korral.

Enamik Enefit Greeni PPA-sid järgivad igakuise baaskoormuse mudelit. See arvestab tuule- ja päikeseenergia erinevaid tootmisprofiile erinevatel kuudel aasta lõikes, kuid müüdava elektri kogus püsib igas kuus samana vastava kuu kõigi tundide lõikes. Piisav nõudlus just selliste lepingute järele võimaldas Enefit Greenil tekitada 2022. aastal konkurentsi regiooni juhtivate energiafirmade vahel ja sõlmida arvestatavas mahus atraktiivse hinnaga lepinguid, ent 2023. aastal on lõppkliendi poolse pikaajalise elektriostu huvi vähenemise tõttu olnud ka nõudlus madalam. 2023. aastal sõlmisime uusi pikaajalisi fikseeritud hinnaga lepinguid mahus 52,6 GWh keskmise hinnaga 70 EUR/MWh (2022. aastal: 4 949 GWh keskmise hinnaga 108,5 EUR/MWh).

2023. aastal realiseerus oodatust madalama elektritoodangu tõttu Enefit Greeni portfellis olulises mahus profiilirisk. Oodatust 309 gigavatt-tunni võrra madalam toodang väljendus planeeritud kõrgemas PPA-ga kaetud toodangu osakaalus, mis tõi omakorda kaasa oluliselt suurema vajaduse osta elektrit PPA portfelli katmiseks.

Suurenenud elektri ostukoguse tõttu kasvasid elektriostukulud, mis avaldas olulist negatiivset mõju EBITDA-le, mida on täpsemalt kirjeldatud käesoleva aruande peatükis Grupi majandustulemused 2023.

	PPA lepingu tüüp	
	Igakuine baaskoormus	Pay-as-Produced
Elektri hind	Fikseeritud	Fikseeritud
Elektri kogus	Fikseeritud Igas ühe kuu tunnis võrdne kogus elektrit, kuud omavahel erinevad vastavalt lepingule	Muutuv Kogus vastavalt konkreetse seadme/pargi realiseeruvale toodangule, võidakse rakendada minimaalse toodangu nõuet
Profiiliriski kandja	PPA müüja Toodangu puudujäägi korral tuleb see müüjal osta turuhinnaga, et tagada tarne ostjale	PPA ostja Kogus sõltub realiseeruvast toodangust, tarbimisel puudujääv elekter tuleb ostjal osta turuhinnaga
Profiili allahindluse riski kandja	PPA müüja Toodangu puudujäägi korral tuleb müüjal osta see hinnaga, mis on tõenäoliselt turu keskmisest kõrgem + Toodangu ülejääk tuleb müüa turuhinnaga, mis kõrge taastuvenergia toodangu perioodidel on tõenäoliselt turu keskmisest madalam; Lisaks kaasneb kasvava profiili allahindlusega ostu- ja müügihindade erinevuse suurenemine	PPA ostja Elekter tarnitakse tõenäoliselt perioodil, mil turuhind on keskmisest madalam + Puudujääk tekib perioodil, mil turuhind on keskmisest kõrgem

Prognoositavate tootmismahutude kaetus erinevate riskimaandusmeetmetega perioodil 2024-2033

Pikaajalised elektrimüügilepingud

Senise praktika kohaselt on Enefit Green arendusprojekti lõpliku investeerimisotsuse tegemise hetkeks reeglina fikseerinud elektrienergia müügihinna 60%-le vastava arendusprojekti esimese viie aasta prognoositavast toodangust. Samuti on Enefit Green kasutanud PPA-sid osaliselt opereeriva elektri-tootmisportfelli hinnariski maandamiseks.

Seisuga 31. detsember 2023 on Enefit Green sõlminud PPA lepinguid perioodiks 2024-2033 mahus 9 625 GWh keskmise hinnaga 71 EUR/MWh. Enamiku sõlmitud PPA lepingute teiseks osapoolaks on Eesti Energia AS (mahus 8 562 GWh). Lähema 5 aasta (st perioodi 2024-2028) eeldatavast elektritoodangust on PPA lepingutega kaetud 47% keskmise hinnaga 68,2 €/MWh.

Riiklikud toetusmeetmed

Osa Enefit Greeni Eesti elektritoodangust saab jätkuvalt taastuenergia toetust, mida makstakse lisaks elektrienergia müügihinnale (ingl *Feed-in-Premium*, FiP). Enefit Greeni eeldatavast elektritoodangust aastatel 2024-2028 on FiP toetusmeetmetega kaetud 7% keskmise FiP määraga 51 EUR/MWh.

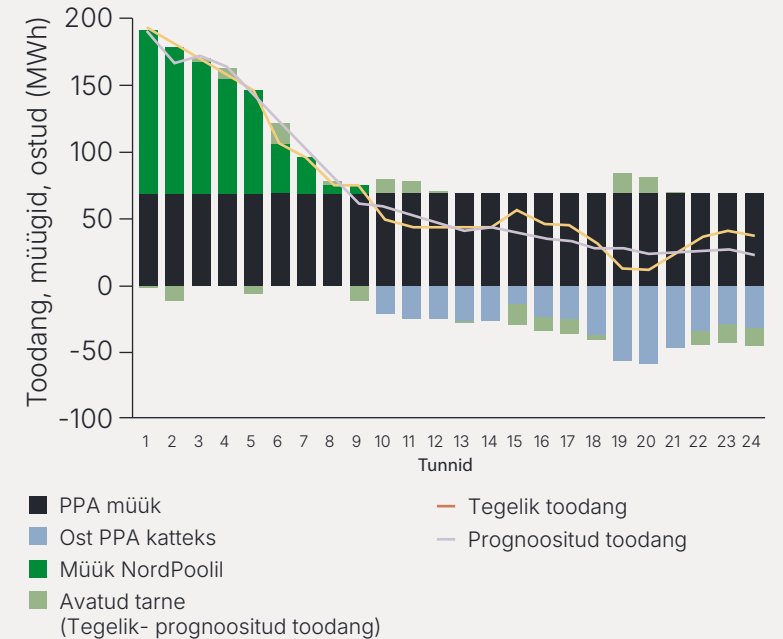
Fikseeritud hinnaga toetusmeetmete osakaal on oluliselt vähenenud. Enefit Greeni eeldatavast elektritoodangust aastatel 2024-2028 on vaid 1% kaetud fikseeritud hinnaga toetusmeetmetega (Poola hinnavahelepingud, ingl *Contract for Difference*, CfD) keskmise hinnaga 116,3 EUR/MWh.

Baaskoormuse PPA profiilirisk

Baaskoormuse PPA profiilirisk kujutab endast riski, et tootmisseedmetes realiseeruvate tootmisprofiilide ja baaskoormuse PPA-de vahel tekkivad lühiajalisi toodangu puudujääke peab tootja katma elektri ostudega päev-ette turul ja tegema seda kehtivate turuhindadega. PPA lepingulist kogust ületavat toodangut müüb tootja omakorda turuhinnaga päev-ette turul. Seda, kuidas tegelikult realiseeruva ebaühtlase tuuleenergia toodangu tõttu võivad tootjal tekkida elektri üle- ja puudujäägid baaskoormuse PPAga müüdüd fikseeritud koguse suhtes ning sellest tulevad ostu- ja müügi kogused, illustreerib allolev graafik. Graafikul on kujutatud ka päev-ette prognoositud toodangu ja tegelikult realiseeruva toodangu mahud, mille vahet tekkivad nn. avatud tarne ostud ja müügid.

Baaskoormuse PPA profiiliriski realiseerumisest tekkivate ostude puhul on Enefit Green avatud ka hinnariskile nende ostukoguste ulatuses. Ostude hinnarisk sõltub kahest komponendist: Nord Pooli üldisest hinnatasemest ja profiili allahindluse suurusest. Profiili allahindlus tekitab sellest, et taastuenergia seadme kõrge toodangu ajal on turuhind madalam kui vähese või nulltoodangu ajal. Tulenevalt sellest, et ostud toimuvad üldjuhul vähese toodangu ajal, on ostuhind üldiselt Nord Pool keskmisest hinnast kõrgem. See tähendab, et mida sügavam on profiili allahindlus, seda kõrgem võib olla ostuhind võrreldes Nord Pooli keskmisega. Lisaks ostuhinnale mõjutab profiili allahindlus ka baaskoormuse PPA kogust ületava toodangu müügihinna, sest toodangu ülejäägid leiavad aset üldjuhul kõrge taastuenergia toodangu ja madalamate hindade tingimustes.

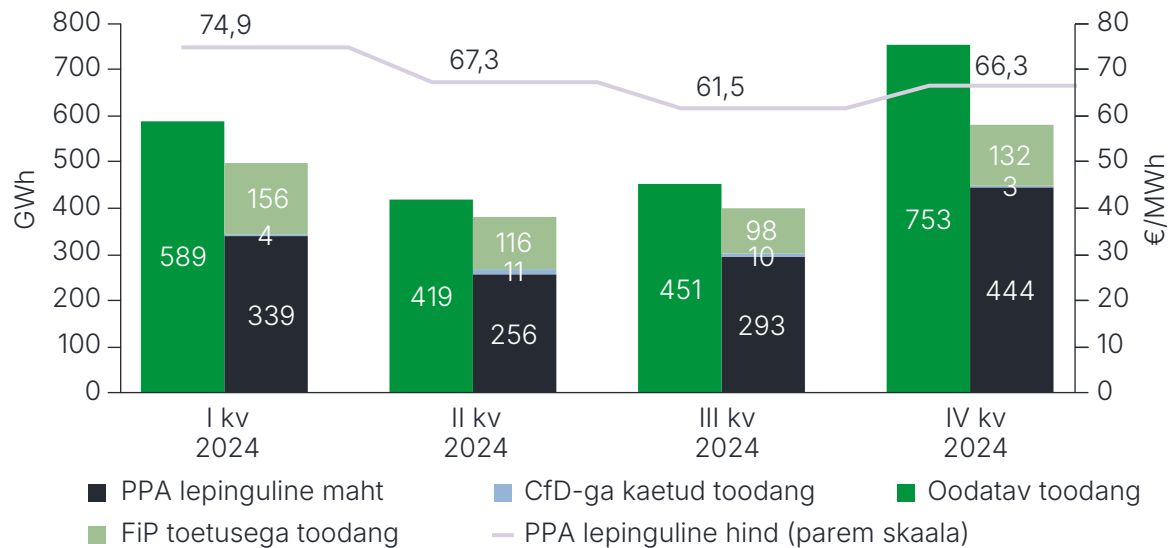
Näide baaskoormuse PPA-ga tuuleenergia elektriportfelli tehingutest teoreetilise 24h perioodi jooksul

Lühiajaline vaade: elektrihinna riskide juhtimine 2024. aastal

2024. aasta kokkuvõttes ootame oma tootmisvaradelt 2,21 TWh elektritoodangut, millest opereerivate varade oodatav elektritoodang on 1,25 TWh ning valminud ja ehituses olevate varade toodang 0,96 TWh. PPA lepingutega on 2024. aasta oodatavast elektritoodangust kaetud 1,33 TWh ehk 60% keskmise hinnaga 67,6 €/MWh. Alltoodud graafik näitab Enefit Greeni elektriportfelli oodatavat kujunemist 2024. aasta kvartalite lõikes.

Enefit Greeni elektritoodangu portfelli 2024 aastal, 31.12.2023 seisuga

Pikaajaline vaade: elektrihinna riskide juhtimine kuni aastani 2033

Enefit Greeni elektriportfelli kaetus PPA-de ja erinevate taastuvenergia toetusmeetmetega

	2024	2025	2026	2027	2028	Periood 2024-2028 kokku
PPA*	60%	49%	47%	47%	37%	47%
Kogus (GWh)	1 331	1 533	1 534	1 549	1 219	7 167
Hind**, EUR/MWh	67,6	64,8	64,8	69,0	76,3	68,2
FiP toetus*	23%	9%	3%	2%	2%	7%
Kogus (GWh)	502	266	99	79	75	1 021
Hind**, EUR/MWh (lisandub elektri turuhinnale)	50,1	50,3	53,7	53,7	53,7	51,0
FiT/CfD meede*	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Kogus (GWh)	28	28	28	28	28	141
Hind**, EUR/MWh	112,1	113,9	116,2	118,5	120,9	116,3

Aastateks 2029 kuni 2033 on Enefit Green sõlminud PPA lepinguid kokku 2 458 GWh ulatuses keskmise hinnaga 79 EUR/MWh.

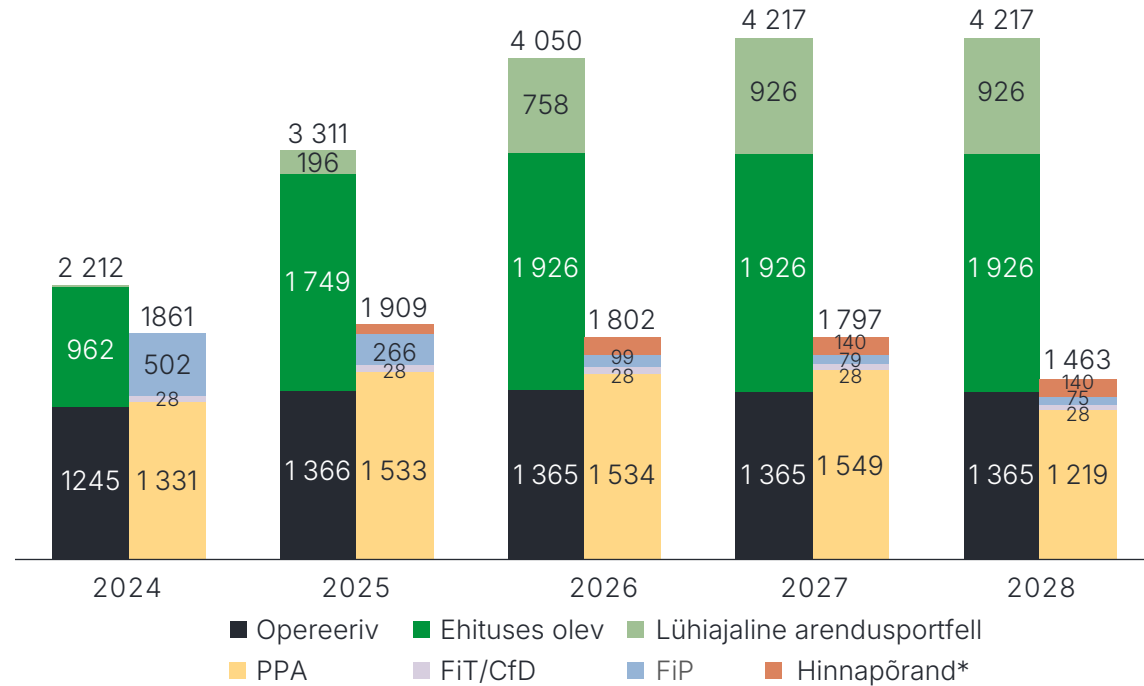
Eesti 2023. aasta taastuvenergia vähempakkumise tulemused

2023. aastal osales Enefit Green Eesti taastuvenergia vähempakkumisel, osutudes võitjaks kahe pakkumisega mahus 160 GWh/aastas ja 100 GWh/aastas. Nende pakkumiste kaudu saadava garantii puhul oleks tegemist 12-aastase hinnapõrandaga, mis rakenduks allpool elektrihinna tasemeid vastavalt 21,89 ja 23,89 EUR/MWh (maksimaalne makstav summa on seejuures 20 EUR/MWh). Vähempakkumises osalenud projektide osas pole Enefit Green veel investeerimisotsuseid teinud, mistõttu ülaltoodud tabelis ja graafikul neid meetmeid veel arvesse pole võetud. Hinnagarantii meetmed rakenduvad ainult juhul, kui vähempakkumises osalenud projektid (või erandjuhul sobivad alternatiivsed projektid) tegelikult valmis ehitatakse.

* Vastava meetmega kaetud eeldatava toodangu osakaal. Eeldatav toodang sisaldab opereerivate ning ehituses olevate varade prognoositud toodangut

** Vastava meetmega kaetud toodangu kaalutud keskmine müügihind või toetus.

Proгноositavad tootmismahud opereerivatelt ehitatavatelt ja planeeritavatelt tootmisvaradelt ning nende kaetus PPA-de ja erinevate taastuenergia toetusmeetmetega, GWh

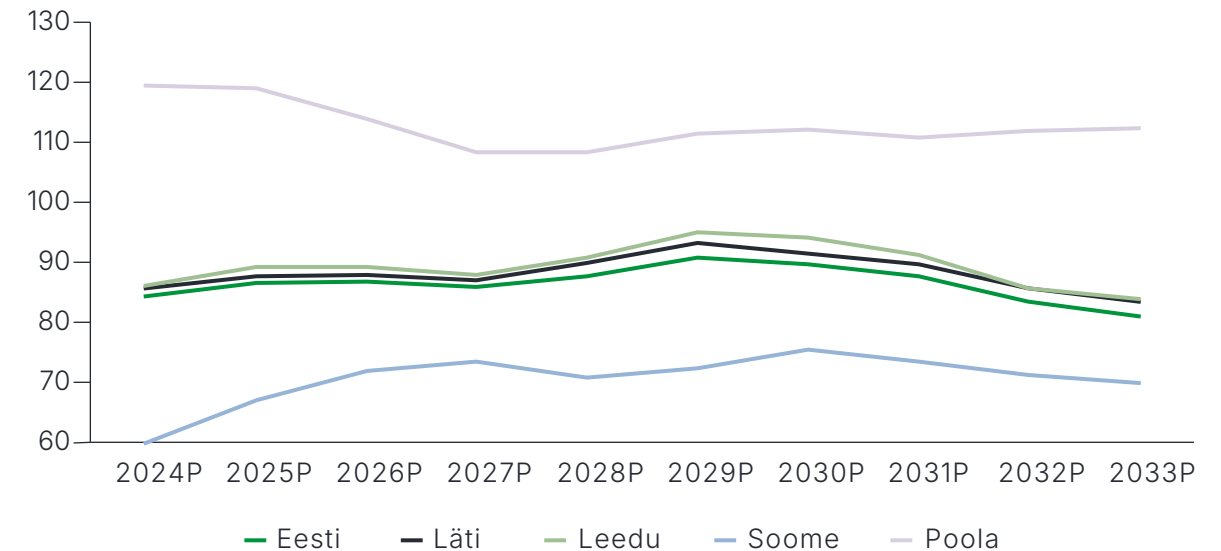
* Hinnapõrand – vähempakkumise käigus saadud riigi toetus hinnapõranda näol tasemega 34,9 €/MWh (maksimaalselt 20 €/MWh) ning pikkusega 12 aastat

Pikaajalised elektrihinna ootused ning nende seos PPA turuga

2023. aastal toimus Enefit Greeni koduturgudel märkimisväärne elektri spot-hindade langus (Nord Pool spot). See tõi kaasa ka olulise languse analüütikute pikaajalistes prognoosides. Aasta jooksul vähenesid analüütikute 2024. aasta elektrihinnaootused koduturgudel kuni 50%. Tuleviku hinnaootuste langus väljendus ka ülalmainitud PPA ostjate huvi märkimisväärses vähenemises ja hindade kahanemises.

Oleme oma uute tootmisvarade arendamisel oluliseks pidanud seda, et suur osa uute projektide turuhinna riskist on maandatud. Muude asjaolude samaks jäädes tähendab vähenenud PPA nõudlus arendajate – sealhulgas Enefit Greeni – kahanevat võimekust uute projektide elluviimiseks.

Koduturgude elektrihindade prognoos*, €/MWh

* 2024E – 2033E elektrihindade prognoosid on arvatud keskmisena analüüsifirmade SKM, Volue ja Thema prognoosidest (SKM Market Predictor Long-Term Power Outlook - November 2023, Volue Long Term Price Forecast - Detsember 2023, Thema Power Market Outlook – December 2023 (Poola ja Soome hinnad mai 2023)). Tegemist on nominaalhindadega, mille puhul on eeldatud ühtlast 2% inflatsioonimäära.

Arendustegevus

Enefit Greeni enam kui 40-liikmeline arendusmeeskond planeerib, arendab ja ehitab taastuvelektrijaamu Baltikumis, Poolas ja Soomes. Koduturgudel kohapeal tegutsevatel arendusmeeskondadel on põhjalik arusaam turu eripärast, mis on oluline arendusprojektide edukaks elluviimiseks. Projektide arendamisel saadud kogemusi jagame ja rakendame kõigil koduturgudel.

Enefit Green on viimase kolme aasta jooksul teinud pea miljardi euro ulatuses investeerimisotsuseid, lisades tootmisportfelli taastuenergia projekte koguvõimsusega ligikaudu 750 megavatti. Oleme alustanud kokku seitsme tuulepargi ehitamist Soomes, Eestis ja Leedus ning samuti seitsme päikeseelektrijaama rajamist Eestis, Lätis ja Poolas. Kui need pargid plaani järgi 2025. aasta lõpus valmivad, peaksid need kasvutama meie elektritootmisvõimsuse rohkem kui 1200 megavatini ja aastase oodatava toodangu 3 teravatt-tunnini. Need otsused on lähtunud meie investeerimispõhimõtetest ja kasvuplaanis kirjeldatud taastuenergia nõudluse pikaajalisest visioonist.

Uued taastuvelektrijaamad Eestis ja Poolas

2023. aastal said valmis kolm parki: Purtse hübriidpark (21-megavatine tuulepark ja 32-megavatine päikeseпарк), Estonia kaevanduse päikeseпарк (3 megavatti) Eestis ning Zambrówi päikeseпарк (9 megavatti) Poolas.

Suvel avasime Purtses Baltikumi esimese tuule ja päikese hübriidpargi. Ainulaadne on tuule- ja päikesepargi ühendamine

samasse põhivõrgu liitumispunkti ning need pargid kasutavad elektri võrku andmiseks samu seadmeid.

Kuna tuulest saab rohkem elektrit toota sügisel ja talvel, päikesest aga kevadel ja suvel, siis on võrku antava elektri kogus stabiilsem ning ühendust kasutatakse paremini ära.

Purtse hübriidpargi ligikaudu 78-gigavatt-tunnisest aasta toodangust piisab peaaegu 25 000 majapidamise aastase elektritarbimise katmiseks. 2023. aastal alustasime ka ettevalmistusi akusalvesti pilootprojekti rajamiseks Purtse parki. Jõudsime 2022. aastal tehtud pargi investeerimisotsusest tootmisvalmiduseni ligikaudu aastaga ja peame seda märgiliseks saavutuseks. Purtse hübriidpargi rajamisega pälvisime ühtlasi Ida-Virumaa 2023. aasta äriteo tiitli.

Aprillis algasid Estonia kaevanduse päikeseelektrijaama (3 megavatti) ehitustööd Ida-Virumaal ja detsembri alguses see avati. Investeerimisotsus tehti 2022. aasta lõpus. Kõigest kuue kuuga jõudsime ehituse algusest elektri tootmiseni, mis on sellise asukoha ja keerukusega pargi puhul hea tulemus.

Päikeseпарк asub 27 meetri kõrgusel aherainetarindil, mis võimaldab vähendada varjutusest tulenevaid kadusid ja muuta sellega elektritootmise tõhusamaks.

Taastuenergia arendamine tööstusalal teenib mitut keskkonnameesmärki. Ühelt poolt kasutatakse kaevandamisel tekkinud

aherainet ehitusmaterjalina ja teiselt poolt varustatakse kaevandust rohelise energiaga .

Poolas valmis Zambrówi päikeseelektrijaam, mis andis esimese toodangu võrku aprillis. Tegu on Enefit Greeni seni suurima päikesepargiga Poolas ja selle aastane elektritoodang on ligikaudu 9 gigavatt-tundi. Park katab rohelise elektriga peaaegu 3700 maa- ja merealade aastase elektrienergia vajaduse. Pargi ehitustööd kehtisid kohaliku võrguettevõtte tööde hilinemise tõttu planeeritust kauem.

Ehitusjärgus maismaatuulepargid

2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greenil ehituses kuus tuuleparki koguvõimsusega 612 megavatti: üks Eestis, üks Soomes ja neli Leedus.

Eestis jätkus Baltimaade suurima, Sopi-Tootsi tuulepargi (255 megavatti) ehitus. Lõppesid maaparandustööd, valmisid teed ja tuulikute platsid. Tuulikudetailide transport ja paigaldus peaks algama 2024. aasta esimese kvartali lõpus. Park peaks hakkama elektrit tootma käesoleva aasta lõpus ja valmima lõplikult 2025. aasta alguses. Selle toodang katab 8,5% Eesti elektritarbimisest ja 40% kodutarbijate elektrivajadusest.

Põhja-Soomes asuvas Tolpanvaara tuulepargis (72 megavatti) püstitati kõik 13 tuulikut ja algas osaline elektri tootmine. Pudasjärvi linnast ligikaudu 30 kilomeetri kaugusel asuv tuulepark paistab silma suurepäraste tuuleoludega. Tugev tuul ja tehnilised probleemid raskendasid paraku ka tuulikute püstitamist ja põhjustas nihkeid ehitustööde graafikus. Täies mahus peaks tuulepark hakkama tööle 2024. aasta esimeses kvartalis, kui on tehtud kõik testimis- ja seadistustööd.

Leedus jätkasime ehitustöid Šilalė II (43 megavatti), Akmenė (75 megavatti) ja Kelmė I (80 megavatti) parkides. Aasta lõpus tegime veel ühe täiendava investeerimisotsuse ja alustasime Kelmė II tuulepargi (87 MW) rajamist.

Šilalė II tuulepargi (43 megavatti) ehitus algas 2021. aasta sügisel ja aasta hiljem detsembris andis park esimest korda võrku elektrit. Esialgsete plaanide kohaselt pidi park valmima 2023. aasta esimeses kvartalis. Tulenevalt ühe tuuliku labade transportil tekkinud probleemidest lükkusid võrgukatsed suvisesse vähese tuule perioodi. Võrgukatsete viimaseks spetsiifiliseks testiks on hiljuti Euroopa Liidus ja Leedu ülekandevõrgus rakendatud võnkumiste summutamise test (ingl *Power Oscillation Damping Test*). Enefit Green otsib koos tuuliku tootja General Electricuga lahendust nõutud võrgutestide tegemiseks. Võrgutestidega seotud katsumustest hoolimata toodab park elektrit täisvõimsusel ja peaks lõplikult valmima 2024. aasta teisel poolel.

Akmenė tuulepargi (75 megavatti) ehitus algas 2022. aasta veebruaris ja osaline elektritootmine 2023. aasta alguses. Ehitustööde ajal juhtus kaks intsidenti, mis mõjutasid ehituse ajakava. 2023. aasta aprillis ilmnis tehniline probleem ühe tuulegeneraatori gondliga, mis vahetati välja aasta lõpus. Mai alguses varises kokku ühe püstitatud tuuliku torn ja ohutuse tagamiseks peatati kõikide tuulikute töö.

Kokkuvarisenud tuulik ei olnud õnnetuse hetkel Enefit Greenile üle antud. Põhjalik tehniline analüüs tuvastas, et tuuliku kokkuvarisemise põhjustas viga anduri ja temaga seotud ühendustega. Juurpõhjuse tuvastamise ja täiendava kontrolli järel taaskäivitati alates septembrist järk-järgult ülejäänud tuulegeneraatorid. Aasta lõpus andsid toodangut 13 tuulikut.

Kokkuvarisenud 14. tuulik on plaanis välja vahetada 2024. aasta esimeses pooles ja seejärel tehakse võrgukatsetused. Tuulepark peaks lõplikult valmima 2024. aasta esimeses pooles.

Kelmè I pargis (80 megavatti) käis ligipääsuteede, vundamentide ja kaablite rajamine, mis on ehitustööde mahukaim osa. Tuulikudetailide transport ja paigaldus algab eelduslikult 2024. aasta esimeses kvartalis. Kõik 14 tuulikut peaksid saama püstitatud 2024. aasta sügiseks ja hakkama tootma ligikaudu 266 gigavatt-tundi elektrit aastas.

2023. aasta lõpus langetasime investeerimisotsuse ligikaudu 150 miljoni euro investeerimiseks Kelmè II tuulepargi (87 MW) ehitamiseks. See on teine etapp kolmeosalisest arendusprojektist. Rajatav 14 tuulikuga tuulepark toodab aastas ligikaudu 315 gigavatt-tundi elektrit ja sellest saab Enefit Greeni suurim park Leedus. Allkirjastasime tuulikute tarne- ja hoolituslepingu Taani tuulikutootja Vestasega. EnVentuse 6,2-megavattised tuulikud osutusid Kelmè II tuulepargis sobivaimaks ja aitavad muuhulgas kaasa Enefit Greeni tehnoloogiaportfelli mitmekesistamisele.

Ehitusjärgus päikeseelektrijaamad

2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greenil ehituses neli päikeseelektrijaama: üks Eestis, kaks Lätis ja üks Poolas koguvõimsusega 97 megavatti. Otsustasime investeerida ligikaudu 53 miljonit eurot, et alustada Sopi (74 megavatti, Eestis) ja Carnikava Austrumi ning Carnikava Dzērvesi (kokku 17 megavatti, Lätis) päikeseelektrijaamade ehitust.

Sopi päikeseпарк asub Põhja-Pärnumaal Baltikumi suurimal taastuvenergia alal Sopi-Tootsi tuulepargi läheduses. Ehitustööd algasid suvel ammandunud turbamaardla alale teede rajamisega. Septembris alustati päikesepaneelide maaraamide paigaldamist. Sopi päikeseпарк peaks alustama elektri tootmist 2024. aasta lõpus ja valmima lõplikult 2025. aasta lõpus. Ligikaudu 112 000 kahepoolsest päikesepaneelist koosneva pargi aastane planeeritud elektritoodang on peaaegu 75 gigavatt-tundi, mis katab ligikaudu 21 500 kodumajapidamise aastase tarbimisvajaduse.

Novembris alustasime Lätis riigi lääneosas Ādaži ja Carnikava piirkonnas kahe päikeseelektrijaama ehitamist. Need on Enefit Greeni esimesed päikesepargid Lätis. Austrumi ja Dzērvesi päikeseelektrijaamade (17 megavatti) aasta toodang on kokku ligikaudu 18 gigavatt-tundi, millest piisab hinnanguliselt 8500 kodumajapidamise aastase elektrivajaduse katmiseks. Päikesepargid peaksid hakkama elektrit tootma 2024. aasta kolmandas kvartalis.

Poolas jätkus Dębniku päikesepargi (6 megavatti) ehitus ja detsembri lõpus tootsime seal elektrit esimest korda. Üle 9000 kahepoolse päikesepaneeli toodab ligikaudu 6,3 gigavatt-tundi elektrit, kattes umbes 2500 majapidamise aastase tarbimise. Pargi ehitustööd on kestnud võrguettevõtte hangete ja tööde hilineamise tõttu planeeritust kauem. Dębniku park peaks lõplikult valmima 2024. aasta esimeses pooles.

Lisaks loetletud suurematele projektidele sõlmis Enefit Green Eesti Energiaga rendilepingu Kabala (0,2 megavatti) ja Mõisavalla (0,2 megavatti) päikeseparkide rajamiseks Järvamaale Eestis. Tegemist on päikeseelektrijaamadega, mis ehitatakse Eesti Energia klientide juurde pikaajalise rendilepingu alusel. Enefit Green allkirjastas detsembris lepingu peatöövõtjaga ja pargid peaksid alustama tootmist 2024. aasta kevadel.

Lühi- ja pikaajaline arendusportfell

Enefit Greenil on tugev lühi- ja pikaajaline arendusportfell, millega jätkus aasta jooksul aktiivne töö. Mitmed tuule- ja päikeseparkide arendusprojektid jõudsid ehitusvalmidusse, kuid nende investeerimisotsuste tegemine on mõjutatud erinevatest teguritest. Peamiselt pikaajaliste elektrimüügilepingute nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) olemasolust ja Enefit Greeni finantseerimisvõimekusest.

Taastuvelektri tootmismahu suurendamiseks laiendas Enefit Green 2023. aasta jooksul arendusportfellis kavandatavate päikeseparkide mahtu üle 500 megavati nii Lätis, Leedus kui ka Poolas. Eestis keskendusime varasemalt loodud portfelli edasiarendamisele ja projektide ehitamisele.

Samuti jätkus aktiivne töö planeerimise faasis olevate tuuleparkide arendusprojektidega Eestis, Lätis ja Leedus. Septembris toimus oodatud edasimineku Risti tuulepargi arendusprojektiga Eestis. Lääne-Nigula vallavolikogu andis heakskiidu eriplaneeringu esimesele etapile, mis võimaldab püstitada kuni 25 tuulikut kõrgusega kuni 270 meetrit. Järgmises etapis saab paika detailsem lahendus koos tuulikute täpsete asukohtadega.

Detsembris korraldas Enefit Green esimesed avalikud arutelud Dundaga ja Alsunga piirkondades Lätis. Tutvustasime kohalikele kogukondadele Tebra (varem Dundaga) ja Pilsupe (varem Alsunga) arendusprojektide plaane ja eelseisva keskkonnamõju hindamise sisu.

2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greeni lisaks ehituses olevale lühi- ja pikaajalise päikesearenduste portfelli suurus

ligikaudu 900 megavatti ja tuuleenergia portfelli suurus ligikaudu 1 900 megavatti.

2024. aasta alguses selgusid Eestis korraldatud vähempakkumise tulemused, mis toovad lähiaastatel turule 780 gigavatt-tundi taastuvelektrit. Osalesime pakkumisel edukalt Väandra tuule ja päikesepargi ning Põlendmaa tuulepargi ja Seinapalu päikesepargi toodanguga kogumahu 260 gigavatt-tundi. Koduturgude riiklikud vähempakkumised täiendavad hästi pikaajaliste elektri müügilepingute turgu ja toetavad uute projektide arendamist.

Avamere tuuleenergia

Maismaa tuule- ja päikeseparkide kõrval on parim viis katta olemasolev ja tulevikus kasvav energiavajadus meretuulepargis toodetud elektriga. Tänu stabiilsemale tuulele saab merel toota rohkem energiat ja nii aitavad sealsed pargid tasakaalustada maismaa tuule- ning päikeseparkide toodangut. Ainult poolsada meretuulepargi tuulikut suudaksid anda poole Eestis praegu tarbitavast elektrist.

Peale selle on loodaval meretuulepargil laiem positiivne sotsiaalmajanduslik mõju. Suuremahuline taastuvelektri tootmine võimaldab meelitada ligi energiaintensiivseid ja väärtust lisavaid tööstusinvesteeringuid: Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse analüüsi alusel on tööstustarbimise lisapotentsiaal ligikaudu 6 teravatt-tundi aastas võrrelduna praeguse Eesti tarbimishuga (u 8 teravatt-tundi aastas). Samuti saab nii anda panuse kohaliku kogukonna arengusse (piirnevate omavalitsuste toetus on 1–1,4 miljonit eurot aastas) ning luua keskmiselt 150 otsest ja 150 kaudset töökohta.

Märtsis omandas Enefit Green 6,2 miljoni euro eest Liivi lahe meretuulepargi arendusprojekti emattevõttelt Eesti Energia. See on üks Baltimaade kõige kaugemale jõudnud projektidest, millel on perspektiiv hakata elektrit tootma selle kümnendi lõpus. Meretuulepargi planeeritav võimsus on 1 gigavatt ja eeldatav toodang ligikaudu 4 teravatt-tundi aastas.

2023. aasta jooksul jätkasime projekti keskkonnamõju hindamise uuringuid ja tuulepargi tehnilise lahenduse eelanalüüsi. Koostati riigi elektriühenduste eriplaneeringu põhimõtted ning mõjude hindamise programm, mis annab ülevaate üldpõhimõtetest, millest lähtuda planeerimisprotsessis ja planeeringu elluviimisel. Lisaks koondab see peamised lahendatavad ülesanded, asukohavaliku etapis tehtavad uuringud ja olulised mõjud, mis võivad tekkida seoses elektriühenduse rajamisega.

Lisaks Liivi lahe projektile arendame ka 1-gigavattise võimsusega Loode-Eesti meretuuleparki Hiiumaast põhja pool, mis on plaanitud tootmist alustama pärast 2030. aastat. Loode-Eesti meretuulepargi arenduses valmis vee erikasutusloa raames tehtud keskkonnamõjude hindamise aruanne, mis sai Kliimaministeeriumi heakskiidu. Tegu on kõige põhjalikumalt uuritud merealaga Eestis. Keskkonnamõjude hindamise aruandest selgus, et meretuuleparki on võimalik rajada keskkonnale olulist negatiivset mõju põhjustamata. Arenduse järgmised sammud hõlmavad tehnilist projekteerimist hoonestusloa menetlusprotsessis ja mereala planeeringut. Projekteerimisel selgub täpsem tehnoloogia ja tuleb teha lisauuringud.

Selleks, et veel enne selle kümnendi lõppu jõuaks ehitusse kasvõi üks meretuulepark, mis suures koguses toodaks kogu Balti piirkonna tarvis vajalikku taastuvenergiat, on vaja selget

plaani eeskätt osalise tulustabiilsuse mehhanismi rakendamise ajakava ja tingimuste ning võrgu arendamise kohta.

Parim võimalus selleks võiks meie hinnangul olla kahepoolne hinnavaheleping (ingl *Contract for Difference*, CfD). See tähendaks n-õ hinnapõranda ja hinnalae fikseerimist. Elektriinna languse korral hinnapõrandast allapoole hüvitab riik tootjale puudujääva summa, kuid hindade tõusu korral üle hinnalae maksab tootja hinnalage ületava osa riigile. Mida suurem on hinnapõranda ja hinnalae erinevus, seda madalamal võiks teoreetiliselt olla tarbijatele kulu põhjustav hinnapõrand.

Akusalvesti ja vesinikutehnoloogia

Taastuenergia läbimurde ja varustuskindluse tagamise juures mängib tähtsat rolli salvestustehnoloogia. Salvestid on vajalikud selleks, et tagada konkurentsivõimelised elektriinnad, energiasüsteemi töökindlus ja taastuvelektri võimalikult suur osakaal. Salvestitega muutub võimalikuks elektrienergia pakkumise nihutamine kõrge taastuenergia toodanguga tundidelt madala toodanguga tundidele.

Enefit Green alustas 2023. aastal ettevalmistusi akusalvesti pilootprojekti rajamiseks Purtse tuule ja päikese hübriidparki. Projekt toob Eesti elektrisüsteemi kiiresti juhitava reservvõimsuse, toetades muuhulgas ka eelseisvat elektrisüsteemi sünkroniseerimist Mandri-Euroopa sagedusalaga. Samuti ühtlustab see tuule- ja päikeseelektri tootmist päevasiseselt ja muudab selle juhitavamaks.

Plaanis on paigaldada akusalvesti võimsusega 4 megavatti ja 8 megavatt-tundi. Akusalvesti käivitus on plaanitud 2025. aastasse. Pilootprojekti edu korral laiendab Enefit Green sarnast kontsept-

Enefit Greeni põhimõtted arendamisel

Kasutame parimat võimalikku tehnoloogiat

Arvestame oma planeeringutes võimalike tulevikutsenaariumitega, et me ei peaks end piirama kõige kaasaegsema ja parema tehnoloogia kasutamisel.

Me ei tekita olulist negatiivset keskkonnamõju

Viime läbi põhjalikke ja ülevaatlikke keskkonnamõjude uuringuid ning kaasame nende koostamiseks eksperte, kes omavad mitmekülgset kogemust nii kohalikul kui rahvusvahelisel tasandil.

Kogukond on meie koostööpartner

Loomes ühiseid töögrupe eesmärgiga rajada uusi arendusi kogukondi ja olulisimaid huvigrupe kaasavalt.

Leiame sünergiaid muude valdkondadega

Aitame kogukondadel rohetekondi personaalselt ja paindlikult planeerida.

Kaasame parimat rahvusvahelist praktikat

Oleme eestvedajad ja kaasame parimaid rahvusvahelisi koostööpartnereid.

siooni ka teiste arendusprojektide juures nii Eestis kui ka teistel koduturgudel.

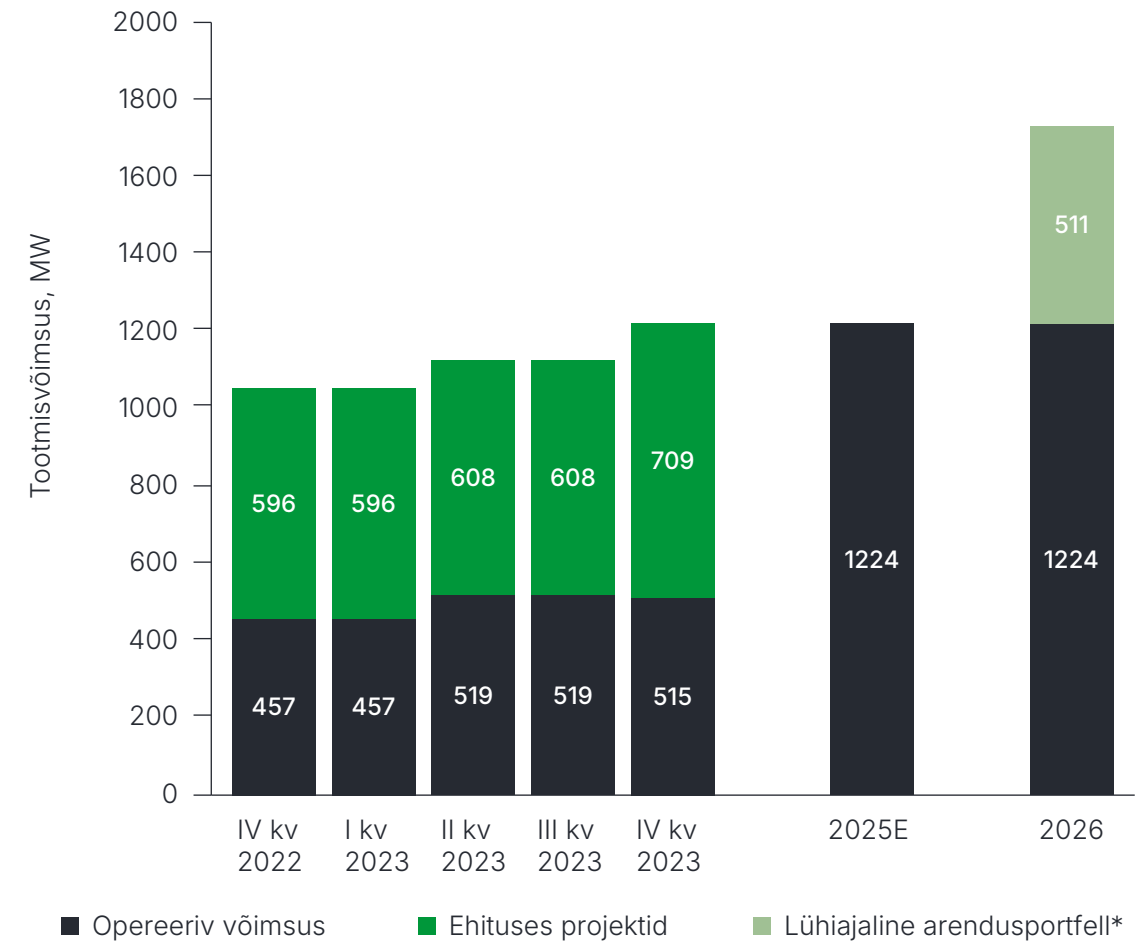
Lisaks akusalvestile plaanib Enefit Green rajada hübriidparki vähemalt 0,5 megavati suuruse elektrolüüseriga rohevesiniku tootmisjaama, mis suudab pakkuda vesinikku vähemalt seitsmele liinibussile aastas. Projekti tulemusena väheneks sõidukite aastane kasvuhoonegaaside heitkogus 1200 tonni võrra. Rohevesinik on kavas tarnida Alexela tanklatesse. Projekti raames hakkavad seda kasutama GoBusi bussid, Alexela veokid ning Eesti Energia ja Alexela sõidua autod. Kui kõik läheb plaanipäraselt, valmib vesiniku tootmise üksus 2025. aasta sügisel ja vesiniku tarbimine algab 2026. aastal.

Enefit Greenile on oluline toetada puhaste kütuste kasutamist ja uute, keskkonnasõbralike energiaallikate arendamist transpordisektoris, mis on energiatootmise järel suuruselt teine CO₂ heiteid põhjustav valdkond. Rohevesiniku tootmine avab Enefit Greenile uusi ja laiemaid müügivõimalusi roheenergeetika valdkonnas.

Akusalvesti ja rohevesiniku tootmisjaama pilootprojekte toetab osaliselt Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) Euroopa Liidu NextGenerationEU taaste- ja vastupidavusrahastu toel. Akusalvesti ehitamist toetatakse ühe miljoni euroga. Vesiniku tervikahela (tootmine-tankimine-tarbimine) projekti kogumaksumus on 12,5 miljonit eurot, millest on Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetus kõigile partneritele on 9,9 miljonit eurot.

Enefit Greeni tootmisportfelli areng

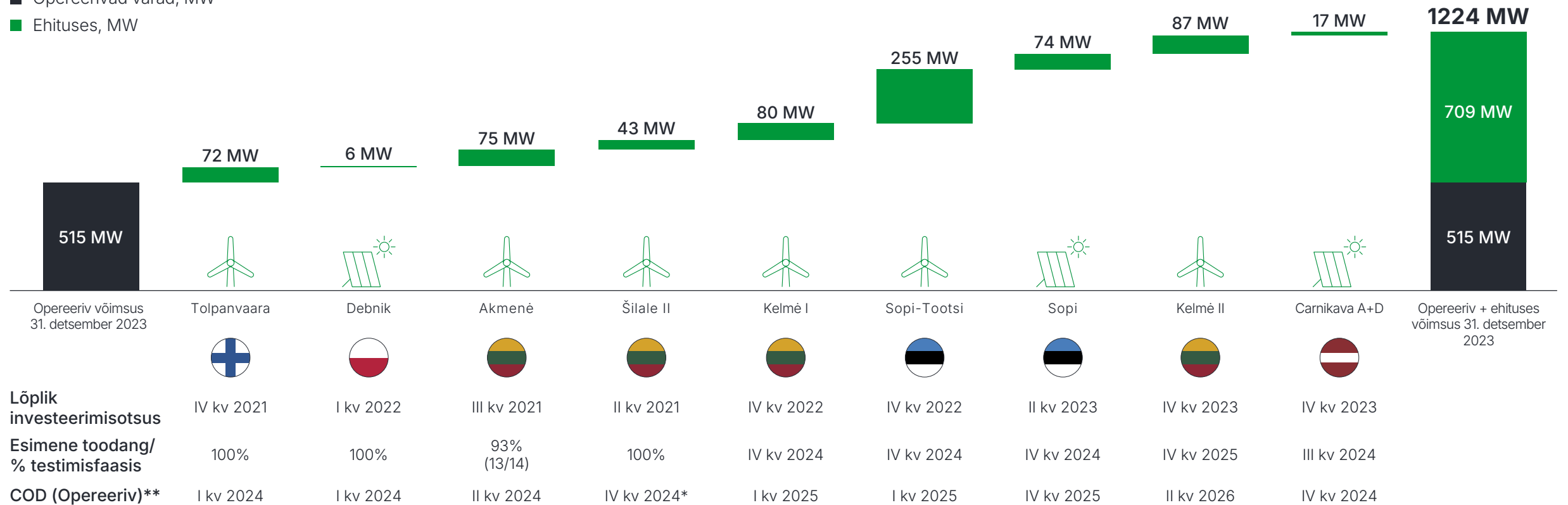
* Lühiajalise arendusportfelli moodustavad projektid, mis on arendatud lõpliku investimisotsuse valmiduseni hiljemalt 2024. aasta lõpuks. Investimisotsuse tegelik aeg sõltub PPA nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) kättesaadavusest, elektrit tootvate seadmete hindadest, ehitushindadest ning finantseerimisvõimekusest ja -tingimustest.

Ehituses arenduste portfell

 612 MW

 97 MW

■ Opereerivad varad, MW
■ Ehituses, MW

* Šilale II tuulepark toodab elektrit täisvõimsusel, kuid teatavate võrgutestide (POD, power oscillation damping test) läbimine nõuab täiendavaid arendustegevusi.

** COD – Commercial Operation Date (aeg, mil park loetakse opereerivaks varaks). Opereerivaks varaks klassifitseeriti 2023. aasta jooksul järgmised valminud projektid: Purkse tuulepark (21 MW), Purkse päikesepark (32 MW), Zambrów päikesepark (9 MW), Estonia päikesepark (3 MW).

Lühiajaline arendusportfell

Projektid, mis on investeerimisotsuse valmidusse arendatud hiljemalt 2024. a. lõpuks*

 150 MW

 361 MW

- Opereeriv
- Ehituses
- Lühiajaline arendusportfell

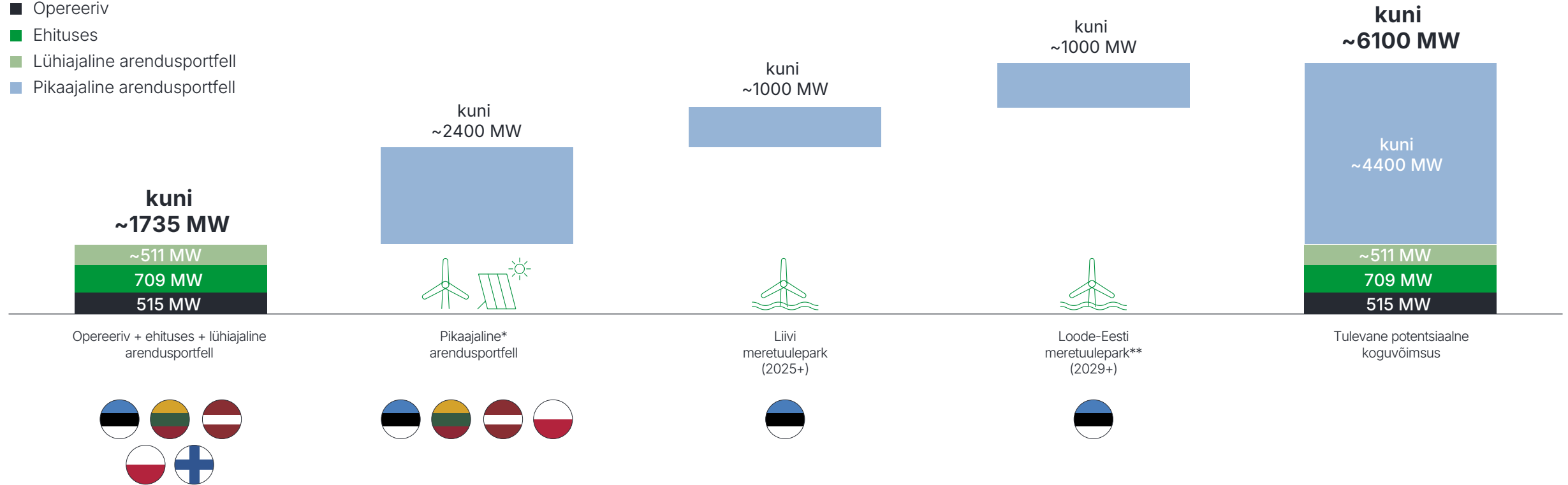

* Projektid on kavas arendada FID/ehitusvalmidusse antud tähtjaks. Investeerimisotsuse tegelik aeg sõltub PPA nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) kättesaadavusest, elektrit tootvate seadmete hindadest, ehitushindadest ning finantseerimisvõimekusest ja -tingimustest.

Arendusportfelli tervikvaade

- Opereeriv
- Ehituses
- Lühiajaline arendusportfell
- Pikaajaline arendusportfell

* Erinevad päikese- ja maismaatuuleparkide arendused, mille lõplikke investeerimisotsuseid ei ole plaanis teha enne 2025. aastat. Investeerimisotsuse tegelik aeg sõltub PPA nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) kättesaadavusest, elektrit tootvate seadmete hindadest, ehitushindadest ning finantseerimisvõimekusest ja -tingimustest.

** Tuntud ka kui Hiiumaa meretuulepark

Varahaldus

Varahalduse eesmärk on luua digitaalsete varahaldusprotsesside kasutuselevõtu ning järjepideva arendamise teel tehnoloogilised eeldused ettevõtte varade jätkusuutlikkuse tagamiseks ning kasvuplaani elluviimiseks. Meie eesmärk on vähendada olemasolevate ja lisanduvate elektrijaamade hoolduskulusid, suurendada tootlikkust ning arendada välja uudseid digitaalseid lisateenuseid, mis on vajalikud elektrisüsteemide reguleerimiseks ning desünkroniseerimiseks Venemaa elektrisüsteemist.

Tootmisvarade töökindlused 2023. aastal

Tuuleenergia valdkond

Tuuleparkide töökindlus oli 2023. aasta kokkuvõttes 93,6%, mis jäi alla eesmärgile 96,8% olles 1,1 protsendipunkti võrra madalam kui eelneval aastal.

Eriti keeruliseks osutus koostöö töökindluse eesmärkide saavutamiseks Leedu Šilutė tuulepargi sealse hooldus- ja remondipartneriga General Electric. Saavutasime aasta lõpuks siiski partneriga kokkuleppe tulevase töökindluse parandamise osas. Meie lepingutingimused näevad ette ka leppetrahvi rakendamise töökindluse puudujäägi kompenseerimiseks. Olukorra Šilutė tuulepargis muutis keerulisemaks ka alajaama jõukaablite rike, mille kõrvaldamine oli aeganõudev. Leedu Mockiai tuulepargi madalama töökindluse põhjustas ühe tuuliku pikaajalisem seisak seoses pealaagri vahetamisega.

Möödunud aastal märkasime ka tuulikulabade hooldusvajaduse kasvu. Arvestades olemasoleva tuulikupargi eluiga, on

Tootmisvarade aastased töökindlused 2021-2023

	2021	2022	2023
Tuulepargid kokku	95,6%	94,7	93,6%
Koostootmisjaamad	96,8%	90,1	95,1%
Päikesepargid	99,9%	99,8	99,8%
Keila-Joa hüdroelektrijaam	97,8%	98,4	100,0%
Ruhnu taastuenergiaalahendus	99,7%	99,8	99,8%

loogiline, et alates kümnendast tegevusaastast suurenevad labade hooldus- ja remondivajadused. Oleme hooldustegevuses preventiivsed, et vähendada remondi kestusest tulenevaid tootmisseisakuid. Töötasime välja labade hooldusstrateegia muudatused, et parandada hooldustegevuste süsteemsust. Võtame kasutusele spetsiaalse tarkvaralise lahenduse 2024. aastal ja kaasame tehisintellektipõhise drooninspeksiooni partneri.

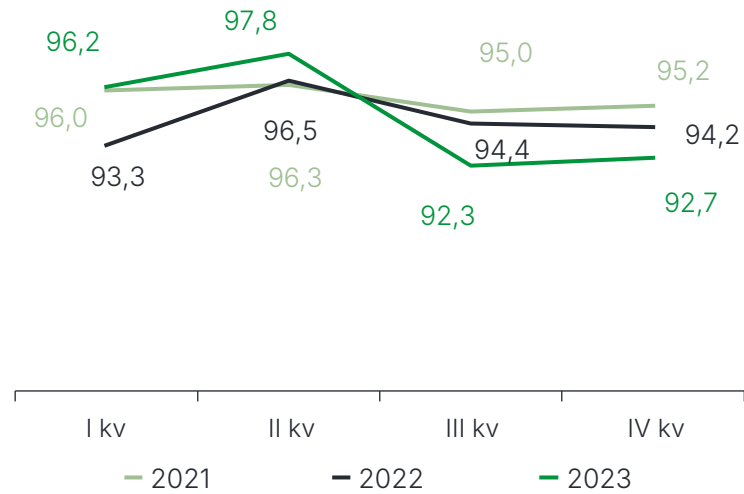
WinWinD tuuleparkides oleme viimasel kolmel aastal saavutanud üle 90% töökindluse. 2023. aasta tulemus (92,6%) on vaatamata kahe käigukasti asendamisele 1,7 protsendipunkti võrra parem mullusest. Tegemist on viimase kümne aasta paremuselt teise töökindluse tulemusega. Antud tulemus kinnitab meie ja partnerite töö kvaliteeti ja professionaalsust WinWinD tehnoloogia preventiivses ja plaanilises hoolduses.

Enerconi, Siemensi ja Nordexi tuuleparkide töökindluses erakorralisi sündmusi ei esinenud.

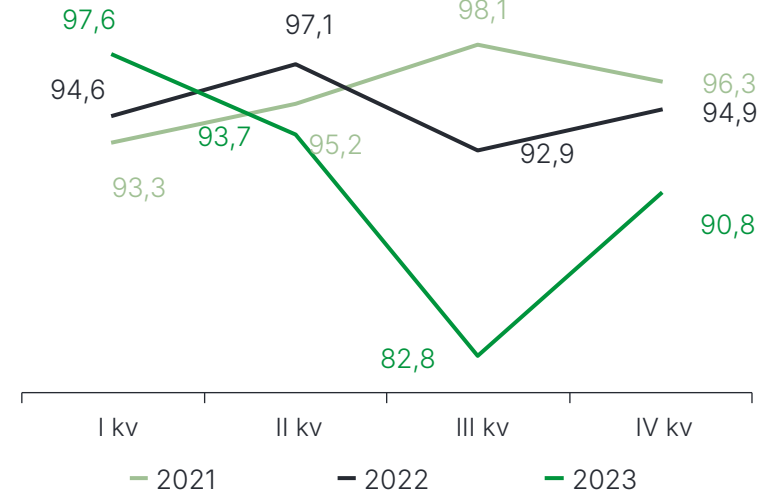

Tootmisvarade kvartaalsed töökindlused 2021-2023

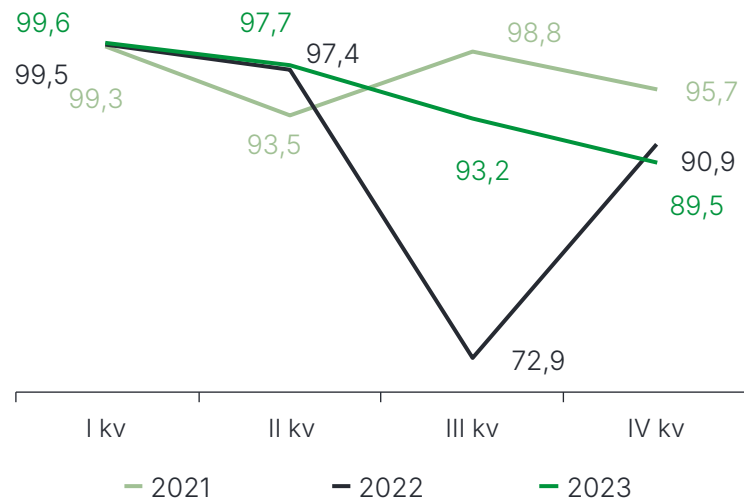
Eesti tuuleparkide töökindlus (%)

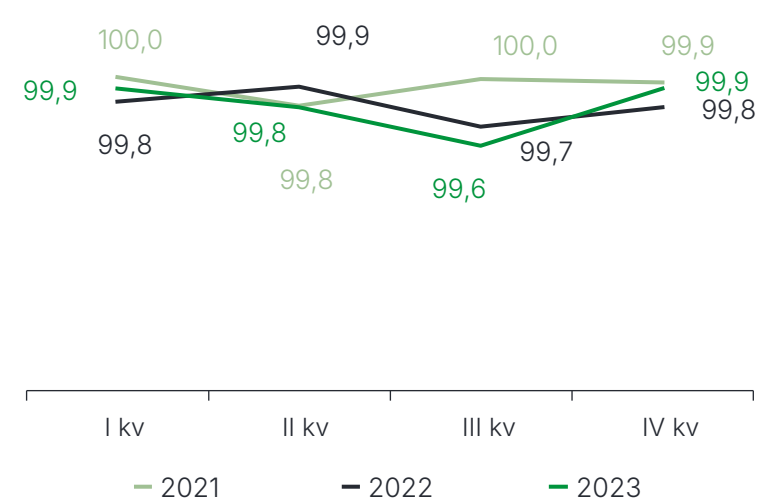
Leedu tuuleparkide töökindlus (%)

Koostootmisjaamade töökindlus (%)

Päikeseparkide töökindlus (%)

Koostootmise ja päikeseenergia valdkonnad

Koostootmise valdkonna töökindluse tulemus oli 2023. aastal tunduvalt parem kui võrdlusperioodil, mil erakorraliselt tuli Iru elektrijaamas asendada soojusvaheti. 2023. aastal mõjutas töökindlust Brocēni koostootmisjaama trafo väljavahetamine ja Iru elektrijaama plaanilise hoolduse pikenedamine seoses katla müüritisetöödega. Samas tuleb esile tõsta Valka ning Paide koostootmisjaamade väga kõrget töökindlust, mis tagasid nelja jaama kokkuvõttes valdkonna tavapärase aastatulemuse.

Väga head töökindluse tulemused saavutasime traditsiooniliselt päikeseelektrijaamade osas.

Digitaliseerimine

Tuuleenergia valdkonna summaarset tootmistulemust aitas hinnanguliselt 15,6 gigavatt-tunni võrra parandada eelnenud aastatel WinWinD tuulikutele rakendatud automaatne *storm mode*'i lahendus ning Enerconi tuuleparkides juurutatud ja hoolduspartneritega koostöös teostatav *ice reset*.

Storm mode'i lahendus võimaldab automatiseerimise abil suurendada WinWinD tuulikute toodangut turbulentse tugeva tuulega olukordades. *Ice reset* võimaldab vabastada jäätunud tuulikuid ohutult ja kiiremini jääst ning suurendada toodetava elektri kogust.

Taastuenergeetika tootmisvarade kasv toob turule juurde ilmastikust sõltuvat ja kohati kiiresti muutlikku võimsust. See tingib omakorda asjaolu, et põhivõrguettevõtted kaasavad need varad süsteemiteenuste pakkumisse. Süsteemiteenuste pakkumise võimekus loob pikemas plaanis lisatulu teenimise võimaluse, mistõttu arendame selle tarvis digitaalseid platvorme ja meeskonna kompetentse.

2023. aastal realiseerusid Balti riikide elektriturgudel esmakordselt päevasiseselt pikemaajaliselt negatiivsed elektrihinnad. Sellest tulenevalt täiustasime oma digitaalset andmeplatvormi ja VirtualPowerPlant loogikat, et tuuleparke negatiivsete energiahindadega perioodidel alla koormata. Oleme nüüdseks loonud allakoormamise võimekuse ligi pooltele olemasolevatest tuuleparkidest. Kõikidele uutele parkidele ehitame vastava võimekuse välja pargi arendamise etapis. Kiirelt turumuutustele reageerides koormasime möödunud aastal taastuenergia varasid alla 6,3 gigavatt-tunni ulatuses, mis ei olnud vajalik

meie kohustuste katmiseks ning tähendanuks eeltoodud mahus negatiivset müügitulemust tootmisportfellis. Jätkame lahenduse arendamisega 2024. aastal nii ehituses olevates kui ka vanemates väiksemates tuuleparkides. Meie eesmärgiks on testida ja omandada kogemusi süsteemiteenuste pakkumises.

Jätkame samm-sammult tootmistulemuste parandamise lahenduse AIS (ingl *Asset Intelligence System*) majasisest edasiarendamist. Tuvastasime möödunud aastal tuuleparkides AIS-i masinõppemudelite abil kümme tuulikukomponentide temperatuuridega seotud anomaaliat. Need aitasid meil reageerida ennetavalt ning anda vead hooldus- ja remondipartneritele korrigeerimiseks õigeaegselt. Seeläbi hoiame ära tuulikute seisakuid ja vähendame toodangu kadusid.

Koostootmise valdkonna tootmistulemust aitasid hinnanguliselt 1,6 gigavatt-tunni võrra parandada eelnevatel aastatel rakendatud digilahendused Iru ja Valka koostootmisjaamade põletusrežiimide parendamiseks.

Suurimaks digitaliseerimisalaseks projektiks sai kontrolli- ja monitooringukeskuse MCC (ingl *Monitoring and Control Centre*) loomine ja tööle rakendamine. Oleme jõudnud varade mahult etappi, kus on vaja teha järgmine samm ning alustada sõltumata nädalapäevast ööpäev läbi varade mehitatud jälgimist, kaasates hooldus- ja remondimeeskonnad. Parandame selle abil töökorraldust ja reageerimist varade riketele. Hoiame olemasolevas vananevas portfellis tuulikute tootmistulemust ja tagame uuemas kõrge töökindluse, koordineerides hoolduspartnereid professionaalsemalt. MCC pilootprojekt kestab 2024. aasta oktoobrini. MCC võimaldab meil tulevikus laiendada koostööd Baltimaade põhivõrguettevõtetega, kes arendavad 2024. aastal

välja vajalikud süsteemiteenused Baltimaade elektrivõrkude desünkroniseerimiseks Venemaa elektrivõrgust 2025. aastal.

Jätkasime 2023. aastal ka automaatse hooldusvajaduse tuvastamise süsteemi CM (ingl *Condition Manager*) arendamisega. See on mõeldud hooldus- ja remondipartneritele väljastatavate töökäskude automatiseerimiseks tüüpiliste sündmuste korral meie tootmisvarades. Süsteem on plaanis piloodina kasutusele võtta 2024. aastal.

Enefit Greeni opereerivad varad seisuga 31. detsember 2023

Segment	Riik	Tootmisüksus	Elektriline võimsus (MW)	Generaatoreid/inverteereid (tk)	Generaatori tarnija	Vanus (aastates)	Aeg kasuliku eluea lõpuni (aastates)	Taastuvenergia toetuse lõppemine (kuu / aasta)
Tuul	Eesti	Pakri	18,4	8	Nordex	19,7	5,3	-
Tuul	Eesti	Esivere	8,3	4	Enercon	18,3	11,7	-
Tuul	Eesti	Aulepa I	39	13	WinWind	14,8	5,2	-
Tuul	Eesti	Tooma I	16	8	Enercon	14,1	15,9	-
Tuul	Eesti	Virtsu I	1,2	2	Enercon	21,6	8,4	-
Tuul	Eesti	Virtsu WT1	0,6	1	Enercon	21,2	8,8	-
Tuul	Eesti	Virtsu WT2	0,8	1	Enercon	16	14	-
Tuul	Eesti	Virtsu II	6,9	3	Enercon	15,8	14,2	-
Tuul	Eesti	Virtsu III	6,9	3	Enercon	13,6	16,4	-
Tuul	Eesti	Vanaküla	9	3	WinWind	14	6	-
Tuul	Eesti	Aseriaru	24	8	WinWind	11,3	8,7	10/2024
Tuul	Eesti	Viru-Nigula	21	7	WinWind	16,5	3,5	04/2025
Tuul	Eesti	Narva	39,1	17	Enercon	11	19	06/2025
Tuul	Eesti	Paldiski I	22,5	9	GE	11,2	13,8	06/2025
Tuul	Eesti	Paldiski II	22,5	9	GE	11,2	13,8	06/2025
Tuul	Eesti	Aulepa II	9	3	WinWind	12,8	7,2	03/2027
Tuul	Eesti	Tooma II	7,1	3	Enercon	7,5	22,5	05/2029
Tuul	Eesti	Ojaküla	6,9	3	Enercon	10,7	19,3	-
Tuul	Eesti	Purtse	21	5	Vestas	0,8	29,2	-
Eesti tuuleenergia kokku			280,2	110		12,5	12,7	
Tuul	Leedu	Sudenai	14	7	Enercon	15	15	-
Tuul	Leedu	Mockiai	12	6	Enercon	13,1	16,9	-
Tuul	Leedu	Šilalė	13,8	6	Siemens	12,3	12,8	-
Tuul	Leedu	Čiūteliai	39,1	17	Enercon	11	19	-
Tuul	Leedu	Šilutė	60	24	GE	7,7	17,3	-
Leedu tuuleenergia kokku			138,9	60		10,3	17,1	

Varade keskmised vanused ja aeg kasuliku eluea lõpuni on summaridadel näidatud varade võimsustega kaalutud keskmistena.

Segment	Riik	Tootmisüksus	Elektriline võimsus (MW)	Soojusvõimsus (MW)	Generaatoreid/invertereid (tk)	Vanus (aastates)	Aeg kasuliku eluea lõpuni (aastates)	Taastuvenergia toetuse lõppemine (kuu/aasta)
Päike	Eesti	22 parki	48,2	-	370	1,5	30,5	12,1 MW ulatuses, keskmine allesjäänud periood 8,6 aastat
Päike	Poola	20 parki	27,2	-	354	3,4	21,6	18,2 MW ulatuses, keskmine allesjäänud periood 10,3 aastat
Päikeseenergia kokku			75,4		724	2,2	27,3	
Koostootmine (segaolmejäätmed)	Eesti	Iru	19,3	50		10,3	14,7	07/2025
Koostootmine (biomass)	Eesti	Paide*	2	8		8,4	11,6	07/2026
Koostootmine (biomass)	Läti	Valka*	2,4	8		11,4	8,6	-
Koostootmine kokku			23,7	66		10,2	13,9	
Muu (hüdro)	Eesti	Keila-Joa	0,4	-		19	6,0	-
Muu (kombi)	Eesti	Ruhnu	0,5	-		5	17,5	03/2033
Muu kokku			0,8			11,2	12,4	
KOKKU			519,0	66				

Varade keskmised vanused ja aeg kasuliku eluea lõpuni on summaridadel näidatud varade võimsustega kaalutud keskmistena.

* Paide ja Valka koostootmisäride müügiks sõlmiti leping 2023. aasta neljandas kvartalis, kuid 31. detsembri 2023 seisuga ei olnud nimetatud tehing saanud veel jõustumiseks vajalikke kinnitusi Eesti Konkurentsiametist ega Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametist.

Jätkusutlikkuse aruanne

Edasi jätkusuutlikuma tuleviku suunas

Oleme Enefit Greenis pühendunud jätkusuutlikule tegutsemisele ja oma keskkonnajalajälje vähendamisele. Mõistame, et ka taastuvenergia tootmisel on mõju keskkonnale, ning püüame koostöös partneritega tagada oma tegevuse jätkusuutlikkuse ja sotsiaalse vastutustundlikkuse. Tegutseme läbipaistvalt ja anname korrapäraselt aru oma edusammudest jätkusuutlikumaks muutumise teekonnal. Oleme eestvedajad puhtal taastuvenergial põhinevale tulevikule üleminekul ja töötame ka selle nimel, et maailm tervikuna oleks järgmiste põlvkondade jaoks parem paik.

Alustasime teadlikumat ja süsteemsemat liikumist jätkusuutlikumate teekonnal 2022. aastal. Sõnastasime esimest korda Enefit Greeni jätkusuutlikkuse põhimõtted, mis on kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.

2023. aastal jätkasime oma töötajate teadlikkuse kasvutamist jätkusuutlikkuse teemadel. Aasta lõpus alustasime välise konsultandi KPMG abiga nõuetekohast olulisuse hindamise protsessi, mis hõlmab ettevõttesiseste ja -väliste huvigruppide kaasamist oluliste jätkusuutlikkuse teemade kaardistamiseks.

Selle tulemusel viime jätkusuutlikkuse strateegia järgmisele tasemele koos mõõdikute ja eesmärkide seadmisega, aruandluse tugevdamisega ning jätkusuutlikkuse strateegia põimimisega ettevõtte üldisse äristrateegiasse. Ühtlasi jõuavad jätkusuutlikkuse eesmärgid ka meie põhiliste tulemuslikkuse näitajate kõrvale ja leiavad koha tulemusjuhtimise süsteemis.

Juhtkonna hinnang ÜRO jätkusuutliku arengu eesmärkide kohaldatavusele Enefit Greenis

Rohelisema tuleviku loomine tasakaalus keskkonnaga

Oleme pühendunud taastuvate energiaallikate, eelkõige tuule- ja päikeseenergia kasutamise arendamisele ja opereerimisele.

Keskendumine tuulele ja päikesele

- Oleme võtnud strateegilise eesmärgi kasvatada oma tootmisvarade võimsust, investeerides uutesse tuule- ja päikeseenergia tootmisvõimsustesse. 2023. aasta lõpu seisuga ehituses olevad projektid kasvatavad 2025. aasta lõpuks valmides meie elektritootmisvõimsuse 2,7-kordseks võrreldes 2021. aastaga.
- Usume, et oskuslik planeerimine aitab minimeerida uute taastuvenergia projektide keskkonnamõjusid ja mõjusid kohalikele kogukondadele ning seeläbi sobituvad need paremini elu- ja looduskeskkondadesse.
- Leiame võimalusi ressursside maksimaalseks kasutamiseks.
- Otsime võimalusi erinevate tehnoloogiate kombineerimiseks nii uute taastuvelektrijaamade ehitamisel kui ka nende sobitamisel juba olemasolevate opereerivate varadega.

Tõhus koostootmine

- Otsustasime 2023. aastal väljuda koostootmise valdkonnas biomassiärist, st biomassi kütusena kasutava-

test koostootmisjaamadest ja pelletitootmisest. See võimaldab meil keskenduda rohkem oma põhitegevusele: tuule- ja päikeseenergia tootmisele ja arendamisele.

- Kuigi segaolmejäätmete energeetilist taaskasutamist soojuse ja elektri koostootmiseks ei loeta üldiselt kestlikuks majandustegevuseks (nt. Euroopa Liidu taksonoomia järgi), peame Iru elektrijaamas jäätmetest elektrienergia tootmise meetodit keskkonna ja ressursside seisukohast säästvamaks kui jäätmete prügilasse ladestamist. Me peame oluliseks jäätmete ringlusesse võtmist ning seetõttu taaskasutame energiatootmise kaudu ainult neid jäätmeid, millel puudub ringlussevõtu võimalus.
- Ressursside võimalikult jätkusuutliku kasutamise tagamiseks eraldame segaolmejäätmete põletamisel tekkivast tuhast metalle. Samuti on meie partnerid leidnud viise, kuidas taaskasutada tekkivat tuhka.
- Järgime koostootmise valdkonnas rangeid keskkonnanstandardeid, möödame ja vähendame õhuheidet. Mõõtmistulemused on regulaarselt juhatuse töölaual ja need on avaldatud meie jätkusuutlikkuse aruandes ning eraldi keskkonnuaruandes.

Üldine energiatõhusus

- Oleme pühendunud rohelise energia kasutamisele oma tegevuses, kus vähegi võimalik.
- Igapäevases äritegevuses püüame vähendada üldist energiatarbimist ja edendada energiatõhusust kogu majandustegevuse käigus.
- Jätkame investeerimist parimatesse tehnoloogiatesse ja meetoditesse, mis aitavad meil vähendada oma ökoloogilist jalajälge ning tegutseda säästvamal moel.

Rohepöörde kiirendamine koos inimeste ja kogukondadega

Usume, et üleminek puhtale taastuvenergia tulevikule saab põhineda ainult pühendunud ja professionaalsetel töötajatel ning koostööl kohalike kogukondadega. Jätkusuutlikuma tuleviku poole liikumisel on oluline igaüks ja iga tegevus. Seetõttu on meie praegused ja tulevased töötajad ning kogukonnad meie edu võti.

Töötajatest lähtuv kultuur

- Peame oluliseks uute oskuste arendamist, loome võimalusi organisatsioonisiseseks liikumiseks ning edendame igakülgset mitmekesisust ja soolist tasakaalu.
- Oleme pühendunud tervisliku, ohutu ja kaasava töökooha loomisele ning tööelu jätkusuutlikkuse edendamisele.
- Investeeringime töötajate arengusse, viime regulaarselt läbi kaasamisuringuid, kasutame väärtuspõhist juhtimist, milles on väga oluline roll *coaching'ul*, et viia meeskond edukalt ja efektiivselt läbi muutuste ning arengute.
- Tunnistame mitmekesisuse puudujääki energeetikasektoris ja töötame selle nimel, et olukorda tasakaalustada.

Tulevaste talentide kaasamine

- Mõistame, et taastuvenergia arendamine tekitab vajaduse uute pädevuste ja oskustega andekate inimeste järele, kes oleksid innustatud looma uusi lahendusi.
- Teeme koostööd kõrg- ja kutsekoolidega, et meil oleks rohkem tulevasi töötajaid ja püüame aidata kaasa nende õppeprotsessi parandamisele.
- Kutsume tudengeid meie tootmisüksustesse ja korraldame avatud uste päevi, et näidata, kuidas meie protsessid toimivad.
- Pakume stipendiume taastuvenergiaga seotud aineid õppivatele noortele.

Koostöö kohalike kogukondade ja partneritega

- Aitame kaasa energiasektori üldisele arengule, osaledes erinevate erialaliitude tegevuses.
- Investeerime nende piirkondade arengusse, kus juba tegutseme või kus soovime taastuvenergiat arendada.
- Püüame kohandada oma algatusi kohalike kogukondade vajadustele vastavaks, sealhulgas luues ja rahastades kogukondade toetusfonde.
- Kogukonnale oluliste teemade lahendamiseks moodustame projektide arendusetapis ühised töörühmad, et regulaarselt arutada küsimusi, mis võivad planeerimisprotsessi käigus kogukonnas tekkida.

Parema tuleviku loomine usalduse ja läbipaistvuse kaudu

Hea ühingujuhtimine on Enefit Greeni sidusrühmadega usalduse loomise alus. Enefit Green on Nasdaq Tallinna börsil noteeritud ettevõttena pühendunud parimate juhtimistavade rakendamisele. Lisaks Eesti äriseadustiku nõuetele järgib äriühing Finantsinspeksiooni hea ühingujuhtimise tava soovitusel toodud juhiseid ja börsil noteeritud äriühingutele kehtestatud reegleid.

Õigusriik ja korruptsioonivastane võitlus

- Oleme pühendunud kõigi asjakohaste seaduste ja reeglite järgimisele ning meil on nulltolerants korruptsiooni, altkäemaksu ja muud tüüpi sobimatute äritavade suhtes.
- Meie ühine käitumisstandard on üksikasjalikult sätestatud meie eetikakoodeksis.

Nõukogu ja auditikomitee sõltumatus

- Oleme pühendunud vähemusaktsionäride huvide kaitsmisele, tagades sõltumatute liikmete piisava esindatuse nõukogus ja auditikomitees.
- Juhatus vastutab Enefit Greeni igapäevase tegevuse juhtimise eest ning on volitatud esindama ettevõtet seaduse ja põhikirja alusel.
- Nõukogu ülesandeks on ettevõtte majandustegevuse

strateegiline planeerimine ja järelevalve teostamine juhatuse tegevuse üle.

- Auditikomitee jälgib, et Enefit Greeni tehingud seotud osapooltega toimuksid turutingimustel. Auditikomitees on sõltumatutel liikmetel häälteenus ja komitee esimees valitakse sõltumatute liikmete hulgast

Töötajate ja inimõigused

- Oleme pühendunud töötajate ja inimõiguste tugevdamisele.
- Edendame oma töötajate ohutuid töötingimusi, heaolu ja enesearengut.
- Kohtleme kõiki viisakuse, austuse ja tähelepanuga ning ei salli diskrimineerimist, ahistamist, alandamist ega muud ebaviisakat käitumist.

Jätkusuutlik tarneahel

Lisaks jätkusuutlike ja eetiliste äritavade edendamisele oma tegevuses eeldame ka, et meie partnerid mitte ainult ei tegutse kooskõlas kõigi kohaldatavate seaduste ja reeglitega, vaid järgivad ka meie sätestatud partnerite eetikakoodeksit. Selles on sätestatud meie lepingupartneritele esitatavad nõuded seoses töötajate ja inimõiguste austamisega, eetilise ärikäitumise põhimõtete järgimisega, töötajate tervise ja ohutuse kaitsmisega ning vastutustundliku keskkonnapoliitika rakendamisega.

Keskkonnanaruanne

Tasakaal on jätkusuutliku majandamise võti

Taastuvatest allikatest energia tootmine on oluline eeldus kliimanetraalsuse saavutamisel. Enefit Green on pühendunud tuule- ja päikeseenergia arendamisele ning opereerimisele. Lisaks tegeleme soojuse- ja elektrienergia koostootmisega segaolmejäätmetest.

Oleme teadlikud, et igasugune tegevus ja tootmine avaldab keskkonnale mõju. Seetõttu peame väga oluliseks hinnata oma tegevuse mõju meid ümbritsevale keskkonnale ja tegutseda tasakaalus sellega, et tagada oma tegevuse jätkusuutlikkus. Enefit Greeni eesmärgiks on säästlik keskkonnakasutus ja vastutuse võtmine looduskeskkonna säilimise eest.

Looduskeskkonna olulisus

Tunnistame oma rolli puhtama keskkonna ja jätkusuutlikuma maailma poole liikumisel ning soovime kaasa aidata globaalse süsiniku jalajälje vähendamisel. Keskkonnasäästlikkust eesmärgiks seades ja oma tegevuse mõju mõõtes saame tagada, et oleme oma tegevuses pühendunud kestlikule arengule. Keskkonnamõju olulisuse hindamine, mõjude vältimine, leevendamine või kompenseerimine on läbiv teema kogu meie tegevustes.

Peame oma strateegilistes otsustes oluliseks lähtuda ülemaailmsetest säästva arengu eesmärkidest, Euroopa keskkonnaliitlikast, arenduse ja tootmise asukohariigi õigusaktidest, koduturgude riiklikest eesmärkidest. Lisaks eelnevale püüame oma tegevuses võimalikult palju arvestada kogukondade ja seotud huvigruppide arvamuste ning ootustega.

Terviklik keskkonnajuhtimine

Keskkonnajuhtimine on osa Enefit Greeni ettevõtte üldisest juhtimisest, mille eesmärk on lahendada keskkonnaküsimusi terviklikult ja siduda keskkonnahoiumõhõtted loomulikuks osaks igapäevategevustest.

Keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamine ehk süsteemne lähenemine keskkonnajuhtimisele tagab keskkonnategevuste edukuse ja keskkonnamõjude vältimise või vähendamise. Enefit Greenil on integreeritud juhtimissüsteem, mis tagab keskkonnamõju tulemuslikkuse kõigis üksustes. Kõigil tootmisüksustel on rahvusvahelisele ISO 14 001 standardile vastav sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteem.

Iru elektrijaamas oleme täiendavalt juurutanud Euroopa Liidu EMAS (ingl *Eco – Management and Audit Scheme*) määrusele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi ja jaamal on alates 2004. aastast EMAS-i registreerimistunnistust.

Keskkonnasäästlikkus algab igast meie töötajast, mille tõttu on oluline, et iga töötaja mõistaks nii ettevõtte kui ka iseenda tegevuse keskkonnamõju. Töötajate teadlikkuse parandamise eesmärgil alustasime 2023. aastal keskkonnateemalise kohustusliku e-kur-

susega. Lisaks on kõigil töötajatel võimalik osaleda loengusarjas „Teekond nulli“ ja möödunud aastal ellu kutsutud Enefit Academy keskkonnateemalistel koolitustel. Samuti jätkub Eesti Energia kontsernis iga-aastase keskkonnapäeva korraldamise traditsioon. 2023. aasta keskkonnapäeva teemaks oli „Elu pärast kaevandamist ehk maavara kaevandamisest loodusliku mitmekesisuse poole“.

Roheline kontor

Tahame, et meie töötajad saaksid töötada rohelise kontori põhimõtteid rakendavas kontoris. Rohelise kontori süsteemi eesmärk on töötajate keskkonnamõju teadlikkuse tõstmine, kontori tegevuse keskkonnamõju pidev jälgimine ja vähendamine, millega kaasneb kulude kokkuhoid, loodusressursside säästev kasutamine, jäätmetekke vähenemine ning töökeskkonna tervislikumaks muutumine. Enefit Greeni peakontoril Tallinnas on Euroopa Rohelise kontori tunnistus.

Enefit Greeni juhtimissüsteemi aluseks on planeeri-teosta-kontrolli-parenda lähenemine, kus oluliseks tegevuseks on keskkonnamõju teadlikkuse tagamine. Meie tegevus arvestab Euroopa Liidu ja koduturgudel kehtivate keskkonnamõju teadlikkuse tagamise, mille tarbeks kaardistame järjepidevalt õiguslike nõuete muudatusi ja teeme koostööd seadusandjatega.

Toimiv keskkonnajuhtimissüsteem tagab keskkonnariskide ennetamise ja ohjamise, millega viiakse miinimumini õnnetustest ja hädaolukordadest tekkida võivad kahjud keskkonnale.

2023. aastal toimus Leedus Akmenė ehitusjärgus olevas tuulepargis intsident, mille käigus varises kokku ühe tuuliku torn. Läbimõeldud ja süsteemse keskkonnamõju käsitlemisega hoiti ära tuulikust tekkinud reostuse võimalik oht keskkonnale. Kogu saastunud pinnas kaevati välja ja anti üle spetsialiseeritud jäätmekäitlusettevõttele tagades, et tuulikust tekkinud reostus ei kahjustaks ümbritsevat keskkonda.

Enefit Green täidab vastutustundlikult keskkonnamõju seadusandlike ja keskkonnamõju määratud nõudeid. Ettevõtte tegevuse kohta pole keskkonnamõju asutuste poolt registreeritud ühtegi keskkonnamõju tingimuste rikkumist. Samuti ei ole määratud seotud tegevuste korraldajate ülevaatustel tuvastatud mittevastavusi loa nõuetega.

2023. aastal tasuti kokku riiklike keskkonnamõju ligikaudu 280 tuhat eurot, millest suurema osa moodustas (ligikaudu 255 tuhat eurot) Iru elektrijaama välisõhu saastetasu.

Elurikkuse toetamine

Peame tähtsaks bioloogilise mitmekesisuse ja tundlike ökosüsteemide säilimist ning nende minimaalse mõjutamise tagamist. Enefit Greeni tegevusega kaasnevate keskkonnamõju ja -riskide hindamine toimub juba tegevuse kavandamise varajases staadiumis, hõlmates keskkonnamõju hindamist tuule- ja päikeseparkide planeerimise või projekteerimise faasis.

Arendusprojektide puhul hindame olemasolevat bioloogilist mitmekesisust ja leiame lahendusi või loome tingimusi selle säilimiseks või taastamiseks. Keskkonnamõju hindamise käigus viiakse läbi seireid ja uuringuid, mis on vajalikud leidmaks

Enefit Greeni tegevus toetab Eesti Energia kontserni jätkusuutliku arengu ja süsinikuneutraalsuse eesmärkide täitmist ning aitab kaasa Eesti ja Euroopa Liidu kliimaeesmärkide saavutamisele.

Oleme oma tegevuses pühendunud keskkonnamõju tulemuslikkuse järjepidevale parendamisele ja lähtume järgmistest keskkonnamõju juhtpõhimõtetest:

- Meie tegevus ja otsused on kooskõlas keskkonnamõju põhimõtete ja keskkonnamõju õigusaktidega.
- Analüüsime oma tegevusega kaasnevat keskkonnamõju ja riske ning arendame ja täiustame järjepidevalt oma keskkonnamõju tegevust.
- Kasvatame taastuvenergia tootmisvõimsusi, et tagada 2045. aastaks Eesti Energia kontserni seatud süsinikuneutraalse energiatootmise eesmärgi täitmine ja toetada kontserni klientide roheteekonna personaalset ja paindlikku elluviimist.
- Vähendame oma tegevuse mõju keskkonnale ja arvestame oma tegevuses kogukonnaga. Heidete

lahendus liikidele avaldada võiva mõju osas. Vastavalt ekspertide hinnangule viiakse seired ja uuringud läbi nii ehituseelselt projekteerimise faasis, ehitusetapis ning ka pärast tootmisala valmimist.

Kõigi tootmisalade projekteerimisel arvestame, et arendusobjektid ei asuks keskkonnale tundlikel aladel või kaitsealadel. Päikeseparkide arendamisel lähtume põhimõttest, et väärtuslikele

ja jäätmete minimeerimiseks ning ressursitõhususe tagamiseks rakendame parimat võimalikku tehnoloogiat. Keskkonnas toimuvate muutuste jälgimiseks korraldame seiret ja koostame keskkonnamõju andeid.

- Rakendame ringmajanduse põhimõtteid, vähendame jäätmete teket ja soodustame jäätmete liigiti kogumist ja taaskasutamist.
- Tõstame keskkonnateadlikkust oma töötajate seas ja ühiskonnas. Panustame arengusse teadus- ja arendustegevuse kaudu ja meie keskkonnamõju on avalikud.
- Loomme eeldusi bioloogilise mitmekesisuse taastamiseks või säilitamiseks ja tagame loodushoiu.
- Eelistame teenuste, toodete ja tooraine hankimisel keskkonnahoidlikke riigihankeid.
- Tervisliku töökeskkonna tagamiseks ja keskkonnamõju põhimõtete järgimiseks rakendame kontorites rohelise kontori põhimõtteid. Vähendame paberi kasutamist, kogume prügi liigiti, kasutame vett, elektrit ja soojust säästlikult ning kasutame keskkonnasõbralikke sõidukeid.

põllumajandusmaadele päikeseparke ei rajata. Päikeseparkide tarastuslahenduste väljatöötamisel arvestame, et väikeulukitele oleks tagatud läbipääs pargist. Rohekoridorides vaba liikumise tagamine metsloomadele on meile oluline ka tuuleparkide arendusprojektide puhul.

Tootmisalade korrastamise või hooldamise käigus hoidume kasutamast kemikaale, et tagada bioloogilise mitmekesisuse säilimine.

Lisaks osaleb Enefit Green koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK) Sopi päikesepargi alal ammendunud turba-maardlate taassoostamise projektis. Rajame päikesepargi alale sellise veerežiimi, mis loob tingimused raba taastumiseks kokku ligikaudu 100 hektari suurusel alal. Taassoostamise tulemusena vähenevad oluliselt turba lagunemisest tingitud süsihappegaasi heitmed ja paranevad tingimused elurikkuse suurendamiseks. Projekti käigus hinnatakse ka võimalusi, kuidas edaspidigi päikeseparkide abil taastada vanu kaevandusalasid.

Samuti otsime võimalusi rajada taastuenergia lahendusi aladele, mis on juba varasemalt rikunud või mis omavad bioloogilise mitmekesisuse mõistes vähemväärtuslikku rolli. Rajasime möödunud aastal päikeseelektrijaama Ida-Virumaale Estonia kaevanduse tööstusterritooriumile ja kasutasi me kaevandamisel tekkivat aherainet ehitusmaterjalina.

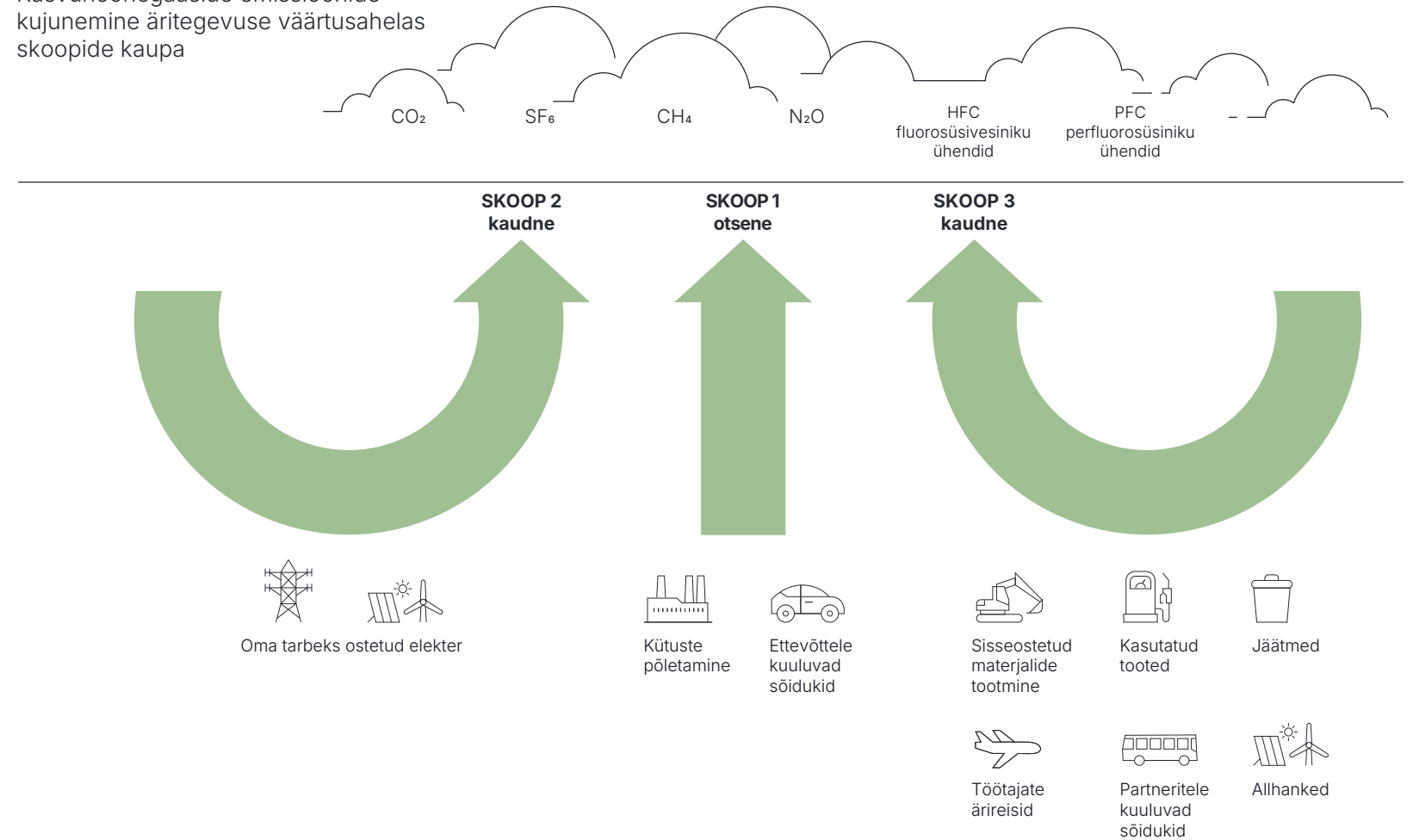
Taastuvelektrile üleminek on kiireim tee süsinikuneutraalsuseni

Rohepööre energiasektoris tähendab järkjärgulist üleminekut taastuenergiale. Ühe juhtiva taastuenergia ettevõttena piirkonnas on meil suur mõju süsinikuneutraalse energiatootmiseni jõudmisele.

Süsinikuneutraalse energiatootmise kasvatamiseks rajame päikeseparke, maismaa- ja meretuuleparke koos salvestussüsteemide arendamisega kõigil koduturgudel. Samuti astume pilootprojekti tasemel esimesi samme vesinikutootmise valdkonnas.

Süsiniku jalajälg

Kasvuhoonegaaside emissioonide kujunemine äritegevuse väärtusahelas skoopide kaupa

Seoses kliimaeesmärkidest tuleneva vältimatu vajadusega süsinikusaastet või vähemalt tootmise süsinikuintensiivsust vähendada, alustas Enefit Green oma tegevuse süsiniku jalajälje hindamist alates 2020. aastast.

Süsiniku jalajälg väljendab kvantitatiivselt CO₂ ekvivalentides mõõdetud kasvuhoonegaaside heite koguhulka.

Standard jaotab ettevõtte tegevusega kaasnevad kasvuhoonegaaside emissioonid kolme skoopi.

- **Skoop 1** – otsesed emissioonid ettevõtte poolt omatud või kontrollitud kasvuhoonegaaside heiteallikatest
- **Skoop 2** – kaudsed sisseostetud energiast tulenevad kasvuhoonegaaside emissioonid
- **Skoop 3** – kõik muud kaudsed emissioonid, mis tekivad ettevõtte väärtusahelas ülespoole või allapoole suunatud tegevuste tagajärjel

Vastavalt kasutatud standardile esitatakse biogeensete allikate otsene CO₂ heide skoopidest eraldi.

Süsinikujalajälje aruanne on 2021. ja 2022. aastal tõendatud ISAE 3410 aruandega, mille on koostanud AS PricewaterhouseCoopers. See on finantsauditist eraldiseisev töövõtt. Arvutusmetoodikast lähtuvalt on 2023. aasta andmed auditeerimata ja võivad järgmise aastaaruande avaldamise ajaks täpsustuda.

2021. aasta tõendatud andmetele on lisatud võrreldavuse saavutamiseks hinnanguline kogus uue 2022. aastal tõendatud meetodika põhiseid heitmeid, mida ei ole eraldi valideeritud.

Skoopide hindamine annab võimaluse eesmärgistada ettevõtte süsiniku jalajälje vähendamist. Selleks tuleb vaadelda ettevõtte süsiniku jalajälje allikaid ja planeerida selle põhjal vähendamise eesmäärke. Analüüsi põhjal on ilmne, et suurimaks Enefit Greeni süsiniku jalajälje mõjuriks on Iru elektrijaama heide. Selle heitemega tegelemiseks oleme koostamas jaama pikaajalist arengukava, mis käsitleb muuhulgas elektrijaama poolt pakutava positiivse sotsiaal-majandusliku mõju hoidmist ja süsiniku jalajälje vähendamise võimalusi ühe toodetud energiaühiku kohta.

Kuni 2023. aasta lõpuni sisaldavad andmed 2023. aasta lõpus müüdnud Paide, Valka ja Brocēni kolme soojus- ja elektrienergia koostootmisega ning pelletitootmisega seotud kütisi. Nende tehingute tulemusena väheneb Enefit Greeni süsiniku jalajälg. Nende kütiste osakaal 2023. aasta süsiniku jalajäljes oli <1%, 77% ja 43% (vastavalt skoop 1, 2 ja 3 osas) ning biogeense CO₂ heites 74%.

Süsiniku jalajälje arvutuse täpsustamise ja muutuste järgselt võrreldavana hoidmiseks on loodud süsteem uute paigaldatavate päikesepaneelide ja tuulikute tootmisest tulenevate emissioonide väljendamiseks Enefit Greeni süsiniku jalajäljes. Tootmisest tuleneva süsiniku jalajälje hinnang on jagatud kogu vastava objekti kasuliku eluea peale ning seotud oodatava toodanguga, et tuletada iga-aastased süsinikuheite kogused, mida arvestatakse raporteeritava süsiniku jalajälje skoop 3 osana.

Parema ülevaate ettevõtte emissioonidest annab emissioonide intensiivsuse näitaja, mis väljendab süsiniku jalajälge ettevõtte suurusest sõltumatu võrreldava suhtarvuna. Enefit Greeni osas peame otstarbekaks vaadelda skoop 1 emissioonide süsinikuintensiivsust toodetud elektri- ja soojusenergia kWh kohta.

Enefit Green süsiniku jalajälje kujunemine allikate kaupa (tuh t CO₂ ekvivalent)

Skoop/tegevus	2021	2022	2023
Skoop 1			
Jäätmete põletamine	138,2	128,1	147,7
Maagaasi põletamine	3,4	1,1	2,3
Muud hinnatud väikese mõjuga heitmed	0,4	0,5	0,4
Skoop 1 kokku	142,0	129,7	150,4
Skoop 2			
Ostetud elekter	20,3	23,3	24,4
Skoop 2 kokku	20,3	23,3	24,4
Skoop 3			
Pelleti transport tarbijani	3,6	4,1	4,2
Pelleti põletuse fossiilne osa*	9,8	7,8	8,0
Päikesepaneelide ja tuulikute tootmine**	12,7	12,1	15,3
Jäätmete transport	2,0	1,8	1,8
Muud hinnatud väikese mõjuga heitmed	0,7	1,0	0,8
Skoop 3 kokku	28,8	26,8	30,1
Skoop 1, 2, 3 kokku	191,1	179,8	204,9
Biogeenne***			
Biomassi põletamine	139,7	144,7	135,4
Jäätmete põletamise biogeenne osa	133,7	121,4	141,1
Pelleti põletuse biogeenne osa	226,7	259,1	261
Biogeenne kokku	500,1	525,2	537,5
Kokku	691,2	705,0	742,4

*Biogeense materjali põletamisel tekkinud CH₄ ja N₂O teisendatuna CO₂ ekvivalentiks loetakse vastava skoobi osaks

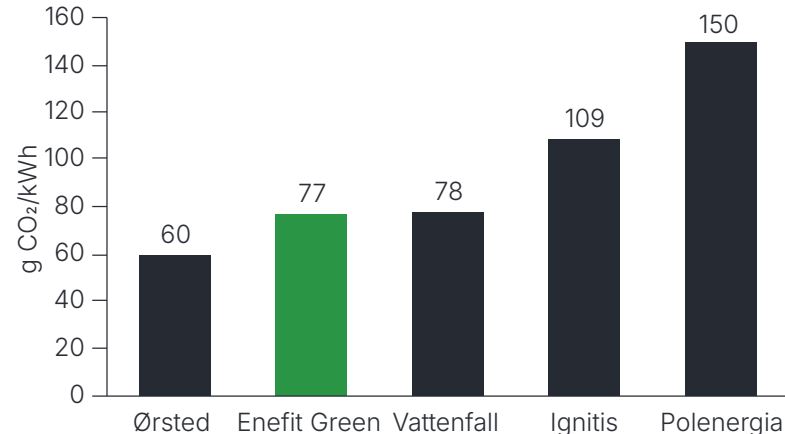
** Alates 2021. aastast arvestame skoop 3 hulka ka uutesse tuule- ja päikeseparkidesse paigaldatud tuulikute ja päikesepaneelide tootmise käigus tekkinud kasvuhoonegaaside heitmed.

*** Biogeenset päritolu CO₂

Enefit Greeni soojus- ja elektrienergia tootmise süsinikuintensivsus (Skoop 1, g CO₂/kWh).

	2021	2022	2023
Energiatootmise süsinikuintensivsus	78	77	77

Energiatootmise süsinikuintensivsus võrrelduna mõnede võrdlusgrupi ettevõtetega (2022)

Allikas: ettevõtete aastaaruanded ja / jätkusuutlikkuse aruanded

Enefit Greeni tegevuse vastavus Euroopa Liidu taksonoomia jätkusuutlikkuse kriteeriumitele

2023. aasta lõpu seisuga vastab enamik meie tootiskäitisi Euroopa Liidu taksonoomia jätkusuutlikkuse kriteeriumitele,

aidates kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele.

Koostootmisjaamades kasutatava tahke biokütuse jätkusuutlikkuse nõuded hakkasid kehtima 2023. aasta alguses. Seetõttu ei klassifitseerinud me kuni 2022. aasta lõpuni biokütustest koostootmise käigus toodetud elektrit ja soojust taksonoomiale vastavaks.

Ka Brocēni pelletitehase äritegevust ei saanud kuni 2021. aasta lõpuni käsitleda Euroopa Liidu taksonoomia kohaselt jätkusuutliku tegevusena.

Kuna 2022. aasta septembris kiitis Euroopa Komisjon heaks pelletite tootmises kasutatava puidu sertifitseerimissüsteemi, mida kasutab ka Brocēni pelletitehas, siis liigitasime Brocēni pelletitehase äritegevuse alates 2022. aastast jätkusuutlikuks.

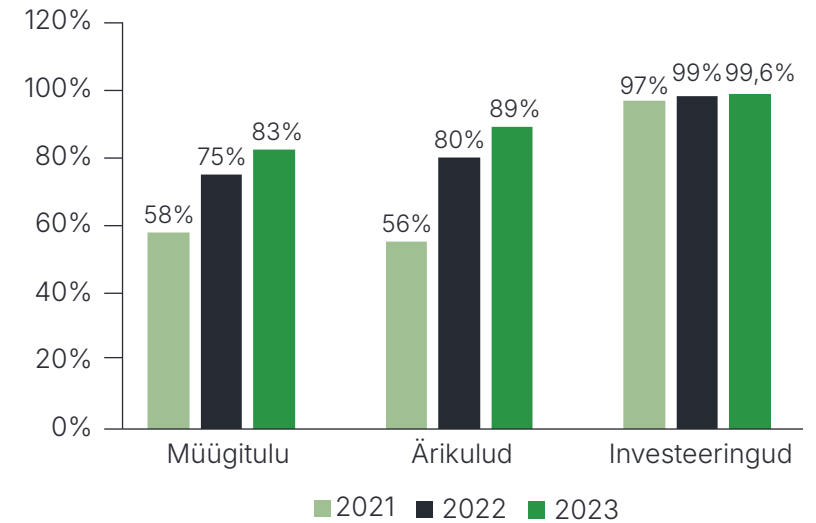
2023. aastal kehtima hakanud regulatsioonide kohaselt võeti Paide elektrijaamas kasutusele jätkusuutliku biomassi arvestussüsteem, mille tarbeks loodi vastav kord jätkusuutliku biomassi nõuetele vastavaks tunnistamise osas. Kasutusele võetud süsteemi alusel tunnistati kogu Paide elektrijaamas vastuvõetud biomass vastavaks jätkusuutlikele kriteeriumitele.

2023. aastal oli Euroopa Liidu taksonoomiale vastavate jätkusuutlike tegevuste osakaal Enefit Greeni konsolideeritud müügituludes 82,7%, ärikuludes 89,4% ja investeeringutes 99,6%.

Enefit Greeni jätkusuutlike majandustegevuste näitajad Euroopa Liidu taksonoomia tähenduses

mEUR	2021	2022	2023
Müügitulu	89,4	175,5	170,1
Ärikulud	55,9	112,4	147,3
Investeeringud	74,3	190,7	354,3

EL taksonoomia tähenduses jätkusuutlike majandustegevuste osakaal Enefit Greeni müügituludes, ärikuludes ja investeeringutes

Töötame järjepidevalt keskkonna heitmete vähendamise nimel

Õhuemissioonid

Enefit Greeni tootmistegevusega kaasnevad peamised õhuheitmed on süsinikdioksiid (CO₂), väävli (SO₂)- ja lämmastikuühendid (NO_x), süsinikmonooksiid (CO), lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ), ammoniaak (NH₃) ja tahked osakesed (PM). Õhuheitmed tekivad kütuseid põletavates koostootmisjaamades (Iru, Paide, Valka, Brocēni). Põlemise käigus võib välisõhku eralduda ka väikeses normeeritud koguses raskmetalle.

Põletusseadmetest välisõhku väljutavate saasteainete kogused saadakse kas arvutuslikul teel või pidevseire tulemusena väljuvates heitgaasides mõõdetud saasteainete kontsentratsioonide alusel, nii nagu seda tehakse Iru elektrijaamas. Pidevseire annab võimaluse reaalajas kontrollida saasteainete kontsentratsioonide vastavust keskkonnakaitselubade ja õigusaktidega kehtestatud heite piirväärtustele ja aitab vältida õhukvaliteedi piirväärtuste ületamisi.

Heitmed välisõhku (tuh. t)

	2021	2022	2023
CO₂, fossiilne	142	130	150
sh. Iru elektrijaam*	141	130	150
SO₂	0,04	0,04	0,03
sh. Iru elektrijaam*	0,03	0,02	0,02
NO_x	0,34	0,30	0,31
sh. Iru elektrijaam*	0,22	0,17	0,20
Tahked osakesed	0,14	0,11	0,19
sh. Iru elektrijaam*	0	0	0

* 2023. aasta lõpus sõlmis Enefit Green lepingud biomassi põhistest koostootmise- ja pelletitootmise äridest väljumiseks. Nende tehingute järgselt jääb olmejäätmeid kütusena kasutatav Iru elektrijaam peamiseks välisõhku heiteid väljutavaks tootmisüksuseks.

Kõik saasteaineid välisõhku väljutavad tootmisüksused omavad keskkonnakaitselubasid, millega on määratud heitgaasides olevate saasteainete heite lubatud piirväärtused ja aastased kogused. Vastavalt käitise asukohariigis kehtivatele nõuetele esitatakse heite kvartaalsed ja aastased kogused kas regionaalsele või riiklikule keskkonnaametile.

Kõik tootmisüksused järgivad saasteainete lubatud piirväärtusi ja heitkoguseid ning täidavad aruandluse nõudeid.

Et vältida kahju tekitamist keskkonnale ja heastada tekitatud kahju, siis on keskkonnakasutus, sh keskkonna saastamine tasuta. Seetõttu ka välisõhku suunatavate saasteainete eest makstakse saastetasu vastavalt asukohariigis kehtivatele tasumääradele.

Elektrit- ja soojust tootvates biomassi põletusseadmetest heidetakse välisõhku biogeenset CO₂ ja seda keskmiselt 140 tuhat tonni aastas. Biomassi põletamise CO₂ heidet loetakse kliima suhtes neutraalseks ning seetõttu peetakse ka biomassi põletamist kliimamuutuste seisukohast lähtuvalt heitmevabaks.

Iru elektrijaam

Fossiilset CO₂ ja lämmastikoksiide emiteerivaks olulisemaks allikaks on Iru elektrijaama jäätmepõletusseade, kus põletatakse peamiselt segaolmejäätmeid. Põletatavate segaolmejäätmete kogus aastas (vt tabel „Tootmises kasutatud ressursid“) on püsinud suhteliselt stabiilsena, mistõttu ka fossiilse CO₂ kogus ei ole aastatega suuresti kõikunud. Välisõhku paisatavate saasteainete kontsentratsioone kontrollitakse pidevseireseadmetega. 2022. aasta lõpus vahetati välja jäätmepõletuse suitsugaaside kontsentratsioone jälgivad pidevseireseadmed. Need raketid töösse 2023. aasta algusest läbides eelnevalt kohustuslikud kalibreerimised, et oleks kindlalt tagatud väljastatavate andmete õigsus.

Energiatootmine maagaasist, millega kaasnevad suuremad heited välisõhku kui biomassi põletamisel, on viidud miinimumini kasutades madala lämmastikuheitega põleteid, mis

aitavad vähendada lämmastikoksiidide (NO_x) teket põlemisel. 2023. aastal moderniseeriti Iru maagaasil töötava reservaurukatla põleteid just eelnevalt mainitud tehnoloogiat kasutades.

Veeressursi kasutus ja heitvee teke

Enefit Greeni tootmisüksused (elektrijaamad ja koostootmisjaam) kasutavad oma tegevuses peamiselt pinnaveet. Lisaks pinnaveele toimub vee võtmine ka põhjaveest ning kohalikest veetrassidest. Kõige suurem pinnavee kasutus toimub Iru elektrijaamas, kus vett kasutatakse tehnoloogilisel otstarbel, seadmete jahutamiseks ja vajadusel tuletõrjeveeks. Pinnaveet pumbatakse Pirita jõest. Vee kättesaamiseks on Pirita jõele rajatud Nehatu pais.

Selleks, et tagada pinna- ja põhjaveevarude pikaajaline kaitse ning tootmise jaoks piisav veevarustus, rakendatakse Iru elektrijaamas jahutusvee korduvkasutust. Soojenenud vesi jahutatakse gradiiris ning võetakse peale jahutamist uuesti kasutusse. Kasutatud meetmete rakendamise oleme viinud täiendava veeressursi kasutuse miinimumini. 2023. aastal oli Iru elektrijaama pinnavee kasutus suurem kui eelnevatel aastatel. 2023. aastal töötas jaam rohkem aega kondensatsioonirežiimis, mis suurendas jahutatava vee kogust gradiiris. Kuna jahutusvesi on ringluses, siis mitmekordse kasutamise järel halveneb vee kvaliteet ja vajalik on täiendava toorvee juurde pumpamine.

Suurim põhjavee kasutaja on olnud Valka koostootmisjaam, kus samuti kasutatakse vett peamiselt jahutuseks. Tingimused veevõtuks (vee kogused, veekogu paisutamine, põhjavee kiht, põhjavee taseme jälgimine, jne) on toodud tootmisüksuste keskkonnalubades.

Veekasutus (tuhat m³/a)

Käitis	Veeliik	2021	2022	2023
Iru EJ	Põhjavesi	3,6	3,0	2,7
	Pinnavesi	235,8	182,1	284,4
Iru EJ kokku		239,4	185,1	287,1
Biomassikäitised	Põhjavesi	108,9	118,5	83,9
	Ühistrassist kasutatav vesi	19,9	15,4	16,0
Biomassikäitised kokku		128,8	133,9	99,9
Kõik käitised kokku		368,2	319,0	387,0

Veeressursi kasutamise järgselt tekib tehnoloogilist (vee pehmemdamine, soolade ärastamine veest, jne) reovett ning süsteemide jahutamiseks kasutatud jahutusvett. Tehnoloogilisel otstarbel ning olmes kasutatud reovesi suunatakse kõigis tootmisüksustes piirkonnas kanalisatsiooniteenust pakkuva ettevõtte torustikku. Brocēni pelletitehases ja koostootmisjaamas ning Iru elektrijaamas kasutatud jahutusvesi juhitakse läbi settetiikide tagasi loodusesse. Enne vee loodusesse juhtimist võetakse heitveest veeproovid ning analüüsitakse heitvees sisalduvaid saasteaineid ning jälgitakse loodusesse juhitava vee temperatuuri. Loodusesse juhitalvale heitveele on kehtestatud riiklikud nõuded keskkonnalubadega, mille täitmist tootmisüksused jälgivad.

Tootmisüksused jälgivad keskkonnalubades toodud nõudeid ning peavad võetava ja keskkonda juhitava vee koguste üle arvestust, täidavad keskkonnalubadega seatud seirenõudeid ning maksavad kasutatud vee eest riiklikke ressursitasusid ning heitvees sisalduvate ainete eest saastetasu. Kord aastas esitatakse riigile veeressursi kasutamise aastaaruanne.

Enefit Greeni tootmisüksused täidavad keskkonnalubadega etteantud nõudeid ning kasutatud veeressursi kogused ei ole ületanud lubatud veekoguseid. Samuti peetakse kinni keskkonnalubadega seatud nõuetest heitvees sisalduvate saasteainete osas.

Jäätmed, taaskasutus ja ringmajandus

Enefit Greeni tootmistegevuse käigus tekib kogu jäätmetest ca 86% ulatuses tavajäätmeid. Kõige suurema koguse (90%) tavajäätmetest moodustab tuhk. Tuhka tekib nii biomassi kui segaolmejäätmete põletamisest. Enamus Enefit Greenis tekivatest tavajäätmetest taaskasutatakse.

Enefit Green peab oluliseks vähendada jäätmete teket, aidata kaasa ringmajanduse edendamisele ning panustada taaskasutusse. Jäätmete põletamine energia saamise eesmärgil on üheks jäätmete taaskasutuse viisiks. Segaolmejäätmetest, mis ei leia uuesti kohta ringluses, toodame keskkonnasõbraliku tehnoloogia toel Iru elektrijaamas elektrit ning soojust.

Üheks oluliseks ringmajanduse põhimõtteks on Paides, Valkas ja Brocēni kogu biomassi põletamisel tekkiva puidutuha üleandmine kohalikele põllumajandusettevõtetele, et kasutada seda väetisena mullaviljakuse parandamiseks. Iru elektrijaam on võimeline tootma sooja ja elektrit kuni 260 000 tonnist jäätmetest aastas. Kuna Iru elektrijaam on ainus omataoline Eestis, kus tohib segaolmejäätmeid põletada, on selle tulemusena lõppenud suuremahuline segaolmejäätmete ladestamine prügilatesse.

Segaolmejäätmete kasutamine soojuste ja elektri tootmiseks on oluliselt väiksema keskkonnamõjuga kui nende ladestamine prügilasse, kus prügi lagunemisel eralduvad gaasid aastakümnetega laiali lenduvad. Jäätmete põletamise tulemusel jääb põletamisele

suunatud jäätmetest alles ligikaudu 30 % (koldetuhk, tuhast väljavõetud metallid, ohtlik lendtuhk ning gaasipuhastusjääk).

Jäätmete põletamisel tekkinud tuhk jaguneb tavajäätmeks ehk koldetuhaks ning ohtlikuks lendtuhaks ja gaasipuhastusjäagiks. Iru jäätmeenergiaplokis segaolmejäätmete põletamisel tekkinud jäägid (koldetuhk, lendtuhk, gaasipuhastusjääk, jne) moodustavad suurema osa Enefit Greeni tekivatest jäätmetest. Jäätmete põletamise käigus tekkinud tavajäätmetest suunatakse 100% jäätmeid taaskasutusse.

Jäätmete põletamisel tekkinud koldetuhk antakse üle Tallinna prügilale, kus tuhk eelnevalt vanandatakse ja kasutatakse seejärel prügilala sulgemisel mineraalse materjali asendajana. Lisaks tuhkadele tekib Iru elektrijaamas suuremas koguses ka koldetuhast eraldatud metalli, mis suunatakse taas ringlusesse nagu ka tootmisüksustes remonditööde käigus tekkinud metallijäätmed.

Jäätmete ke (tuhat t/a)

Käitis/jäätmeliik	2021	2022	2023
Iru EJ			
Jäätmepõletuse koldetuhk	64,2	57,6	63,4
Metallid	4,4	3,6	3,5
Tavajäätmed kokku	68,7	61,3	66,9
Lendtuhk	3,7	3,0	3,5
Gaasipuhastusjääk	8,4	7,5	7,6
Ohtlikud jäätmed kokku	12,1	10,5	11,1
Biomassikäitised			
Puidutuhk	2,8	2,8	2,9
Jäätmed kokku	83,6	74,6	80,9

Tekkivate ohtlike jäätmete allikas on peamiselt Iru elektrijaam. Põletamise tulemusel tekib ohtlike omadustega lendtuhka ja põlemisel tekkivate heitgaaside puhastamisel eralduvat gaasipuhastusjääki. Ohtlikud jäätmed antakse üle ohtlikke jäätmete käitlusõigust omavatele ettevõtetele.

Keskkonnalubadega reguleeritakse jäätmete kasutamise tingimusi. Enefit Greenis kasutab jäätmeid oma tootmistegevuses üksnes Iru elektrijaam. Arvestades kasutatavat tehnoloogiat on keskkonnalooga määratletud jäätmepõletusele nõuded nii jäätmete koguse osas kui tingimused läbiviidavaks seireks.

Tootmisüksused koguvad kokku info aasta jooksul tekkinud jäätmete kohta ja esitavad järgneva aasta alguses saadud andmestiku põhjal kokkuvõtliku jäätmearuande jäätmete tekke, käitlemise ja üleandmise kohta.

Kasutame loodusressursse säästlikult

Kestliku arengu üheks nurgakiviks on loodusressursside säästlik majandamine. Lähtume oma tegevuses loodusressursside kasutamisel säästlikkuse kriteeriumitest. Tootmistegevuses tarbitav vesi on võimalusel korduvkasutuses ja energia tootmisel kasutame võimalusel puiduhakke asemel ka madala energaetilise väärtusega puukoore haket. Samuti otsime tehnoloogilisi võimalusi loodusressursside kasutuse vähendamiseks.

Tootmises kasutatud ressursid

Käitis	Kütuseliik	Ühik	2021	2022	2023
Iru	Segaolmejäätmed	tuh.t	237	216	249
	Maagaas	tuh.m ³	1614	530	1157
Biomassi-käitised	Biomass	tuh. t	361	377	374
	Maagaas	tuh.m ³	144	55	66
	Biomass pelletite tootmiseks	tuh.t	252	257	269

Kuna maagaas liigitub fossiilsete kütuste kategooriasse, siis liikumaks süsinikuneutraalse energiatootmise poole, oleme maagaasi kasutamist elektri- ja soojuse tootmiseks aastate jooksul järjest vähendanud. Maagaasi kasutatakse Iru jäätmepõletusploki käivitamisel ja seiskamisel ning veesoojenduskateldes. Veesoojenduskatlaid kasutatakse perioodil, kui jäätmepõletus ei tööta ja on vajalik tagada soojuse andmine kaugküttevõrku. 2023. aastal toimusid üksikud jäätmepõletusploki avariilised seisakud ja soojuse tootmiseks kasutati veesoojenduskatelt. Sellest tulenevat on võrreldes 2022. aastaga suurem ka kasutatud maagaasi kogus.

Maaressursi ja metsade majandamine

Ettevõttele kuuluvatest maa-aladest moodustavad enamuse tootmismaa ja maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistud. Maatulundusmaadel kokku on 600 hektari ulatuses majandatavat metsa. Maade majandamisel lähtume seisukohast, et maa on elukeskkonna piiratud ressurss, mida tuleb kasutada heapere-mehelikult.

Põllumaade puhul peame lugu põhimõttest, et taastuenergiat on võimalik toota koostöös põllumajandusega ning näeme mõlema poolset kasu kaas- ja koostööst kohalike põllumajandus- tootjatega maakasutuse osas.

Metsade majandamisel lähtume metsasertifitseerimise skeemide tunnustamise programmi (ingl *The Programme for the Endorsement of Forest Certification*) standardi nõuetest, tagamaks metsade keskkonnasõbraliku ja säästliku majandamise. Oma metsamaadel oleme valmis tegema ja teeme koostööd piirkondlike jahiseltsidega, kes seisavad hea metsa elukeskkonna tasakaalu tagamisel. Me ei sea piiranguid metsaandide korjamisel ning näeme laiemat ühiskondlikku kasu ühiskasutuse suurendamises seoses uuendatavate- ja rajatavate juurdepääsudega metsamaadele.

Arendustegevuse põhjalik ettevalmistus

Usume, et keskkonnahoid algab juba projekti algstaadiumist, kus hoolikalt hinnatakse ümbritsevat keskkonda, riske ja võimalusi. Usume, et uute taastuenergia arendusprojektide planeerimisel on võimalik keskkonda ja kogukondi minimaalselt mõjutada.

Tänapäevane energiatootmine liigub üha enam tarbijatele ja kogukondadele lähemale, mistõttu uute taastuenergia projektide arendamisel teeme tihedat koostööd kohalike kogukondadega. Uute tuule- ja päikeseparkide planeerimisel ja ehitamisel lähtume põhimõttest, et arendusprojektiga kaasnev mõju nii loodus- kui inimtekkelisele keskkonnale ja kogukondadele ei omaks olulist negatiivset mõju ja aitaks kaasa ka piirkonna arengule.

Lähtume oma tegevuses loodus- ja elukeskkonna säästmise põhimõtetest. Planeerime uusi tuule- ja päikeseparke väljaspoole tundliku loodusega alasid, nagu kaitsealuste liikide elupaikadest, kaitsealadest, tundlike ökosüsteemide aladest ning arvestame bioloogilise mitmekesisuse säilitamise vajadusega.

Tuuleparkide arendamisel viime läbi põhjalikud keskkonnamõju hindamised, et välja selgitada kavandatava projekti mõju keskkonnale laiemas tähenduses, sh ka inimesele ja kaasata ka kogukondi ja avalikkust. Keskkonnamõju hindamise raames teostame ka ulatuslikke eeluuringuid, mis on seotud projektiala ja selle lähipiirkonna elustikuga.

Mõju hindamise tulemusena selgitatakse välja olulised keskkonnamõjud ja pakutakse välja leevendusmeetmed ja seiretingimused. Ettenähtud juhtudel viime läbi ka projekti realiseerimise järgset elustiku seiret, et saada andmeid liikidele avalduvate mõjude kohta ning olla valmis reageerima looduses toimuvatele muutustele.

2023. aastal jõudis lõpule esimene meretuulepargi keskkonnamõjude hindamine Eestis, milleks on Loode-Eesti meretuulepark.

Heakskiitmise eelselt viidi läbi pikk mõjude hindamise protsess, milles kaasati oma ala eksperte ja välispartnereid. Keskkonnamõjude hindamine algatati vee-erikasutusloa taotluse alusel, millele järgneb järgmise etapi keskkonnamõjude hindamine ja vajalike planeeringutegevuste läbiviimine. Selle käigus arvestatakse esialge keskkonnamõjude hindamise tulemusi ja viiakse läbi täiendavad uuringud.

Oleme seadnud eesmärgiks arendada eelisjärjekorras Liivi lahe meretuuleparki.

Selle tarbeks alustasime 2023. aastal arendusalal keskkonnamõju hindamiseks vajalikke suuremahulisi uuringuid. Need käsitlevad nii eluslooduse valdkonda (linnustik, kalastik, mereimetajad, nahkhiired) kui ka merepõhja geoloogiat ja arendusalal toimuvate protsesside uurimist.

2023. aastal alustati esimese digitaalsel aerofotokaardistusel põhineva seireprojektiga Eestis Liivi lahe meretuulepargi arendusalal.

Selles protsessis pildistatakse uuringuala seiretransektid ja luuakse aerofotokaardid ülekattega tehtud digipiltidest. Uuringut iseloomustab suur täpsus, kuna lindude tuvastamine ja loendamine toimub tarkvara abil järeltöötuse algstaadiumis. See võimaldab linnueksperdil keskenduda raskemini tuvastatavatele olukordadele ja analüüsile. Uuring võimaldab põhjalikumalt hinnata meretuulepargi mõju linnustikule ning saada paremad alusteadmised.

Sotsiaalteemad ja töö kogukondadega

Usume, et üleminek puhtale taastuenergiale tuginevale tulevikule saab põhineda ainult pühendunud ja professionaalsetel töötajatel ning koostööl kohalike kogukondadega. Jätksuutlikuma tuleviku poole liikumisel on oluline igaüks ja iga tegevus. Seetõttu on praegused ja tulevased töötajad ning kogukonnad Enefit Greeni edu võti.

Pühendumus ja juhtimiskvaliteet jätkuvalt kõrged

Enefit Greeni rahvusvahelises meeskonnas töötavad inimesed, kes tunnevad end tõeliselt pühendunud edasivijatena. Erinevatel tasanditel kandis juhirolli 33 inimest. Enne detsembri lõpus aset leidnud Brocēni koostootmisäri müüki oli Enefit Greeni grupis 194 töötajat, tehingu tulemusena vähenes grupi töötajate arv 40 inimese võrra.

	2021	2022	2023
Töötajate arv aasta lõpus	165	183	154
Naised	26	29	30
Mehed	139	149	124
Tööjõukulud, mln €	6,7	9,1	10,8 *
Vabatahtlik tööjõu volavus, %	6,2	6,3	5,3
Praktikantide arv aasta jooksul	7	12	6

* Tööjõukulud sisaldavad ka aasta lõpus müüdud üksuste 2023. aasta tööjõukulusid

Iga-aastase pühendumusuuringu tulemuste kohaselt püsib töötajate pühendumus ja juhtimiskvaliteet jätkuvalt kõrgel tasemel. Pühendumuse indeks vähenes kahe protsendipunkti võrra 91-lt 89-le punktile, püüdes siiski kõrgel tasemel. Juhtimiskvaliteet vähenes võrreldes aastatagusega ühe protsendipunkti võrra 95-lt 94-le punktile. Pea iga teine töötaja tunneb end jätkuvalt tõelise edasivijana, andes märku positiivsest töökeskkonnast ja isiklikust motiveeritusest.

Pühendumuse indeks ja juhtimiskvaliteet

	2021	2022	2023
Pühendumuse indeks	84	91	89
Juhtimiskvaliteet	86	95	94

Pühendumuse ja juhtimiskvaliteedi kõrge tase peegeldab positiivset organisatsioonikultuuri. Enefit Greeni tugevusena toovad töötajad esile motiveerivat tööõhkkonda, selgeid eesmärke ja hüvesid tööandja väärtuspakkumises.

2023. aastal valiti Enefit Green Eesti TOP 10 ihaldusväärseima tööandja hulka. Enefit Green tegi suurima tõusu pingereas, parandades positsiooni aastatagusega kuue koha võrra.

Töötajate eesmärgipärane arendamine

Usume, et pidev õppimine ja areng hoiab meie töötajaid motiveeritud ja kaasatud. Äritulemuste saavutamiseks ja organisatsioonikultuuri arendamiseks viime läbi süsteemseid arendustegevusi.

Pakkusime oma töötajatele 2023. aastal üle 80 erineva koolituse, millest suure osa moodustas tehniliste ja erialaste kompetentside arendamine ja hoidmine. Lisaks tavapärasele klassikoolitustele on töötajatel võimalus osaleda kogemuskubides, kovisioonigruppides ja keelekohvikutes.

Fookuses oli projektijuhtimise kompetentside ühtlustamine ja arendamine. Töötasime välja karjääri ja arengu põhimõtted ning käivitasime projektijuhtimise arenguprogrammi. See hõlmab uute töötajate sisseelamise toetamist, olemasolevate töötajate kompetentside arendamist ja pakub võimalust omandada rahvusvaheliselt tunnustatud projektijuhtimise sertifikaat. Pea 70% arendusmeeskonna liikmetest läbisid sertifitseerimist toetava koolitusprogrammi ja 20% osalejatest taotles sertifikaati. Käivitasime ka igakuised organisatsiooniüleised arengupäevad ja iga kuu viimasel reedel on töötajatel võimalik pühenduda õppimisele individuaalselt või üheskoos.

Koostöös Fontesega toimus esmakordselt koolitusprogramm brändisaadikutele, kus osales seitse Enefit Greeni töötajat. Brändisaadikud osalesid kolme kuu jooksul töötubades ja õpiampsudes ning omandasid teadmised ja oskused ettevõtte esindaja rollis tõhusalt tegutsemiseks.

Tegime eelmisel aastal veel ka ettevalmistusi, et käivitada 2024. aastal 24/7 monitoorimis- ja juhtimiskeskuse pilootprojekt Iru elektrijaamas. Algasime koostöös TalTechi elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudiga koolitusprogrammi operaatorite koolitamiseks. Keskne juhtimiskeskus kiirendab sündmustele reageerimist, et tagada varade kõrge töökindlus ja tootlikkus.

Järgmise põlvkonna energiaekspertide koolitamine

Vajame noori tulevikutegijaid, kes soovivad luua uusi lahendusi ja viia ellu süsinikuneutraalse energiasüsteemi ambitsiooni. Meie missioon on aidata leida, hoida ja arendada vajalike hoia- kute, oskuste ja teadmistega tipptegijaid.

Võtsime 2023. aastal praktikale kuus tulevikutegijat. Ootame igal aastal IT, inseneri ja analüütika erialade tudengeid meie ettevõttesse väärt kogemust omandama. Korraldasime aasta jooksul 55 ekskursiooni, kus osales üle tuhande õppuri kutsekoolidest, ülikoolidest ning üldhariduskoolidest. Noortel oli võimalus külastada Iru elektrijaama, Paldiski tuule- ja päikeseparki, Purtse hübriidpar- ki ning Keila-Joa hüdroelektrijaama. Jagasime välja neli stipendiu- mi ettevõttele olulistel erialadel õppivate noorte toetamiseks.

Septembris aitas Enefit Green korraldada esimest korda toi- munud elektriala suursündmust Positron, mis tõi kokku sektori suurimad tegijad. Õpilastel, õpetajatel ja teistel huvilistel oli võimalik tutvuda energeetikamaailma erinevate tahkudega. Enefit Greeni töötajad tutvustasid osalejatele taastuvenergia valdkonda. Sellele lisaks aitasime Tuuleenergia Assotsiatsioonil korraldada praktilist töötuba Häädemeeste valla lastele. Tut- vustasime noortele avameretuulikute tööpõhimõtteid ja ehitasi-

me koos valmis esimesed avameretuulikud.

Möödunud aastal tegime lisaks koostööd Videoõpsi meeskon- naga koostades kooliõpilastele mõeldud videoõppematerjalide seeria Enefit Greeni taastuvelektrijaamadest. Videoõpsi videod on mõeldud ühest küljest kasutamiseks koolis toimuva for- maalõppe raames, aga teisalt ka individuaalseks eneseharimi- seks. Harivad videod on hästi visualiseeritud, seletavad keeru- lisi asju arusaadaval moel ja seostavad õpitu eluliste näidetega. Koostöös Videõpsi tiimiga valmisid õppevideod, mis tutvusta- vad Keila-Joa hüdroelektrijaama, Iru elektrijaama ning Paldiski tuule- ja päikesepargi tööpõhimõtteid.

Tervis ja ohutus on põhiväärtused

Meie eesmärk on töötada tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste- ta, seetõttu hoiame ohutu töökeskkonna loomist ja tagamist iga päev tähelepanu keskpunktis. „Ohutus eelkõige“ on üks meie põhiväärtustest ja juhtpõhimõtte kõigis ettevõtmistes.

Oleme hinnanud töökohtadega seotud riske ja koolitanud per- sonali, kuidas ohuolukordades õigeid töövõtteid kasutada. Meie eesmärk tööõnnetuste osas on absoluutne null. Läheneme töö- hutuskultuuri edendamisele ja tööohutuskasvatusele süsteemselt ning viime regulaarselt läbi koolitusi. Meie ohutuskultuur põhineb juhtide eestvedamisel, töötaja isiklikul vastutusel ja koostööl.

Töökeskkonna tulemuste mõõtmiseks rakendame kõikidel juhtimistasanditel „Kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määra“ (ingl. k. *Lost Time Injury Frequency Rate per million working hours, LTIFR*). See on tootmisüksuste töökeskkonna ohutuse indeks, mis peegeldab kaotatud tööajaga tööõnnetuste

sagedust ühe miljoni töötunni kohta. 2023. aastal ei toimunud Enefit Greenis ühtegi tööõnnetust ettevõtte töötajatega.

	2021	2022	2023
Kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr	0	0	0

Soodustame dialoogi oma töötajatega tervishoiu, järelevalve, ohutuse ja puhtama töökeskkonna edendamiseks. Kasutame veebirakendust „e-Ohutusmärkmik“, mille kaudu saavad töö- tajad anda teada ohuolukordadest ja peaaegu juhtunud õnne- tustest. Kogutud andmed registreeritakse ja analüüsitakse, et selgitada välja potentsiaalse ohu juurpõhjused.

Töötervishoiu ja tööohutuse peamised protsessid on kokku lepitud organisatsiooniüleselt ja iga ettevõtte vastutab nende rakendamise eest.

Tegevused tööohutuse tagamiseks ja töötajate tervise hoidmiseks:

- töötervishoiu ja -ohutuse eest vastutavate isikute määramine;
- töötervishoiu ja tööohutuse valdkonna koordineerimi- ne kontserni tasandil;
- töökohtadega seotud ohutus- ja terviseriskide hinda- mine;
- riskihindamisest tulenevate ennetavate meetmete kindlaks määramine ja rakendamine;
- tööde ohutusjuhendite koostamine;
- vajalike isikukaitsevahendite hankimine ja töötajate varustamine;
- ohutute töökohtade tagamine;

- perioodiliste tervisekontrollide läbiviimine;
- töötajate perioodiline kohustuslik koolitus vastavalt nende töö ohutus- ning kvalifikatsiooni nõuetele, töötajate koolituste monitoorimise andmebaas;
- perioodiliste kontrollide (ohutuspäevade) ja siseauditite läbiviimine töökohtadel nii ettevõtte töötajate kui ka alltöövõtjate kohta;
- ohuolukordadest, intsidentidest ja õnnetustest informeerimine ja registreerimine;
- rikkumiste ja õnnetuste analüüsi teostamine ning parandusmeetmete kindlaksmääramine ning rakendamine.

Enefit Green opereerib ja arendab tootmisüksusi Soomest Poolani. Peame olema valmis reageerima võimalikele vahejuhtumitele tootmisüksustest ja muudele õnnetustele. Korraldame regulaarseid tööohutuskoolitusi ja infojagamisi, et hoida töötajate teadlikkust kõrgel tasemel. Samuti teeme kõigis üksustes järelevalvet tööohutuse nõuete ja põhimõtete järgimise üle.

Möödunud aastal jätkus koostöö erinevate pääste- ja korrakaitse asutustega, et trennida reageerimist võimalikele erakorralistele sündmustele. Enefit Green korraldas koos Päästeametiga õppuseid nii lru elektrijaamas kui ka tuuleparkides. Eesti Kaitsevägi harjutas tootmisüksuse turvamist võimaliku sõjaolukorra puhul. Hea koostöö Päästeameti, Kiirabi ja Politseiga ning valmisoleku testimine annab kindlustunde tulevikuks.

Peame oluliseks meie töötajate füüsilist ja vaimset tervist, seega oleme loonud mitmesuguseid tervisealgatusi. Tagame töötajatele regulaarsed tervisekontrollid ja pakume võimalust vaksineerida gripi ja puukentsefaliidi vastu. Teist aastat järjest said töötajad võimaluse liituda tervisekindlustusega ja kasutada kõikidel koduturgudel vajadusel tasulist arstiabi.

Toetame Stebby platvormi kaudu töötajate liikumise ja spordiga seotud tegevusi, sealhulgas osalemist erinevatel rahvaspordiüritustel. Endale sobiv treeninguviis on võimalik leida tuhandete teenuseosutajate seast.

Enefit Greeni töötajad võtsid osa Energiaspordisarjast ja esindasid ettevõtet erinevatel rahvaspordiüritustel. Sellele lisaks oli töötajatel võimalus osaleda terviseteemalistel foorumitel, webinaridel, liikumisõhtutel ja ühistreeningutel kontorites.

Tugevad kogukonnasuhted

Pöörame tähelepanu piirkondade arengule, kus täna või tulevikus tegutseme. Arendusprojektides lähtume läbipaistvuse ja kohaliku kogukonna kaasamise printsiibist.

Mõistame, et taastuveneergeetika arendamisega kaasneb suur vastutus.

Panustame esindusorganisatsioonide kaudu energeetikasektori üldisesse arengusse. Enefit Green on järgmiste organisatsioonide liige:

- Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon
- Paldiski Ettevõtjate Liit
- Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing
- Läti Tuuleenergia Assotsiatsioon
- Leedu Tuuleenergia Assotsiatsioon
- Eesti Ringmajandusettevõtete Liit

Enefit Greeni edukust määrab ja mõjutab suhete tugevus sidusrühmadega. Lähtume tegutsemisel läbipaistvuse ja kaasamine printsiibist ning teeme tihedat koostööd erinevate sidusrühmadega. Korraldame aasta jooksul erinevate sidusrühmadega kokku üle 200 kohtumise arendusprojektide eestvedamiseks.

Taastuveneenergia tootmise suurendamise vajadusega koos on räägitud kohaliku kasu mudelist, mis motiveeriks omavalitsusi ja kogukondi koostööle tuuleparkide arendajatega. 2023. aasta juulis jõustus Eestis tuulikute keskkonnatasu, mis toob uute tuulikute läheduses elavatele inimestele ja kogukondadele lisatulu. Tuulikute keskkonnatasu makstakse tuuleparkide eest, mis on ehitamisel või alustanud tootmist pärast 1. juulit. Tasu suurus sõltub toodetud elektrienergia mahust ja eelmise kvartali elektri börsihinnast. Ehitusjärgus makstakse tuulikute eest kümnnendik kehtivast tuulikutasust. Enefit Green maksis Lüganuse vallale Purtse tuulepargi eest 7 200 eurot ja Põhja-Pärnumaa vallale Sopi-Tootsi tuulepargi eest 21 500 eurot.

Enefit Green on toetanud aastaid nende piirkondade arengut, mis jäävad Enefit Greeni poolt Eestisse ja Leetu rajatud tuuleparkide vahetusse lähedusse. Jätkasime möödunud aastal panustamist tuuleparkide naabruskondade heaolusse kohalike omavalitsustega loodud mittetulundusühingute kaudu. 2023. aastal suunasime Eestis tuulikutoetuse MTÜde kaudu kohalikesse projektidesse kokku 113 000 eurot. Leedus oleme sõlminud kokkulepped kohalike omavalitsustega ja toetasime kogukondi 118 000 euro ulatuses. Toetussumma kujuneb vastavalt lepingule ja on sõltuv tuuleparkide toodangust.

Toetussummad aastatel 2021-2023, tuh €

	2021	2022	2023
Eesti	148	142	113
Leedu	130	138	118

Osalesime kuuendat korda traditsionaalse „Teistmoodi Paldiski“ konverentsi korraldamises. Konverentsi juhtmõtteks oli „Paldiski – rohemuutuste esireas“. Põnevaid ettekandeid roheenergiale üleminekust, energijalgeoleku tagamisest kui ka tuleviku elukeskkonna loomisest jagasid oma ala tipud nii Eestist kui välismaalt.

Peame oluliseks kasvatada noorte teadlikkust prügi sortimine ja selle võimalikust väärtusest. Aitasime kevadel koos Eesti Ringmajandusettevõtete Liidu, Lääne-Harju vallavalitsuse ning liikmes- ja kohalike ettevõtetega paigaldada kõikidesse Lääne-Harju koolidesse 35 sortimisjaama. Kool on ideaalne koht, kus tekitada noortes jäätmekäitluse vastu huvi ning anda praktilisi kogemusi, et need kanduks edasi ka kodusesse. Õpilastel ja töötajatel on võimalik nüüd olmejäätmeid sorteerida neljaks: pakendi-, bio-, paber/papp- ja segaolmejäade. Sama projekt toimus 2021. aastal Hiiumaal ja 2022. aastal Saaremaal.

Ühingujuhtimise aruanne

Jätkusuutlik tulevik läbi usalduse ja läbipaistvuse

Hea ühingujuhtimine on Enefit Greeni sidusrühmadega usalduse loomise alus. Enefit Green on Nasdaq Tallinna börsil noteeritud ettevõttena pühendunud parimate juhtimistavade rakendamisele. Järgime alati kõigis oma tegevustes seadust ja eeldame ka kõigilt oma äripartneritelt seaduse järgimist.

Juhtimispõhimõtted

Enefit Greeni nõukogu ja juhatuse eesmärk on arendada ja juhtida Enefit Greeni nii, et oleksime strateegilise selguse, heade juhtimistavade, efektiivsuse, majandustulemuste ja koostöö poolest eeskujuks teistele ettevõtetele.

NASDAQ Tallinna börsil avalikult noteeritud äriühinguna rakendab Enefit Green parimaid juhtimistavasid. Lisaks äriseadustikule juhindume Finantsinspektsiooni kinnitatud Heast Ühingujuhtimise Tavast ja börsiettevõtetele kehtestatud reeglitest.

Enefit Greeni juhtimispõhimõtted lähtuvad ettevõtte strateegiast,

väärtustest ning aktsionäride ootustest.

100% riigile kuuluv ettevõtte Eesti Energia omab 77,2% Enefit Greeni aktsiatest. Seega kohaldub Enefit Greenile ka osa riigivara-seaduses sätestatud äriühingu juhtimise nõuetest.

Ettevõtte strateegilised eesmärgid seame viieks järgmiseks aastaks ning uuendame neid igal aastal. Strateegilistele eesmärkidele oleme seadnud võtmemõõdikud ehk KPI-d (*ingl.k. Key Performance Indicator*), mille järgi saame jooksvalt hinnata, kas oleme eesmärkide täitmisel õigel teel. Võtmemõõdikuteks on: ettevõtte EBITDA, tuuleparkide ja koostootmisjaamade töökindlus, positiivse investeerimisotsuseni jõudnud arendusprojektide maht (megavattides), kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr ja juhtimiskvaliteet.

Eesmärkide saavutamiseks kaasavad ja motiveerivad juhid oma meeskonnaliikmeid lähtudes ettevõtte väärtustest ning ühtsetest juhtimispõhimõtetest. Hoiame oma töötajaid kursis organisatsiooni eesmärkide ja nende täitmisega. Hoolitseme ohutu töökeskkonna ja kõrge töökultuuri eest, maksame oma töötajatele konkurentsivõimelist tasu ning märkame ja tunnustame oma inimesi.

Aktsionäride ees kannavad ootuste ja eesmärkide täitmise eest vastutust ettevõtte juhatus ja nõukogu. Ettevõtte eesmärk on olla läbipaistev nii oma majandustegevuses, informatsiooni avalikustamises kui ka suhetes aktsionäridega, klientide, partnerite ja huvigruppidega. Enefit Green esitleb ja selgitab oma majandus-

tulemusi neli korda aastas ning avaldab aruanded ning seonduvad esitlusmaterjalid oma kodulehel. Läbipaistvuse suurendamiseks avaldame ja kommenteerime oma peamisi tootmistulemusi igakuiselt.

Oleme üle koduturgude sertifitseeritud kolme ISO standardi alusel: ISO 9001 Kvaliteedijuhtimine, ISO 14001 Keskkonnajuhtimine ning ISO 45001 Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine. Lisaks omab Iru jäätmeenergia elektrijaam EMAS registreeringut.

2023. aastal viis DNV GL läbi järelevalveauditi, mis kinnitas integreeritud juhtimissüsteemi sertifitseerimise vastavalt kolme ISO standardi nõudmistele kogu organisatsiooni ulatuses: ISO 9001 Kvaliteedijuhtimine, ISO 14001 Keskkonnajuhtimine ning ISO 45001 Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine. Lisaks kinnitas Metrosert oma järelevalve auditiga Iru elektrijaama Keskkonnajuhtimissüsteemi sertifitseerimist vastavalt EMAS nõudmistele.

Eetikakoodeks

Enefit Green järgib Eesti Energia kontserni eetikakoodeksit, mis muu hulgas sätestab, et meie organisatsioonikultuur on vaba diskrimineerimisest, ahistamisest, alandamisest ja muust eba- viisakast käitumisest. Kõiki töötajaid koheldakse õiglaselt ja võrdselt, sõltumata rahvusest, vanusest, rassist, soost, keelest, päritolust, nahavärvusest, usutunnistusest, puudest, seksuaalsest sättumusest, poliitilistest või muudest veendumustest. Kõik Enefit Greeni töötajad on läbinud eetikakoodeksi alase e-koolitu-

se. 2023. aastal korraldati kõigil koduturgudel täiendav koolitus, mille fookus oli korrupsiooni vältimisel. Samuti võttis koolitus arvesse iga koduturu õiguslikke eripärasid.

Partneritele kehtestatud eetikanõuded on toodud Eesti Energia kontserni eetikakoodeksis partneritele, mida rakendab ka Enefit Green. Koodeksis on muuhulgas toodud miinimumnõuded pettuste ja korrupsiooni vältimiseks, töötaja õiguste ja inimõiguste järgimiseks.

Enefit Greenis kehtib nulltolerants igasuguse ebaeetilise ja petturliku käitumise suhtes, mis puudutab nii töötajaid kui ka partnerorganisatsioone. Kõiki väidetavaid korruptiivse käitumise süüdistusi hinnatakse ja uuritakse ilma erandeid tegemata ning väidetava rikkumise või ebaeetilise käitumise kahtluse või tuvastamise korral teatatakse neist asjaomastele asutustele.

Enefit Greenis on rakendatud tugev sisekontrollisüsteem, mis keskendub pettuste ennetamisele, kuid lisaks sellele on olemas ka vajalikud kontrollisüsteemid ja võimalused pettuste avastamiseks ja uurimiseks. 2023.a jõudis lõpuni kahe pettuse- ja korrupsioonijuhtumi uurimine Enefit Green siseauditi poolt.

Riigihanke läbiviimise korra rikkumise juhtum. Õiguskaitseorganid pidasid 26. septembril karistusseadustiku § 300 lg 1 rikkumises kahtlustatuna kinni kaks Iru jäätmeenergia elektrijaama pikaajalist töötajat. Enefit Green AS lõpetas kõnealuste töötajatega sõlmitud töölepingud. 2024. aasta jaanuaris jätkus Eesti Prokuratuuri juhitud kohtueelne uurimine.

Pakkumises osaleva Poola ettevõtja poolt Enefit Green UAB töötajale pakutud altkäemaksu juhtum (Leedu Vabariigi kriminaalkoo-

deksi art 227 lõige 3). Sisejuurdluste lõppedes teatas Enefit Green UAB väidetavast üleastumisest Leedu Vabariigi eriuurimisteenistuse keskuurimisosakonnale, kes algatas kriminaalasja edasiseks uurimiseks. Enefit Green UAB keelas eelnimetatud Poola ettevõtjal edasise osalemise oma pakkumistes ja lõpetas kaks selle ettevõttega varem sõlmitud ehituslepingut. 2024. aasta jaanuaris jätkus kohtueelne uurimine, mida juhib Leedu Prokuratuur.

Huvide konflikti vältimine

Enefit Greeni väärtuste ja eetikaga seonduvalt, sh korrupsiooniennetuse eesmärgil, on grupiülevalt kehtestatud huvide konflikti vältimise kord. Selle kohaselt on oma ärihuvide deklareerimise kohustus nii grupi ettevõtjate juhtorganitesse kuuluvatel isikutel kui ka töötajatel, kellel on oma tööülesannetest, volitustest ja/või vastutusest tulenevalt objektiivselt võimalik sattuda huvide konflikti.

Juhatuse ja/või nõukogu liikmete või nendega seotud isikutega tehtud tehingud on avalikustatud raamatupidamise aastaruandes. Kõik tehtud tehingud on tavapärasest äritegevusest tulenevad ning baseeruvad õiglastel tingimustel, mis on võrdsed mitteseotud isikute omadega.

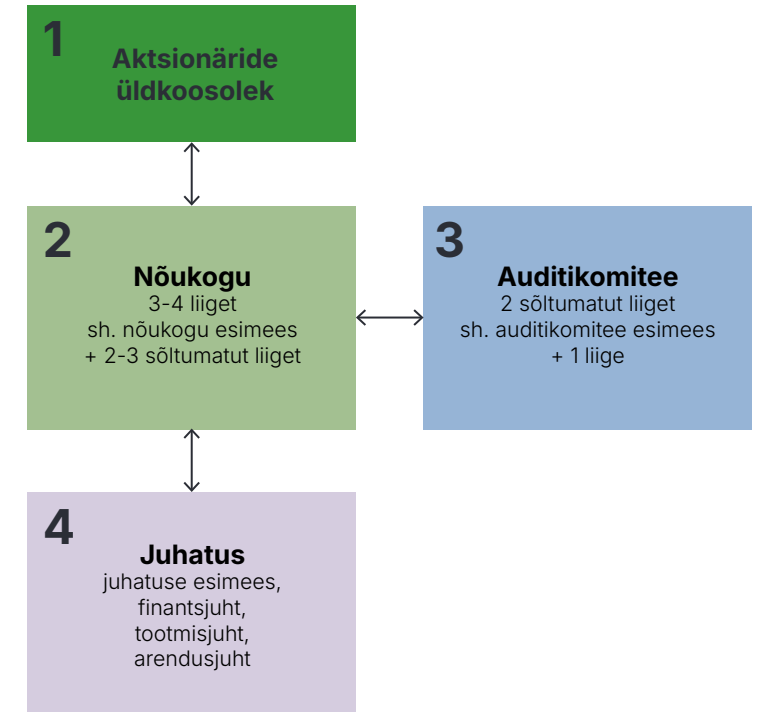
Huvide konflikti riski tekkimisel on riskile avatud isik ennast päevakorrapunkti arutelult ja otsustamisest taandanud.

Organisatsiooni struktuur ja juhtimisorganid

Peame oluliseks, et grupi struktuur on selge ja loogiline, lähtu- me organisatsiooni eesmärkidest ja vajadustest ning võtame arvesse ärikeskkonna arengut. Grupi emaettevõtte Enefit Green ASi juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Enefit Greeni juhtimisorganid

- 1 ■ Aktsionärid saavad kasutada oma hääleõigust aktsionäride üldkoosolekul olulistes ettevõtet puudutavates küsimustes (näiteks kasumijaotus, nõukogu liikmete valimine, audiitori määramine jm)
- 2 ■ Strateegiline planeerimine
■ Juhtimise korraldamine ja järelvalve juhatuse tegevuse üle
■ Olulisemate strateegiliste otsuste langetamine
- 3 ■ Nõukogu nõustamine nõustamine raamatupidamise, audiitorikontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelvalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas
- 4 ■ Igapäevane tegevjuhtimine ja ettevõtte esindamine
■ Äritegevuse aruandlus nõukogule

Üldkoosolek

Enefit Greeni kõrgeim juhtimisorgan on aktsionäride üldkoosolek, kes muu hulgas otsustab:

- põhikirja ja aktsiakapitali muutmise;
- nõukogu liikmete valimise ja tagasikutsumise;
- audiitori valimise ja tasustamise;
- majandusaasta tulemuste kinnitamise ja kasumi jaotamise;
- juhatuse liikmete tasustamise põhimõtete heakskiitmise;
- tehingute kinnitamise, mis Nasdaq Tallinna börsi reglemendi kohaselt tuleb aktsionäride üldkoosolekule kinnitamiseks esitada;

Põhikirja muutmisel lähtub üldkoosolek äriseadustikus sätestatud nõuetest. Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häältest. Korraline üldkoosolek toimub kord aastas kuue kuu jooksul pärast grupi majandusaasta lõppu juhatuse poolt määratud ajal ja kohas.

Nõukogu

Nõukogu on juhtimisorgan, mille peamised ülesanded on:

- grupi tegevuse planeerimine;
- juhtimise korraldamine ja järelevalve juhatuse tegevuse üle;
- grupi strateegia kinnitamine ja järelevalve selle elluviimise üle;
- olulisemate strateegiliste otsuste vastuvõtmine.

Põhikirja kohaselt koosneb nõukogu viiest kuni seitsmest liikmest, kelle aktsionäride üldkoosolek valib kolmeks aastaks. Vähemalt pooled nõukogu liikmetest peavad olema sõltumatud Hea Ühingujuhtimise Tava tähenduses. Kui nõukogu liikmeid on paaritu arv, võib sõltumatute liikmete arv olla ühe võrra väiksem sõltuvate liikmete arvust.

Enefit Greeni nõukogu esimeheks on alates 25. mai 2023 Andrus Durejko. Senine esimees Hando Sutter ja Andri Avila kutsuti nõukogu liikme kohalt tagasi 24. mail 2023 toimunud üldkoosoleku otsusega. Samal üldkoosolekul nimetati Andrus Durejko ja Marlen Tamm nõukogu liikmeks. 2023. aasta 31. detsembri seisuga on Enefit Green nõukogu liikmeteks Andrus Durejko, Marlen Tamm, Raine Pajo, Erkki Raasuke ja Anne Sulling, kellest kaks viimast on sõltumatud liikmed Hea Ühingujuhtimise Tava tähenduses.

Nõukogu liikmetel ei ole osalust Enefit Greeni partneriteks, tarnijateks või klientideks olevates äriühingutes. Info teiste äriühingute juhtorganites osalemise kohta on toodud allolevas tabelis.

Andrus Durejko ja Marlen Tamme volitused kehtivad kuni 25. maini 2026, teiste nõukogu liikmete volitused kehtivad kuni 21. oktoobrini 2024.

Enefit Greeni nõukogu sõltumatute liikmete tasuks on ainuaktsionäri 14. oktoobri 2021 otsusega määratud 1000 eurot kuus. Teistele nõukogu liikmetele tasu ei maksta. 2023. aasta eest nõukogu liikmetele makstud tasud on esitatud alltoodud tabelis.

Nõukogu koosolekud toimuvad üldjuhul kord kuus, v.a suvekuudel. 2023. aastal toimus 13 nõukogu koosolekut, lisaks võeti üheksal korral otsus vastu elektrooniliselt. Kõik nõukogu liikmed osalesid kõigil nõukogu koosolekutel.

Nõukogu

seisuga 31. detsember 2023

Andrus Durejko
nõukogu esimees

Marlen Tamm
nõukogu liige

Raine Pajo
nõukogu liige

Erkki Raasuke
nõukogu sõltumatu liige

Anne Sulling
nõukogu sõltumatu liige

	Andrus Durejko nõukogu esimees	Marlen Tamm nõukogu liige	Raine Pajo nõukogu liige	Erkki Raasuke nõukogu sõltumatu liige	Anne Sulling nõukogu sõltumatu liige
Volituste alguse aeg	24.05.2023	24.05.2023	01.01.2021	21.10.2021	21.10.2021
Volituste kehtivuse tähtaeg	24.05.2026	24.05.2026	21.10.2024	21.10.2024	21.10.2024
Kogemus	2023- ... Eesti Energia, juhatuse esimees 2018-2023 Ericsson Eesti ja Ericsson Latvia, juhatuse esimees, tegevjuht 2016-2018 Ericsson Eesti, Rootsi, Soome ja Baltikumi digiteenuste juht 2014-2016 Ericsson Eesti Program Director Põhjamaade ja Balti riikide piirkonnas 1996-2014 Ericsson, erinevad positsioonid Varasemalt töötanud Reveko Telekom AS-s, OY LM Ericsson AB-s ja Baltcom Eesti AS-s	2023- ... Eesti Energia, juhatuse liige 2021-2023 Eesti Energia, juhtimisarvestuse juht 2019-2021 Eesti Energia, kontserni kontrollingu juht 2016-2019 Eesti Energia, juhtimisarvestuse finantskontrollerite juht 2012-2016 Eesti Energia, juhtiv finantskontroller Varasemalt töötanud erinevatel ametikohtadel Swedbankis	Alates 2006 Eesti Energia AS, juhatuse liige, tootmisdirektor 2000-2010 AS Elering/OÜ Põhivõrk erinevatel positsioonidel Varasemalt töötanud erinevatel energeetikaga seotud ametikohtadel Lektor ja mentor	Alates 2021 OÜ Skeleton Technologies Group, juhatuse liige, finantsdirektor 2016-2021 Luminor Group, juhatuse esimees 2013-2016 LHV Group juhatuse esimees 2012-2013 EV majandusministri nõunik Varasemalt töötanud erinevatel ametikohtadel panganduses	Sõltumatu konsultant, nõustanud paljusid ettevõtjaid välisurgudele laienemisel 2015-2019 Riigikogu liige 2014-2015 Väliskaubandus- ja ettevõtlusminister Varasemalt tegelenud Eesti CO ₂ saastekvoodi müügiga Keskkonnainvesteeringute Keskuses ning juhtinud Eesti eurole ülemineku projekti Rahandusministeeriumis. Samuti töötanud peaministri nõunikuna ja olnud ametis Swedbankis ja Nelja Energia OÜs.
Haridus	Eesti Maaülikool, Elektroenergeetika, teadusmagister	Estonian Business School, majandus/ärijuhtimine, teadusmagister, cum laude Tallinna Tehnikaülikool, majandus/ärijuhtimine, bakalaureus	TalTech, infotehnoloogia teaduskond, magister Tallinna Tehnikaülikool, majandusteaduskond, ärijuhtimise magister Tallinna Tehnikaülikool, energeetika teaduskond tehnikateaduste doktor	INSEAD Advance Management Program Tallinna Tehnikaülikool, majandus	Pariisi Dauphine'i Ülikool, magistrikraad rahvusvahelises majanduses ja rahanduses Smith College (USA) majanduse a prantsuse keele õpingute eriala
Teiste äriühingute juhtorganites osalemine	Enefit Outotec Technology OÜ, Enefit OÜ ja Enefit Power AS nõukogu liige	Attarat Holding OÜ juhatuse liige Enefit Solutions AS, Enefit OÜ ja Enefit Power AS nõukogu liige	Attarat Holding OÜ juhatuse liige, Enefit Solutions AS, Enefit Outotec Technology OÜ ja Enefit Power AS nõukogu liige	AS Inbank nõukogu liige	Arctic Affair OÜ, Idee & Arendus OÜ juhatuse liige
Nõukogu liikmele 2023. aasta jooksul makstud tasu	–	–	–	12 000	12 000
Nõukogu liikmele kuuluvate Enefit Greeni aktsiate arv (31.12.2023)	1 000	950	2 621	51 849	0
Nõukogu liikme lähikondsetele kuuluvate aktsiate arv (31.12.2023)	0	401	0	29 356	0
Osalemisprotsent koosolekutel	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Juhatus

Grupi tegevjuhtimise eest vastutab Enefit Greeni juhatus, kes lähtub ettevõtja juhtimisel nõukogu poolt kinnitatud grupi strateegiast.

Juhatuse esimehe määrab nõukogu. Juhatuse liikmed kinnitab nõukogu vastavalt juhatuse esimehe ettepanekule. Juhatuse liikme tagasikutsumine on samuti nõukogu pädevuses.

Seisuga 31.detsember 2023 kuulusid Enefit Greeni juhatusse selle esimees Aavo Kärmas ja liikmed Andres Maasing, Veiko Rääm ning Innar Kaasik. Andres Maasing valiti juhatuse liikmeks alates 3.aprillist 2023, seni tegutses juhatuse 2023. aastal 3-liikmelisena ja arendustegevuste eest vastutas juhatuse esimees.

Andres Maasingu volitused kehtivad kuni 3. aprillini 2026, ülejäänud juhatuse liikmete volitused kehtivad kuni 24. septembrini 2024.

Ükski juhatuse liige ei ole ühegi teise emitendi (börsiettevõtte) juhatuse liige ega nõukogu esimees. Juhatus liikmete kuuluvus teiste äriühingute juhtorganitesse v.a Enefit Green AS kontserni ettevõtjates, on toodud allolevas tabelis. Juhatus liikmed ei ole osanikud Enefit Greeni partneriteks, tarnijateks või klientideks olevates äriühingutes.

Enefit Greeni juhatuse tasustamist reguleerivad nõukogu poolt 10. septembril 2021 kinnitatud ja üldkoosoleku poolt 14. septembril 2021 heaks kiidetud Juhatus liikmete tasustamise põhimõtted. Info Enefit Greeni juhatusele 2023. aastal makstud tasude kohta on välja toodud auditeeritud aruandele lisatavas tasustamisaruandes.

Juhatus

seisuga
31. detsember 2023

Aavo Kärmas
juhatuse esimees

Innar Kaasik
Tootmisvaldkonna eest
vastutav juhatuse liige

Andres Maasing
Arendustegevuse eest
vastutav juhatuse liige

Veiko Rääm
Finantsvaldkonna eest
vastutav juhatuse liige

Ametisse määramise aeg	05.07.2017	31.08.2012	03.04.2023	23.10.2017
Volituste kehtivuse tähtaeg	24.09.2024	24.09.2024	03.04.2026	24.09.2024
Varasemad ametikohad	Omniva (AS Eesti Post) juhatuse esimees ja tegevjuht Eesti Post juhatuse liige Viljandi Aken ja Uks AS erinevad juhtivad ametikohad	Enefit Taastuenergia juhatuse liige, tegevjuht Eesti Energia taastuenergia ja väikekoostootmise äriüksus, tegevjuht Elektrilevi juhatuse liige varahalduse valdkonnas, võrgu haldamise osakonna juht Elering projektjuht	Cubico Sustainable Investments Australia, Taastuenergia projektide arendusjuht ja omandamisjuht Tilt Renewables, Taastuenergia projektide arendusjuht Mitsui & Co., Ltd – Infrastruktuuri projektide arendus ja finantseerimine Ernst & Young ja PriceWaterhouse Coopers, projekti ja ettevõtete finantseerimise ja omandamise nõustamise rollid	Eesti Energia energiakaubanduse direktor Eesti Energia rahastuse ja investorsuhete juht SEB Enskilda ettevõtete rahastamise meeskonna liige Dresdner Kleinwort Wasserstein analüütik
Haridus	Tallinna Tehnikaülikool, haldusjuhtimine	Tallinna Tehnikaülikool, elektroenergeetika Tallinna Tehnikaülikool, ärijuhtimine	Australian Institute of Company Directors, täiendõpe Griffith University, Austraalia: Magister, õigus Bakalaureus, rahvusvaheline ärikorraldus	London Business School, täiendõpe Stockholm School of Economics, finantsjuhtimine Stockholm School of Economics in Riga, majandus ja ärijuhtimine
Osalus teiste äriühingute juhtorganites	Empower 4Wind OÜ nõukogu liige	Empower 4Wind OÜ nõukogu liige	Wind OÜ juhatuse liige	–
Juhatus liikmele kuuluvate Enefit Greeni aktsiate arv	15 405	3 000	1 006	2 071
Juhatus liikme lähikondsetele kuuluvate aktsiate arv	0	2 000	0	0

Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikme lepingus sätestatud juhtudel (nt ei ole juhatuse liikmel mh õigust lahkumishüvitisele, kui juhatuse liige kutsutakse nõukogu poolt tagasi, sest ta on oma kohustusi rikkunud). Juhatuse liikme lahkumishüvitis ei kuulu väljamaksmisele, kui sellega ilmselt kahjustataks Seltsi huve. Vastava otsuse teeb nõukogu.

Maksimaalne lahkumishüvitis on juhatuse liikme viimase põhitöötasu 4-kordne summa. Juhatuse liikmele ei võimaldata juhatuse liikme lepingu lõppemisega / juhatusest tagasikutsumisega seoses mistahes muid hüvitisi ega hüvesid.

Auditikomitee ja siseaudit

Auditikomitee on nõukogu moodustatud organ, mille ülesanne on nõukogu nõustamine raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. Komitee vaatab üle ja hindab kõikidele aktsionäridele kindlust loovate funktsioonide (välisaudit, siseaudit) ning juhatuse poolt rakendatud kindlust loovate tegevuste (riskide juhtimine) korraldatust nii, et see toimiks parimal võimalikul moel, arvestaks Seltsi vajadusi ning ei eelistaks kontrolliva aktsionäri huve nõukogu ja juhatuse poolt otsuste tegemisel. Muuhulgas jälgib auditikomitee, et seotud isikutega tehtavad tehingud oleksid tehtud turutingimuste põhimõttel. Komitee teeb vastavalt vajadusele ettepanekuid nii juhatusele kui nõukogule. Auditikomiteel on kolm liiget. Enamik auditikomitee liikmeid, sealhulgas auditikomitee esimees, peavad olema sõltumatud Hea Ühingujuhtimise Tava tähenduses.

2023. aastal jätkasid auditikomitee koosseisus 22. oktoobril 2021 toimunud nõukogu koosolekul auditikomitee liikmeteks

Auditikomitee

koosseis seisuga 31. detsember 2023

	Erkki Raasuke auditikomitee esimees	Raine Pajo auditikomitee liige	Anne Sulling auditikomitee liige
Ametisse määramise aeg	22.10.2021	22.10.2021	22.10.2021
Komitee liikmele 2023. aasta jooksul makstud tasu	6 500	-	3 000

valitud Anne Sulling, Erkki Raasuke ja Raine Pajo. Auditikomitee esimehena jätkas Erkki Raasuke. Anne Sulling ja Erkki Raasuke vastavad Hea Ühingujuhtimise Tava sõltumatuse tunnustele.

Auditikomitee koosseis toimivad vastavalt kokkulepitud ajakavale, tavapäraselt igakuiselt. 2023. majandusaastal toimus 11 korraldust ning 2 täiendavat auditikomitee koosseisut. Anne Sullingul ei olnud võimalik osa võtta ühest auditikomitee koosseisust, ülejäänud koosseisutest võtsid osa kõik auditikomitee liikmed. Auditikomitee tegevusaruanne esitatakse nõukogule kord aastas enne majandusaasta aruande heakskiitmist nõukogu poolt.

Auditikomitee sõltumatute liikmete tasumäärad on kehtestatud 22. oktoobri 2021 nõukogu otsusega. Auditikomitee esimehe tasumääraks on 500 eurot koosseisukohta ja liikme tasumääraks 250 eurot koosseisukohta. Kui komitee liige koosseisukohal ei osale, siis talle vastava kuu eest tasu ei maksta. Auditikomitee tegevuses osalemise eest komitee liikmetele 2023. aastal makstud tasud on esitatud alltoodud tabelis.

Siseauditi toimimise eest vastutab Enefit Green ASi siseauditi osakond, mis koosneb kahest töötajast. Siseauditi osakond

lähtub oma töös audiitortegevuse seadusest ja sellega seotud määrustest, rahvusvahelistest kutsetegevuse standarditest, üldtunnustatud parimatest praktikatest ning nõukogu poolt kinnitatud põhimäärusest. Siseauditi ülesandeks on aidata kaasa sisekontrollikeskkonna, riskide juhtimise, valitsemise ning ettevõtte kultuuri parendamisele. Siseauditi töö ulatus hõlmab kogu Enefit Greeni konsolideerimisgruppi. Siseauditi osakonnal on aruandluskohustus auditikomitee ja nõukogu ees. Auditikomitee kinnitab siseauditi osakonna tegevusplaani, ressursid, teostab järelevalvet ning hindab siseauditi tegevuste tulemuslikkust. Siseauditi tegevusaruanne 2023. aasta kohta esitati auditikomiteele ja nõukogule veebruaris 2024.

Finantsaruandlus

Finantsaruannete koostamise eest vastutab ettevõtte juhatuse. Konsolideeritud raamatupidamisaruanded koostatakse kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsarvestuse standarditega, nagu need on Euroopa Liidu poolt vastu võetud (IFRS EL). Enefit Greeni audiitor on PriceWaterhouseCoopers ja vandeaudiitori aruande allkirjastaja on Jüri Koltsov.

Audiitorleping on sõlmitud kestusega 5 aastat majandusaastate 2019 – 2023 aruannete auditeerimiseks. Lisaks auditeerimisele ei ole audiitorühing osutanud ettevõttele teenuseid, mis võiksid ohustada audiitori sõltumatust. 2023. aastal oli PriceWaterhouseCoopers poolt osutatud teenuste eest makstud või tasumisele kuuluvate tasude kogusumma 138 tuhat eurot (2022: 125,5 tuhat), millest 54,7 tuhat eurot oli Enefit Greeni grupi auditi tasu (2022: 52,4 tuhat eurot) ning ülejäänud osa tütarettevõtete auditi tasud. Nimetatud teenused sisaldasid finantsauditi tasusid 138 tuhat eurot (2022: 114,3 tuhat eurot) ning muid teenuseid 0 eurot (2022: 11 tuhat eurot). 2022. a muud teenused olid seotud kokkuleppeliste protseduuridega.

Hea Ühingujuhtimise Tava vastavuse deklaratsioon

Börsil noteeritud ettevõtjana oleme kohustatud avalikustama teabe Hea Ühingujuhtimise Tava järgimise kohta põhimõttel "täidan või selgitan", mille kohaselt peame selgitama oma seisukohti ja tegevust sätete osas, mida Enefit Green ei täida. Enefit Greeni juhatuse on grupi juhtimise ülesehitust ja toimimist hinnanud Hea Ühingujuhtimise Tava alusel. Eelpool kirjeldasime ühingujuhtimise seisukohast olulisi komponente. Olles hinnanud ettevõtte juhtimissüsteemi ülesehituse ja tegeliku toimimise vastavust leiame, et Enefit Greeni ühingujuhtimise korraldus ja tegevus on kooskõlas Hea Ühingujuhtimise Tavaga.

Riskijuhtimine

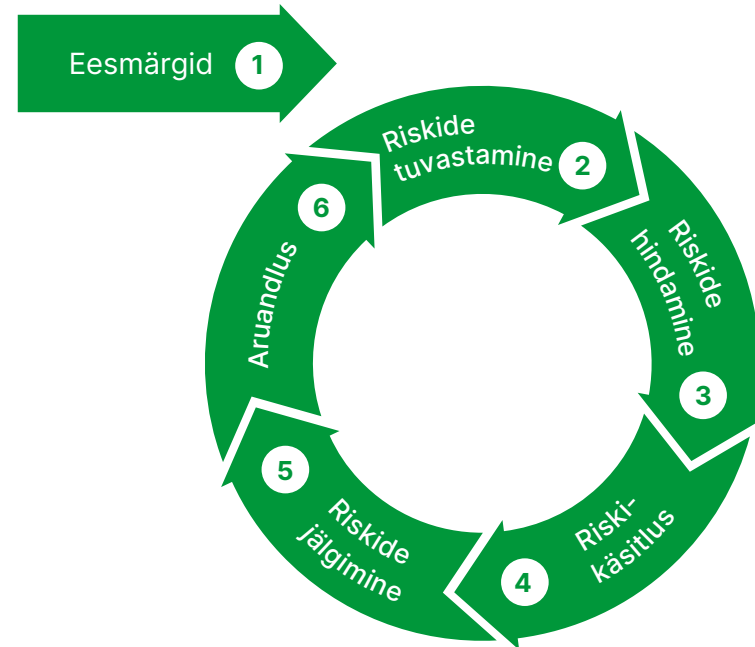
Riskijuhtimise tegevused on Enefit Greeni juhtimise ning seeläbi kõigi meie protsesside ja tegevuste loomulikuks ja lahutamatuks osaks.

Riskijuhtimise peamine eesmärk on toetada Enefit Greeni strateegiliste eesmärkide saavutamist ehk aidata maandada strateegia elluviimisel äritegevusega seonduvaid riske ja tuvastada uusi ärivõimalusi. Enefit Greenis juhitakse riske riskijuhtimise põhimõtete eeskirja alusel, milles on kehtestatud süstemaatiline, järjepidev, läbipaistev ja ajakohane riskide juhtimine.

Kohaldame riskide juhtimisel organisatsiooni struktuuri kolme kaitseliini põhimõtet, mis aitab efektiivsemalt tagada meie tegevusega kaasnevate ja seda mõjutavate riskide tuvastamist, hindamist, maandamist, kontrolli ning kahjude ennetamist.

Riskijuhtimine on integreeritud Enefit Greeni äritegevuse erinevatesse etappidesse ning on meie protsesside ja tegevuste loomulikuks osaks. Enefit Greeni riskijuhtimise protsessi ülesehitus on lihtsustatult järgnev:

Meie eesmärk on tagada riskiteadlik lähenemine arendustegevuses, opereerimises, muudatuste juhtimises ja toimepidevuses. Riskide juhtimise tõhususe ja riskide realiseerumise ennetamise tagamiseks kogume regulaarselt süstemaatilist infot riski realiseerumise või riski realiseerumise ohu ja intsidentide kohta. Riskide hindamine toimub riskimaatriksi (tõenäosus x mõju) meetodika kaudu.

Realiseerunud riskide ehk intsidentide korral viime läbi intsidentide analüüsi, mille eesmärk on mõista juurpõhjust ja vajadusel täiendada riskimaandusmeetmeid. Samuti analüüsime „peaaegu juhtunud“ intsidente (*ingl. k. Near Miss*) võimaldamaks vajadusel kohaldada täiendavaid meetmeid enne riski realiseerumist. See info on alus parendustegevuste läbiviimiseks ning seeläbi aitab vahendada sarnaste sündmuste kordumise tõenäosust ja/või mõju tulevikus.

Riskijuhtimise käigus kogutud infot, analüüse ja eksperthinanguid kasutame grupi strateegiliste eesmärkide seadmisel ja nende saavutamiseks kavandatavate tegevuste planeerimisel. Eesmärk on võimalikult hästi aru saada strateegia riskidest ja

nende potentsiaalsest mõjust ning vastavalt sellele strateegiat täiendada.

Hinnarisk

Hinnamuutuste tõttu turul (nõudluses, toodete ja teenuste hinnas) on Enefit Green avatud muutustele oma varade või kohustuste väärtuses või varadelt ja teenuselt teenitava tulu suuruses.

Kõige olulisem tururisk on Enefit Greeni jaoks elektrienergia hinnarisk. Selle maandamisel on olnud varasematel perioodidel oluline osa taastuvenergia toetusel, mis vähendab hinnakõikumiste mõju majandustulemustele. 2023. aastal kasvas baaskoormuse PPA-de osatähtsus elektrihinna riski maandamisel oluliselt. Baaskoormuse PPA-de osakaalu kasv tõi kaasa suurenenud profiili- ja toodangu puudujäägist tingitud riske (täpsem kirjeldus on esitatud käesoleva aruande peatükis „Pikaajalised elektrimüügilepingud“).

Elektri keskmise realiseeritud müügihinna muutus +/- 10 EUR/MWh võrra oleks avaldanud mõju grupi 2023. majandusaasta maksude eelsele kasumile +/- 7 665 tuhande euro ulatuses. Elektri keskmise realiseeritud ostuhinna muutus +/- 10 EUR/MWh võrra oleks avaldanud mõju grupi 2023. majandusaasta maksude eelsele kasumile -/+ 4 109 tuhande euro ulatuses. Kuigi- ostu ja müügihindad ei liigu alati samas ulatuses, oleks samaaegne ostu- ja müügihinna muutus +/- 10 EUR/MWh võrra avaldanud mõju

grupi 2023. majandusaasta maksude eelsele kasumile +/- 3 556 tuhande euro ulatuses (2022: +/- 6 709 tuhat eurot).

Finantsvõimenduse kasutamisega kaasnev risk

Enefit Green kasutab finantsvõimendust oma ärimahtude kiiremaks kasvatamiseks uute tootmisvarade arendamise kaudu ning omakapitali tootluse tõstmiseks.

Finantsvõimendusega kaasneva riski piiramiseks kasutame mõõdikuna netovõla suhet EBITDA-sse, mille sihi oleme ettevõtte stabiilses opereerimisfaasis seadnud tasemele 4,0. 31. detsembri 2023 seisuga oli netovõlg/EBITDA suhtarv 3,9 (31. detsember 2022: 1,0). Monitoorime suhtarvu staatust regulaarselt.

Aktiivsesse uute projektide arendusfaasis oleme prognoosinud nimetatud suhtarvu märkimisväärset tõusu tasemele 5,0 või lühiajaliselt isegi kõrgemale. Peale aktiivset arendusfaasi ehk eeldades ehituses projektide absoluutse ja suhtelise mahu langust näeme suhtarvu normaliseerumist mõnede aastate jooksul. Uute projektide investeerimisotsuste juures analüüsime projektide potentsiaalselt mõju eelnimetatud suhtarvule.

Intressimäära risk

Finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood võivad tulevikus kõikuda turu intressimäära muutuste tõttu, millel võib olla positiivne või negatiivne mõju. Rahavoogude intressimäära risk tekib grupi ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad

tõusevad.

Intressiriski maandame osaliselt fikseeritud intressimääraga võlakohustuste võtmise kaudu ning osaliselt ujuva intressimääraga laenude võtmise kaudu, mille puhul intressimäärade vahetustehingu (ingl *Interest Rate Swap*) abil fikseeritakse laenude intressikulud.

Seisuga 31. detsember 2023 oli Enefit Greenil avatud 3 intressimäärade vahetuslepingut nominaalsummas kokku 157 003 tuhat eurot (31. detsember 2022: 168 334 tuhat eurot), mis moodustas 33,3% (31. detsember 2022: 61,2%) võetud laenukohustustest.

Seisuga 31. detsember 2023 oli pangalaenude kaalutud keskmine efektiivne intressimäär koos sõlmitud intressimäärade vahetustehingute mõjuga 3,75 % (31. detsember 2022: 2,6%). Enefit Greeni pangalaenude intress sõltub baasintressimäärast (euros nomineeritud laenukohustuste puhul 3 või 6 kuu euribori tasemest, Poola zlotis nomineeritud laenukohustuste puhul 6 kuu WIBOR tasemest). Seisuga 31. detsember 2023 avaldaks keskmise baasintressimäärade tõus 1,0% võrra mõju Enefit Greeni maksude eelsele aastasele kasumile -3 150 tuhande euro ulatuses (31. detsember 2022: -1 066 tuhat eurot).

Krediidirisk

Krediidikahju tekkimise risk juhul, kui vastaspool ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi. Krediidiriskile on avatud raha pangas, pikaajalised fikseeritud hinnaga elektrimüügi lepingud, nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja positiivse väärtusega tuletisinstrumentid.

Iga Eesti Energia grupi mittekuuluva vastaspoolega sõlmitava pikaajalise fikseeritud hinnaga elektrimüügitehingu puhul hinnatakse võimaliku krediidiriski suurust ning kasutatakse sobivaid krediidiriski maandamise meetmeid – krediidiliimi, emattevõtte garantiid või pangagarantiid.

31. detsembri 2023 seisuga 88,9 % sõlmitud pikaajaliste fikseeritud elektrimüügilepingute vastaspooleks on Eesti Energia AS (31. detsember 2022: 88,5%).

2023. aastal krediidikahju juhtumeid aset ei leidnud.

Likviidsusrisk

Risk, et Enefit Green ei suuda oma finantskohustusi täita eba-piisava rahavoo tõttu. Lühiajaline likviidsusrisk on risk, et Enefit Greeni pangakontodel ei ole piisavalt raha jooksvate maksekohustuste täitmiseks. Pikaajaline likviidsusrisk on risk, et Enefit Greenil ei ole piisavalt vaba raha, et katta tuleviku likviidsusvajadust oma äriplaani elluviimisel ja kohustuste täitmisel.

Lühiajalise likviidsusrisi maandamiseks hoiab Enefit Green pangakontodel piisavat likviidsuste varade puhvrit, et tagada rahaliste vahendite olemasolu ka juhul, kui esineb kõrvalekandeid rahavoogude prognoosist.

Pikaajalise likviidsusrisi maandamiseks prognoosib Enefit Green regulaarselt järgmise 12 kuu likviidsusvajadust, arvestades rahavajadust investeringuteks, laenu tagasimakseteks, dividendimakseteks ning äritegevusest teenitavat positiivset rahavoogu. Likviidsusvajaduste rahuldamiseks hoiab Enefit Green piisavat likviidsuspuhvrit vabade rahaliste vahendite, välja võtmata laenude ja kasutamata laenulemiitide näol.

Õigusrisk

Risk, et Enefit Greeni äritegevust puudutavad õigusaktid muutuvad koduturgude või Euroopa Liidu tasandil, mille tõttu me ei suuda saavutada oma ärilisi eesmärke.

Õigusriski maandamiseks jälgime koduturgude põhiselt ja Euroopa Liidu tasandil õiguskeskkonna suundumusi, planeeritavaid muudatusi, osaleme aktiivselt avalikes diskussioonides, uute õigusaktide väljatöötamise aruteludes ning tagame oma tegevuse vastavuse õigusaktidele.

IT risk

IT riskina käsitleme riski, et Enefit Green ei suuda saavutada ärilisi eesmärke või saab kahju infotehnoloogiliste lahenduste kasutusega kaasnevate puuduste või rünnakute tõttu.

2023. aastal tajusime küberrünnakute trendi kasvu taastuvenergia ettevõtete vastu. IT riskide, sh küberriskide juhtimiseks viime läbi ja uuendame ärikriitiliste tegevuste riskianalüüsi arvestades nii toimepidevuse kui ka andmete tervikluse ja konfidentsiaalsuse kao riske. Koostööpartneritele oleme kehtestanud küberturvalisuse nõuded, mis aitab maandada koostööpartnerist tuleneda võivat IT riski. Oluline on järjepidev töötajate küberturbe teadlikkuse kasvatamine.

Tehnilised ja tehnoloogilised riskid

Ärieesmärkide saavutamiseks kasutatavate füüsiliste varade ja tehnoloogiliste lahendustega seotud riskide tuvastamine, juhtimine ja ennetavate meetmete rakendamine võimaldab ära hoida või vähendada äririskide realiseerumist ja negatiivseid tagajärgi organisatsiooni eesmärkide saavutamisele.

2. mail 2023 realiseerus risk Akmene tuulepargis, kus ehitusjärgus olevas Akmene tuulepargist Leedus varises kokku General Electric GE 5.5-158 tuulik. Inimesed juhtumise kannatada ei saanud. Juurpõhjuse uurimise ajaks peatati kõik Akmene tuulepargi tuulikud. Üksikasjalik algpõhjuse analüüs jõudis järelduseni, et vigane andur edastas tuuliku kontrolleri ebaõiget teavet, mis põhjustas tuulikutorni konstruktsioonile liigse koormuse ning sellega tuuliku kokkuvarisemise. Rikkemehhanismi tuvastamise järgselt on General Electric tuvastanud ning rakendab täiendavaid kaitsemeetmeid, et vältida selle konkreetse või sarnase juhtumi kordumist tulevikus.

Peale neljakuulist põhjalikku analüüsi mai alguses Akmene tuulepargis aset leidnud intsidendi juurpõhjuse väljaselgitamiseks otsustas Enefit Greeni juhatus septembri alguses alustada intsidendist puutumata tuulikute järk-järgulist taaskäivitamist. 31. detsembri 2023 seisuga töötasid Akmene tuulepargis 13 tuulepargi 14-st tuulikust.

Toimepidevuse planeerimine hõlmab nii strateegiliste ärieesmärkide saavutamiseks osutavaid teenuseid kui ka ühiskonnale vajalikku kaugkütte tagamise elutähtsat teenust. Tootmisvarade komponentide riskihinnangutel põhineva kriitilisuse analüüsi rakendamisega saavutame tootmisvarade ootuspärase töökindluse optimaalsete ressursside kasutamisega: vastavalt riskile rakendame ennetavaid meetmeid nii hoolduse, remondi, kui varude kavandamisel või erakorraliste sündmuste realiseerumisel ennetavalt läbimõeldud tegevusi nende ulatuse või kestuse vähendamiseks, tagamaks organisatsiooni ja tootmisvarade toimivuse. Toimepidevuse riskianalüüside ja toimepidevusplaanidega oleme loonud parema valmisoleku ootamatute sündmustele reageerimiseks, negatiivsete tagajärgede vähendamise võimekuse ning taasteplaanid.

Keskkonnariskid

Risk on, et Enefit Greeni tegevus või tegevusetus tekitab keskkonnale üle lubatud piirmäärade kahju, mis ei ole kooskõlas kokkulepitud nõuete, sh keskkonnakaitselooas määratud tingimustega.

Keskkonnamõju ohjamiseks, juhtimiseks ja vähendamiseks rakendame ISO 14001-2015 standardit ja Iru jäätmeenergia elektri- ja EMAS määrusele vastavat sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemi. 2023. aastal läbisime edukalt eelkirjeldatud ISO ja EMAS-e auditid.

Kasutatavad keskkonnariskijuhtimise meetmed on suunatud riskide realiseerumise ennetamisele ning täiendame neid vastavalt muutustele grupi strateegias, tegevustes ja organisatsiooni struktuuris.

Pettuserisk

Pettusena käsitleme gruppi kuuluva või mittekuuluva isiku tahtlikku tegevust või tegevusetust ja seaduste või reeglite rikkumist teadliku eksimuse viimise, usalduse kuritarvitamise, varjamise ja valelikkuse teel. Pettuse osas kehtib Enefit Greeni grupis nulltolerants – reageerime kõikidele pettusejuhtumitele vastavalt juhtumi iseloomule ja asjaoludele ning püüdes vähendada pettuse mõju ettevõttele.

Pettuseriski teemadest, sealhulgas kahest 2023. aastal aset leidnud vahejuhtumist loe lähemalt ühingujuhtimise aruandest.

Aksia ja aktsionärid

Pärast edukat aktsiate esmast avalikku pakkumist 2021. aasta sügisel, mille käigus omandas Enefit Greeni aktsiaid enam kui 60 000 investorit hinnaga 2,90 eurot aktsia kohta, noteeriti ettevõtte aktsiad Nasdaq Tallinna börsi Balti põhinimekirjas. IPO käigus emiteeris ettevõtte uusi aktsiaid 100 miljoni euro väärtuses. Lisaks müüs aktsiaid senine ainuomanik Eesti Energia vähendades oma osaluse Enefit Greenis 77,2% tasemele.

Enefit Greeni kõik emiteeritud aktsiad on ühte liiki nimelised lihtaktsiad, mis igaüks annavad ühe hääle ettevõtte aktsionäride üldkoosolekul.

Börs, kus aktsia on noteeritud	Nasdaq Tallinn
Noteerimise kuupäev	21. oktoober 2021
Nimekiri/segment	Balti põhinimekiri
Börsi kauplemissümbol	EGR1T
Bloombergi tähis	EGR1T ET Equity
ISIN kood	EE3100137985
Emiteeritud ja noteeritud aktsiate arv	264 276 232
Nominaal	1 euro

Dividendipoliitika

Enefit Greeni dividendipoliitika kinnitati enne aktsiate avalikku enampakkumist 2021. aastal. Selle alusel kavatakse ettevõtte igal aastal jaotada aktsionäridele 50% oma eelmise aasta puhaskasumist. Erandid on võimalikud ühekordsete mõjutegurite korral.

Need võivad olla näiteks ebasoodsad turutingimused, ühekordse mõjuga suuremad tehingud varaga, aga ka vajadus järgida kasvu- ja arengustrateegiat ning säilitada mõistlik likviidsustase ja kapitalistruktuur.

Enefit Greeni sõlmitud olemasolevad rahastamislepingud üldjuhul ei piira dividendide maksmist.

Dividendide suuruse ja nende maksmise korra otsustab aktsio-

näride üldkoosolek pärast auditeeritud majandusaasta aruande kinnitamist.

2023. aastal toimus aktsionäride üldkoosolek 24. mail. Üldkoosolek otsustas 2022. majandusaasta eest maksta aktsionäridele dividendidena 54 969 tuhat eurot (0,208 eurot iga emiteeritud aktsia kohta), mis moodustas 50% 2022. aasta puhaskasumist. Eelneval, 2022. aastal maksti aktsionäridele dividendidena 39 906 tuhat eurot (0,151 eurot aktsia kohta).

Aksionärid

Pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist 2021. aasta sügisel langes Enefit Greeni aktsionäride arv mõnevõrra kuni sama aasta lõpuni, kuid asus seejärel 2022. aastal kasvama ning jätkas kasvamist ka mullu. 2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greeni aktsiaid 64 101 Nasdaq CSD väärtpaberikontol. Aastaga kasvas aktsionäride arv seega 3 700 võrra. Aktsionäride struktuuris jätkusid sarnased trendid eelneva aastaga – aasta jooksul suurendasid oma osalust jaeinvestorid (+0,9%) ja Balti riikide päritolu pensionifondid (+0,3%) ning vähendasid välismaised institutsionaalsed investorid.

Suhtlus investoritega

Investorisuhete arendamise ja investorite parema informeerituse eesmärgil jätkasime kvartalitulemuste esitlemist nii eesti kui ka inglise keeles kord kvartalis korraldataval eraldi veebiseminaril. Lisaks osalesime aasta jooksul institutsionaalsete ja jaeinvestorite konverentsidel. Samuti korraldasime jaeinvestoritele kohtumisi ettevõtte juhtkonnaga. Neist tegevustest annab ülevaate järgnev tabel.

Peamised investorsuhtluse üritused 2023. aastal

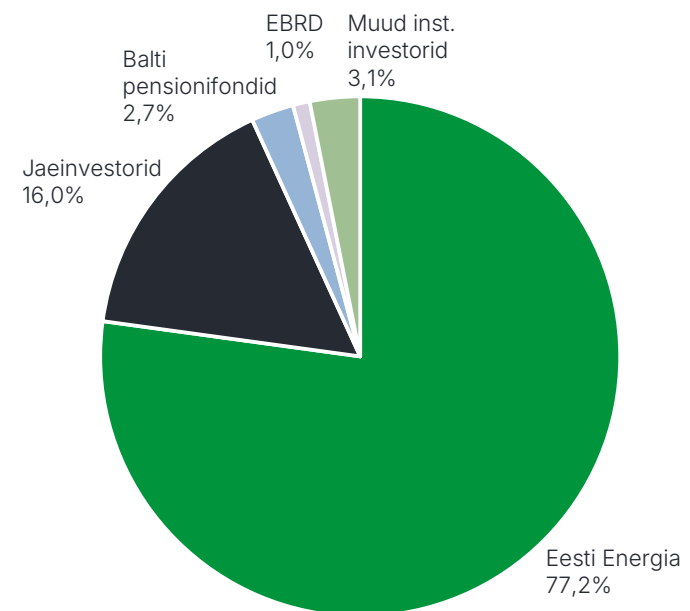
Üritus	Asukoht	Toimumisaeg	Kommentaar
Citi European Utilities Conference 2023	Virtuaalne	12. jaanuar 2023	Üks ühele kohtumised kuue institutsionaalse investoriga
Äripäeva Investor Toomase konverents	Tallinn, Eesti	21. jaanuar 2023	Konverents jaeinvestoritele
Inderes Greentech Seminar	Virtuaalne	2. mai 2023	Veebiesitlus
Investor Toomase klubi Paldiski tuulepargis	Paldiski, Eesti	17. mai 2023	Paldiski tuulepargi külastus ja kohtumine juhtkonnaga
Citi's 2023 12th Annual Virtual Frontier Markets Symposium	Virtuaalne	18. mai 2023	Üks ühele kohtumised kahe institutsionaalse investoriga
Nasdaq Vilnius: CEO Meets investors	Virtuaalne	8. juuni 2023	Veebiesitlus
Investeeringufestival 2023	Toosikannu, Eesti	7. juuli 2023	Konverents jaeinvestoritele
Swedbank Eesti investeeringuklubi I	Tallinn, Eesti	24. august 2023	Kohtumine juhtkonnaga, Paldiski tuulepargi külastus
Swedbank Eesti investeeringuklubi II	Tallinn, Eesti	7. september 2023	Kohtumine juhtkonnaga
Erste CEElecton Conference 2023	Viin, Austria	10. - 11. oktoober 2023	Üks ühele kohtumised 11 institutsionaalse investoriga
Wood WinterWonderland 2023	Praha, Tšehhi Vabariik	7. - 8. detsember 2023	Üks ühele kohtumised üheksa institutsionaalse investoriga

Enefit Greeni 10 suurimat aktsionäri 31. detsembri 2023 seisuga

Aktsionär	Aktsiate arv	Osakaal
Eesti Energia AS	203 931 405	77,17%
EBRD	2 773 277	1,05%
SEB AB/Säästopankki Korke Plus - Sijoitusrahasto	1 161 056	0,44%
Swedbanki Pensionifond 1970-79 sündinutele	1 078 942	0,41%
Swedbank AB Clients	929 991	0,35%
SEB Pensionifond 55+	828 521	0,31%
Swedbank AS Clients	749 171	0,28%
SEB AB Lux Branch - UCITS Clients	742 755	0,28%
AS LHV Pank	727 915	0,28%
Swedbank Pensija 1975-1981	683 034	0,26%
Ülejäänud (64 090 väärtapaberikontot)	50 670 165	19,17%
Aktsiate arv kokku	264 276 232	100,00%

Aktsionäride struktuur

31. detsember 2023 seisuga

Enefit Greeni aktsia kauplemisstatistika

Enefit Greeni aktsiad on alates noteerimisest olnud Nasdaq Balti börside enimkaubeldud aktsia. Kuigi kauplemisaktiivsus on ajaga langenud, oli aktsia suurima kauplemiskäibega aktsia Balti börsidel ka möödunud aasta kokkuvõttes. Aktsiaga kaubeldi kokku 72,3 miljoni euro väärtuses, mis moodustas 16% Balti börside põhinimekirja käibest. Üle 164 tuhande tehingu käigus vahetas omanikku 17,3 miljonit aktsiat. Aktsia kauples aasta jooksul hinnavahemikus 3,420 kuni 4,888 eurot ning lõpetas aasta 3,566 eurol langedes aastaga 18,8% võrra.

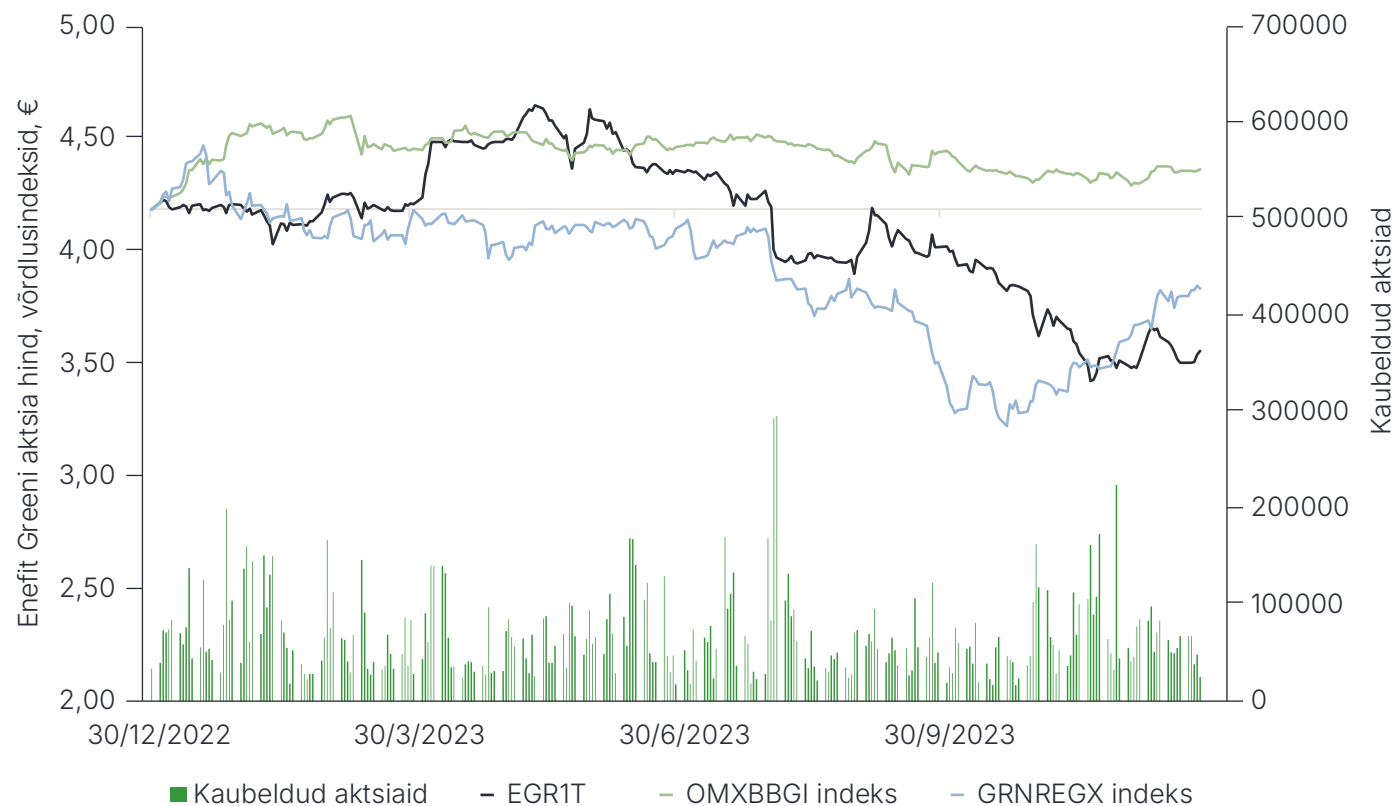
Dividendiga korrigeerituna (0,208 eurot aktsia kohta) oli Enefit Greeni aktsia kogutootlus 2023. aasta jooksul -15,1%, jäädes esmakordselt peale IPOt alla võrdlusindeksite tootlustele. Olu-liste võrdlusindeksite hulka loeme Nasdaq Baltic Benchmarki (mullune tootlus +4,2%) ja globaalsete taastuvenergia ettevõtete aktsiate hindu jälgiv Nasdaq OMX Renewable Energy Generation Total Return Index (mullune tootlus -8,4%). Võrdlusindeksite liikumine koos Enefit Greeni aktsia hinna liikumise ja kauplemiskäibega on näidatud kõrvaloleval joonisel.

Enefit Greeni aktsia kauplemisstatistika Nasdaq Balti põhinimekirjas

	2021*	2022	2023
Sulgemishind, €	4,044	4,378	3,556
Kõrgeim hind, €	4,580	4,932	4,888
Madalaim hind, €	3,255	3,334	3,420
Kaubeldud väärtabereid, m	16,7	28,6	17,3
Kauplemiskäive, m€	63,8	115,3	72,3
Turukapitalisatsioon aasta lõpus, mln €	1 069	1 157	938

* - alates noteerimisest 21. oktoobril 2021.

Enefit Greeni aktsia hind ja võrdlusindeksid 2023. aastal

EGR1T - Enefit Greeni aktsia hind (dividendidega korrigeeritud)
 OMXBBGI võrdlusindeks – Nasdaq Baltic Benchmark (Gross Return)
 GRNREGX võrdlusindeks – Nasdaq OMX Renewable Energy Generation Total Return Index
 (globaalsete taastuvenergia ettevõtete aktsiate hindu jälgiv indeks)

Maksujalajalg

Maksujalajalg näitab Enefit Greeni panust ühiskonda maksude maksmise kaudu.

Lähtume oma tegevuses maksuriskide juhtimise põhimõtetest, mille alusel

- järgime kõiki maksudega seotud õigusaktidest tulenevaid nõudeid;
- teeme kõik tehingud turuhinnas ja dokumenteerime need nõuetele vastavalt;
- hindame uute projektide võimalikku mõju Enefit Greeni maksukohustustele;
- hoiame maksuhalduritega avatud ja vastastikusel usaldusel põhinevaid suhteid;
- kaasame ettevõtteväliseid nõustajaid projektidesse, mille puhul meil endal puudub maksutehniline pädevus.

Anname maksujalajälje koostamisel tasutud maksudest ülevaate maksuliikide ja riikide kaupa.

Eristame maksujalajälje arvutamisel tasutud ja kogutud makse:

- tasutud maksud on maksud, mille koormuse kandja on Enefit Green;
- kogutud maksud on maksud, mille puhul Enefit Green täidab vahendaja rolli, st kogub maksud kokku tarbijatelt ja töötajatelt ning kannab need üle maksuhaldurile.

Maksujalajäljes kajastame kõigil meie koduturgudel tasutud ja kogutud makse.

2023. aastal olid Enefit Greeni poolt tasutud maksud 15 197 tuhat eurot (2022. aastal 9 335 tuhat eurot) ja kogutud maksud -23 020 tuhat eurot (10 221 tuhat eurot), mis tegi grupi maksujalajäl-

jeks 7 822 tuhat eurot (19 556 tuhat eurot). Maksujalajälje negatiivseks kujunemist põhjustas uute tootmisvarade arendamisel tagasi saadud käibemaks.

Enefit Green tasus 2023. aastal aktsionäridele jaotatud dividendidelt tulumaksu 9 481 tuhat eurot (4 684 tuhat eurot).

Maksujalajalg: Enefit Green grupi makstud maksud (tuh eurot)

Tasutud maksud	2023						2022					
	Eesti	Läti	Leedu	Poola	Soome	Kokku	Eesti	Läti	Leedu	Poola	Soome	Kokku
Tööandja tasutud tööjõumaksud	1 659	412	18	54	0	2 143	1 401	354	12	30	0	1 796
Keskkonnatasud	267	33	0	0	0	301	245	29	0	0	0	274
Äriühingu tulumaks	9 514	0	2 154	39	0	11 707	4 684	2	1 587	86	0	6 359
Varamaksud	66	5	934	41	0	1 046	62	7	797	40	0	905
Tasutud maksud kokku	11 507	451	3 106	134	0	15 197	6 392	391	2 395	156	0	9 335
Kogutud maksud												
Aktsiisid	63	1	0	0	0	64	48	4	0	0	0	52
Töötajatelt kinnipeetud tööjõumaksud	1 227	502	416	71	0	2 217	1 029	401	266	29	0	1 726
Käibemaks (saldo)	-10 383	-1 793	-1 620	381	-11 885	-13 415	3 568	-66	3 706	1 236	0	8 443
Kogutud maksud kokku	-9 093	-1 289	-1 204	452	-11 885	-23 020	4 646	339	3 972	1 264	0	10 221
Maksud kokku	2 414	-838	1 902	586	-11 885	-7 822	11 037	730	6 367	1 421	0	19 556

Grupi struktuur

seisuga 31. detsember 2023

Enefit Green

- Iru, Paide, Keila-Joa elektrijaamad, päikesejaamad Eestis*
- Juhtkond, O&M, arendusmeeskond

- Otseses omandis tütarettevõtjad
- Kaudses omandis tütarettevõtjad
- Sidusettevõtjad

* 2023. aasta neljandas kvartalis sõlmis Enefit Green lepingud biomassi kütusena kasutavate koostootmisjaamade müügiks Brocenis, Valkas ja Paides ning pelletitehase müügiks Brocenis ning koondas kogu äritegevuse Lätis tütarettevõttesse Enercom SIA.

Broceni koostootmisjaama ja pelletitehase müük viidi lõpule enne 2023. aasta lõppu.

31. detsembri 2023 seisuga ootas Valka ja Paide koostootmisjaamade müügitehing kinnitust Eesti Konkurentsiametilt ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt ning sellega seoses ei olnud Paide koostootmisjaam ja Enefit Power & Heat Valka SIA veel uuele omanikule üle antud.

Enercom SIA nimetati 2024. aasta alguses ümber Enefit Green SIA-ks.

2023. aasta märtsis omandas Enefit Green AS Eesti Energia AS-lt Liivi Offshore OÜ 100% osaluse, mille näol on tegu Liivi lahe meretuulepargi arendusega.

Olulisemad tütarettevõtjad omakapitali järgi

mln €	31. detsember 2023
Enefit Wind OÜ	236,5
Tootsi Windpark OÜ	51,9
Enefit Wind UAB	34,4
UAB Vejo Parkai	17,5
UAB Šilalès vejas	15,9
UAB Energijos žara	15,8
Enefit Green UAB	12,4
UAB Vejoteka	5,2
Enefit Power & Heat Valka*	4,4
Liivi Offshore OÜ	3,5

Majandustulemuste analüüs IV kvartal ja 12 kuud 2023

Grupi majandustulemused IV kvartal 2023

Enefit Greeni grupi 2023. aasta neljanda kvartali äritulud langesid 19% ja ärikulud kasvasid 1% võrreldes eelmise aasta sama ajaga. Selle tõttu vähenes EBITDA 35% võrra 29,6 mln euro tasemele. Kvartali puhaskasum kahanes 16,3 mln euro võrra 19,1 mln euroni. Järgnevalt on nimetatud põhilised majandustulemusi mõjutanud asjaolud.

Äritulud

Äritulud kokku vähenesid 15,9 mln euro võrra, sh müügitulud kahanesid 15,2 mln euro ning taastuenergia toetused ja muud äritulud langesid 0,6 mln euro võrra.

Müügitulude 15,2 mln euro suurusest langusest tulenes 11,5 mln eurot elektrimüügist, mille peamiseks mõjuriks olid madalamad elektrihinnad. Grupi koduturgude keskmine elektrihind** oli 2023. aasta neljandas kvartalis 93,1 €/MWh (võrdlusperioodil 221,5 €/MWh).

Grupi keskmine arvutuslik teenitud elektrihind*** oli aruandeperioodil 80,9 €/MWh (võrdlusperioodil 163 €/MWh). Arvutuslik teenitud elektrihind on erinev koduturgude keskmisest turuhinnast, kuna selle arvutus võtab arvesse fikseeritud hinnaga

* Erinevus elektri müügi ja toodangu vahel tekib nii baaskoormuse PPA müükide ja tuuletoodangu profiili kui ka päev-ette prognoositud, kuid realiseerumata toodangu vahedest, mis kaetakse Nordpooli ostudega ja/või ebabilansi turul.

** Grupi koduturgude toodanguga kaalutud keskmine börsihind

*** Arvutuslik teenitud elektrihind = (Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja tõhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päevette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang

Toodang ja müük

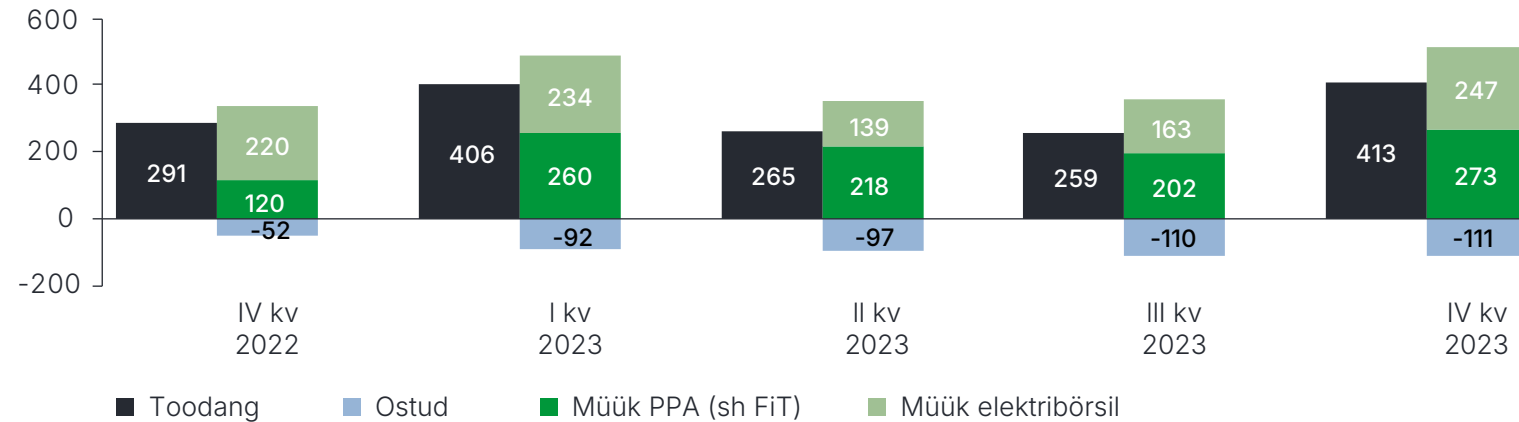
		IV kv 2023	IV kv 2022	Muutus	Muutus %
Elektritoodang	GWh	413	291	122	42
sh uutest tuule- ja päikeseparkidest	GWh	112	0	112	–
Elektrimüük*	GWh	520	340	180	53
Soojusenergia toodang	GWh	172	157	15	10
Pelletitoodang	tuh tonnides	42	42	0	0
Pelletimüük	tuh tonnides	43	47	–4	–9

pikaajalisi elektrimüügi lepinguid (PPA), taastuenergia toetusi, bilansienergia ostu, elektri ostu Nord Pooli päev-ette- ja päevasisesel turul ning asjaolu, et tuulepargid ei tooda igas tunnis sama palju elektrit.

Grupi keskmine turule müüdud elektri hind oli 2023. aasta neljandas kvartalis 64,1 €/MWh (aasta varem 179 €/MWh). Samas kvartalis müüdi turule 247 GWh elektrit, võrdlusperioodil aga 220 GWh.

PPA-dega oli 2023. aasta neljandas kvartalis meie portfelist kaetud 273 GWh keskmise hinnaga 91,2 €/MWh, aasta varem müüdi elektrit PPA-de kaudu 120 GWh keskmise hinnaga 126,2 €/MWh. PPA-dega kaetud toodangu osakaal ja hinnad aastate kaupa on esitatud käesoleva aruande peatükis „Pikaajalised elektrimüügilepingud“.

Toodetud, ostetud ja müüdud elektri kogused, GWh

Keskmine elektrihind €/MWh

	IV kv 2022	I kv 2023	II kv 2023	III kv 2023	IV kv 2023
Koduturgude elektrihind*	221,5	100,5	78,7	97,8	93,1
Turule müüdud elektri müügihind	179,0	82,4	63,7	82,2	64,1
PPA (kuni IV kv 2022 ka FiT) hind	126,2	89,8	83,5	80,9	91,2
Realiseerunud ostuhind	271,1	116,7	83,8	116,5	121,5
Arvutuslik teenitud elektrihind**	163,0	101,4	89,9	84,9	80,9

* Grupi koduturgude tootanguga kaalutud keskmine börsihind

** Arvutuslik teenitud elektrihind = (Elektri müügitulud + taastuenergia tasu ja töhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisesel turul – bilansienergia ost)/tootang.

Toodetud, ostetud ja müüdud elektri koguse ning vastavate realiseerunud hindade võrdlusest ja nende tehingute koondina kujunevast arvutuslikust teenitud elektrihinnast viimase viie kvartali jooksul annavad ülevaate allpool toodud kaks joonist. 2023. aasta neljandas kvartalis ostisime turult elektrit 111 GWh keskmise hinnaga 121,5 €/MWh, aasta varem 52 GWh keskmise hinnaga 271,1 €/MWh (hinnad ja kogused ei sisalda pelletitootmiseks ostetud elektrit). 2022. aasta neljandas kvartalis tehti turult osts tunduvalt vähem, kuna osa tootangust oli fikseeritud hinnaga FiT-toetuskeemi all ja PPA-de mahud olid väga väikesed. Suuremaid elektriostukulusid põhjustas ka oodatust väiksem elektritootang.

Joonisel näidatud koduturgude elektrihind on Enefit Greeni tootangumahuga kaalutud kvartali keskmine hind Balti ja Poola turul.

Pelleti müügitulud olid 4,4 mln euro võrra madalamad võrreldes 2022. aastaga. Pelletide keskmine müügihind langes aastaga 26%: 2022. aasta neljandas kvartalis oli hind 289,7 € tonni kohta ja 2023. aasta neljandas kvartalis 213,4 € tonni kohta. Aruandeaasta neljandas kvartalis müüdi pelletteid 43 000 tonni, võrdlusperioodil 47 000 tonni.

Soojusenergia tootang suurenes 2023. aastal 15 GWh võrra tasemele 172 GWh (võrdlusperioodi tase: 157 GWh) ja hind vähenes aastatagusega võrreldes 5% (-1 €/MWh). Suurema tootangu ja madalama hinna koosmõjul kasvas soojusenergia müügitulu 0,1 mln euro võrra.

	IV kv 2023	IV kv 2022	Muutus	Muutus %
ÄRITULUD kokku	66,9	82,8	-15,9	-19%
Müügitulu	61,2	76,4	-15,2	-20%
Taastuenergia toetus jm äritulud	5,7	6,4	-0,6	-10%
ÄRIKULUD kokku (v.a kulum)	37,3	36,9	0,4	1%
Kaubad, toore ja materjalid (v.a elektrienergia)	14,3	14,7	-0,4	-3%
Elektrienergia	14,7	15,8	-1,1	-7%
Tööjõukulud	2,8	2,5	0,3	13%
Muud tegevuskulud	4,5	2,7	1,8	68%
Varude jääkide muutus	1,1	1,3	-0,2	-19%
EBITDA*	29,6	45,8	-16,2	-35%
Põhivara kulum ja väärtuse langus	10,8	8,8	2,0	22%
ÄRIKASUM	18,8	37,0	-18,2	-49%
Neto finantstulud (-kulud)	-0,4	-1,4	1,1	-73%
Kasum kapitaliosaluse meetodil	-0,02	0,03	-0,05	-174%
Tulumaks	-0,7	0,1	-0,8	-646%
PUHASKASUM	19,1	35,4	-16,3	-46%
ÄRIKULUD kokku (v.a kulum)	37,3	36,9	0,4	1%
Muutuvkulud (sh bilansienergia ost)	23,9	26,3	-2,5	-9%
Püsikulud	12,4	9,3	3,0	33%
Varude jääkide muutus	1,1	1,3	-0,2	-19%

* EBITDA – kasum enne neto finantskulusid, kasumit või kahjumit kapitaliosaluse meetodil kajastatavatelt investeeringutelt sidusettevõtetesse ning maksu-, kulumi- ja väärtuse languse kulusid.

Muud äritulud

Muid äritulusid mõjutas positiivselt Šilute tuulepargi madala töökindluse eest saadav lepinguliselt ette nähtud kompensatsioon summas 0,5 mln eurot ning Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügikasum 1,0 mln eurot.

Kaubad, toore, materjal ja teenused

Kaupade, toorme, materjali ja teenuste kulude summa (sh elektri ostukulu) vähenes 1,5 mln euro võrra ehk 5%. Elektrienergia kulud kahanesid 1,1 mln eurot, mis tulenes märkimisväärselt madalamast realiseerunud ostuhinnast (2023. a neljandas kvartalis 121,5 €/MWh ja võrdlusperioodil 271,1 €/MWh). Turult ostetud elektri kogused ja hinnad on esitatud tabelis ja graafikul leheküljel 74.

Tehnoloogiliste kütuste kulu langes 1,7 mln eurot seoses hakkepuidu hinna langusega 2023. aasta neljandas kvartalis. Hooldus- ja remonditööde kulu kasvas 1,3 mln eurot võrreldes eelmise aastaga. Hoolduskulude kasv on seotud täishooldulepingute indekseerimisega ning planeeritud ja planeerimata täiendavate hooldustöödega tuuleparkides.

Tööjõukulud

Grupi tööjõukulud kasvasid 13% võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga. Kasv tulenes täiskohaga töötajate arvu suurenemisest 183-lt 194-le kahe kvartali võrdluses ning olemasolevate töötajate palgatõusust. 29. detsembril 2023 toimunud Brocēni koostootmisjaama ning pelletitehase müügiga vähenes Enefit Greeni töötajate arv 154-le.

Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud kasvasid 68% ehk 1,8 mln euro võrra. Peamine kasv tulenes arendusprojektide uuringute kulude ja konsultatsioonikulude suurenemisest (1 mln eurot), viimase realiseerunud päikeseteenuse projekti kuludest (0,5 mln eurot) ning Leedus lootusetute nõuete mahakandmisest (0,2 mln eurot). Konsultatsiooniteenuste kuludest olid 0,5 mln eurot tuuleenergia arendusprojektide ja 0,2 mln eurot päikeseenergia arendusprojektide konsultatsioonikulud ning 0,4 mln eurot koostootmisjaamade ja pelletitehase müügitehingu konsultatsioonikulud.

Varude jääkide muutus

Varude jääkide muutus näitab, kuidas muutus pelletite laojääk perioodil ehk teisisõnu võtab kokku, kui palju toodeti ja müüdi pelleteid vastaval perioodil.

Pelleteid toodeti 42 tuhat tonni (2022. aasta neljandas kvartalis 42 tuhat tonni) ja müüdi 43 tuhat tonni (2022. aasta neljandas kvartalis 47 tuhat tonni). Varude jääkide muutus oli 1,1 mln eurot (võrdlusperioodil 1,3 mln eurot).

EBITDA ja püsikulud

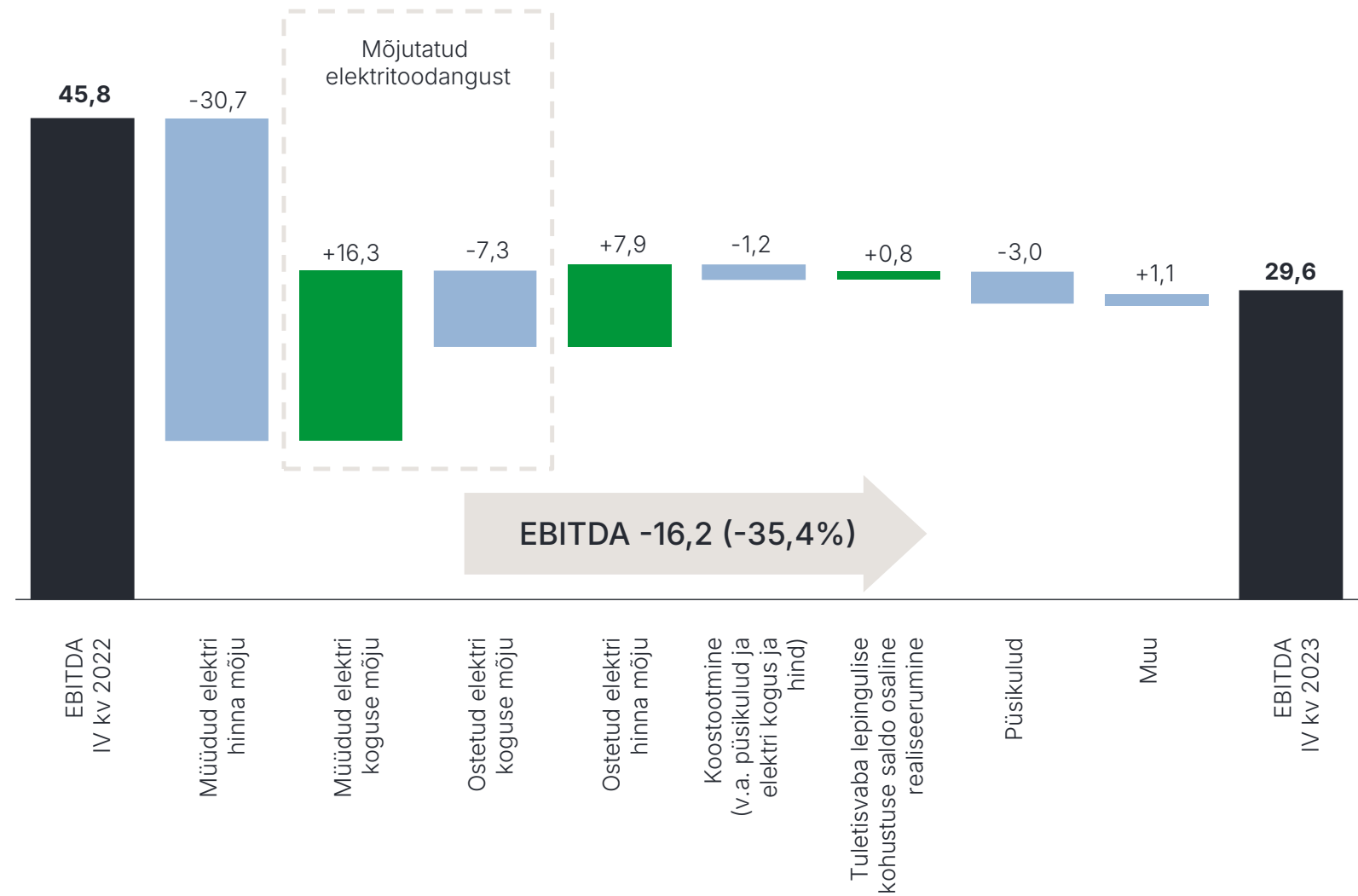
Suurimat mõju avaldas EBITDA vähenemisele müüdud elektri hinna langus (-30,7 mln eurot), kuna elektri hind on võrreldes 2022. aasta neljanda kvartaliga märkimisväärselt langenud. PPA-dest tulenevalt on võrreldes eelmise aastaga oluliselt kasvanud müüdud elektri kogus (mõju +16,3 mln eurot), millega seoses on suurenenud ka elektriportfelli tasakaalustamiseks tehtavate elektriostude maht (mõju -7,3 mln eurot). Nende mõjutegurite koondtulemust EBITDA-le mõjutab nii vastava perioodi elektritoodangu maht kui ka profiil. Elektritoodang on võrreldes võrdlusperioodiga kasvanud 42%.

Koostootmise segment ilma elektri hinna ja -koguse mõjuta avaldas EBITDA-le negatiivset mõju olenemata 2023. aasta neljanda kvartali tulemustes kajastatud Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügi kasumist (1,0 mln eurot). Arvesse on võetud pelletituluseid, varude muutust, tehnoloogilise kütuse mõju ja soojusenergia tuluseid.

Tuletisvaba kohustuse saldo suurendas kvartalite võrdluses EBITDA-d. Tuletisvaba lepinguline kohustus tuleneb 2021. aastal sõlmitud elektrienergia vahetuslepingutest, mis konverteeriti füüsilise elektrimüügi lepinguteks (PPA). Seoses sellega ei ole tuletisvaba lepingulise kohustuse vähenemisel mõju rahavoole ning vastav elektrimüügi rahaline arveldus toimub PPA lepingute alusel.

Püsikulud koosnevad kuludest, mis ei sõltu otseselt tootmismahust. Püsikulud on suurenenud 3 mln euro võrra ehk 32%. Kasv tulenes hoolduskuludest (1,1 mln eurot), tööjõukuludest (0,3 mln eurot) ning uuringute ja konsultatsioonidekuludest (1 mln eurot). Samuti on olnud väiksem kasv infotehnoloogilistes, kindlustus- ja ruumide kuludes.

Grupi EBITDA muutus mõjurite kaupa, mln €

Põhivara kulum ja vara väärtuse langus

Põhivara kulum kasvas 22% ehk 2 mln euro võrra. Võrreldes võrdlusbaasiga oleme põhivarana arvele võtnud Purtse tuule- ja päikesepargi ning Estonia kaevanduse päikesepargi Eestis ning Zambrów päikesepargi Poolas.

Suuremad lisandumised olidki Purtse tuule- ja päikesepark ning Zambrówi päikesepark. Lisaks kandsime maha Aulepa põhivara (0,3 mln eurot) ja korrigeerisime arendusprojektide kapitaliseeritud kulusid kogusummas 0,2 mln eurot. 2022. aasta neljanda kvartali kulumit vähendas Aulepa ja Šilale tuulepargi varade väärtuse taastamine (1,4 mln eurot).

Neto finantskulud

Neto finantskulud langesid 1,1 mln euro võrra eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes. Intressikulud pangalaenuidelt on tõusnud kvartalite võrdluses 3,3 mln euro võrra tasemele 4,8 mln eurot, kuid 92% laenuintressidest kapitaliseeriti tuuleparkide ehitusperioodi tõttu. Positiivset mõju on neto finantskuludele kvartalite võrdluses avaldanud Poola zloti valuutakursi liikumine.

Tulumaks

Tulumaksukulu vähenes 0,8 mln euro võrra võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga.

Puhaskasum

Grupi puhaskasum vähenes 16,3 mln euro võrra, olles aruandeperioodil 19,1 mln eurot. See oli tingitud valdavalt elektrihindade langusest.

Grupi majandustulemused 2023

Enefit Green grupi 2023. aasta äritulud langesid 10% ja ärikulud kasvasid 18% võrreldes 2022. aastaga, mille tulemusena EBITDA langes 32% võrra 105,9 mln euro tasemele. 2023. aasta puhaskasum kahanes 54,4 mln euro võrra 55,8 mln euroni. Järgnevalt on välja toodud peamised majandustulemusi mõjutanud asjaolud.

Äritulud

Äritulud kokku kahanesid 27,0 mln euro võrra, sh müügitulud vähenesid 27,5 mln euro ning taastuenergia toetused ja muud äritulud kasvasid 0,6 mln euro võrra. Müügitulude 27,5 mln euro suurusest vähenemisest tulenes 24,4 mln eurot elektrimüügist, mille peamiseks mõjuriks olid elektri turuhinnad. Grupi koduturgude keskmine elektrihind** oli 2023. aastal 92,7 €/MWh (võrdlusperioodil 205,5 €/MWh). Grupi keskmine arvutuslik teenitud elektrihind*** oli aruandeperioodil 89,6 €/MWh (võrdlusperioodil 149,5 €/MWh).

Arvutuslik teenitud elektrihind on erinev koduturgude keskmisest turuhinnast, kuna selle arvutus võtab arvesse fikseeritud hinnaga pikaajalisi elektrimüügi lepinguid (PPA), taastuenergia

Toodang ja müük

		2023	2022	Muutus	Muutus %
Elektritoodang	GWh	1 343	1 118	225	20
sh uutest tuule- ja päikese- parkidest	GWh	259	0	259	–
Elektrimüük*	GWh	1 736	1 217	519	43
Soojusenergia toodang	GWh	604	566	38	7
Pelletitoodang	tuh tonni	156	154	2	1
Pelletimüük	tuh tonni	134	149	–15	–10

toetusi, bilansienergia ostu, elektriostu Nord Pooli päev-ette- ja päevasisesel turul ning asjaolu, et tuulepargid ei tooda igas tunnis sama palju elektrit.

Grupi keskmine turule müüdud elektri hind oli 2023. aastal 73 €/MWh (aasta varem 165,7 €/MWh). 2023. aastal müüdi turule 783 GWh elektrit, võrdlusperioodil aga 786 GWh.

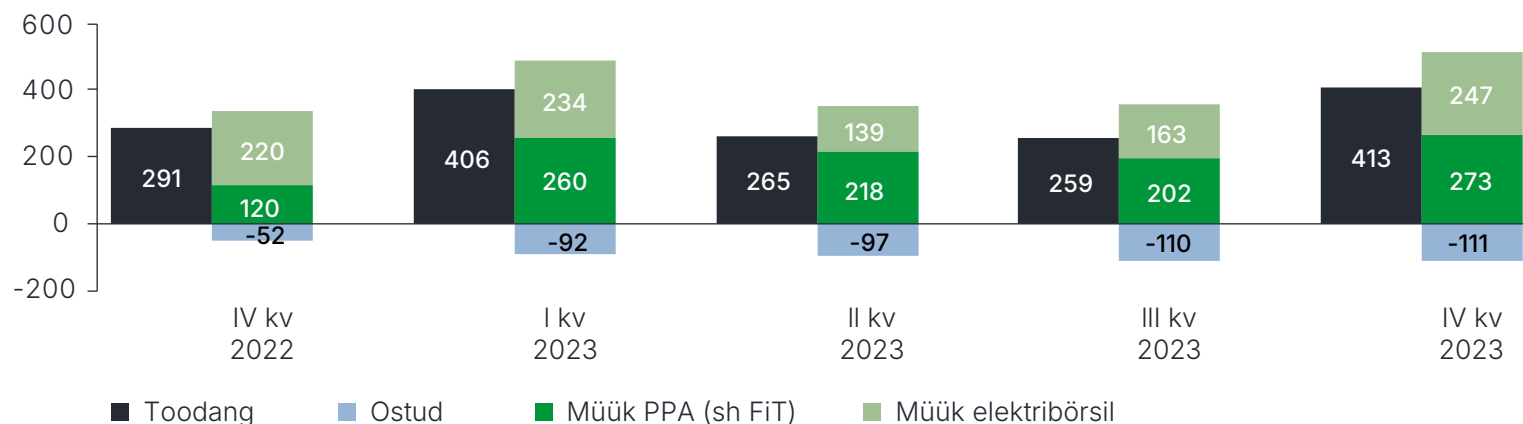
PPA-dega oli 2023. aastal meie portfelist kaetud 953 GWh keskmise hinnaga 86,9 €/MWh, aasta varem müüdi elektrit PPA-de ja soodustariifi (ingl *feed-in tariff*, FiT) taastuenergia toetuse põhise tulumudeli kaudu 432 GWh keskmise hinnaga 90,8 €/MWh. PPA-dega kaetud toodangu osakaal ja hind aastate kaupa on esitatud käesoleva aruande peatükis „Pikaajalised elektrimüügilepingud“.

* Erinevus elektri müügi ja toodangu vahel tekib nii baaskoormuse PPA müükide ja tuuletoodangu profiili kui ka päev-ette prognoositud, kuid realiseerumata toodangu vahedest, mis kaetakse Nordpooli ostudega ja/või ebabilansi turul.

** Grupi koduturgude toodanguga kaalutud keskmine börsihind

*** Arvutuslik teenitud elektrihind = (Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja tõhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päevette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang

Toodetud, ostetud ja müüdud elektri kogused, GWh

Keskmine elektrihind

€/MWh	IV kv 2022	I kv 2023	II kv 2023	III kv 2023	IV kv 2023	2022	2023
Koduturgude elektrihind*	221,5	100,5	78,7	97,8	93,1	205,5	92,7
Turule müüdud elektri müügihind	179,0	82,4	63,7	82,2	64,1	165,7	73,0
PPA (kuni IV kv 2022 k.a FiT) hind	126,2	89,8	83,5	80,9	91,2	90,8	86,9
Realiseerunud ostuhind	271,1	116,7	83,8	116,5	121,5	229,2	110,2
Arvutuslik teenitud elektrihind**	163,0	101,4	89,9	84,9	80,9	149,5	89,6

* Grupi koduturgude tootanguga kaalutud keskmine börsihind

** Arvutuslik teenitud elektrihind = (Elektri müügitulud + taastuvenergia tasu ja töhuse koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisesel turul – bilansienergia ost)/tootang.

Toodetud, ostetud ja müüdud elektri koguse ning vastavate realiseerunud hindade võrdlusest ning nende tehingute koondina kujunevast arvutuslikust teenitud elektrihinnast 2023. aasta jooksul ning võrdlusbaasil annavad ülevaate allpool toodud kaks graafikut.

2023. aastal ostsime turult elektrit 411 GWh keskmise hinnaga 110,2 €/MWh, aasta varem 115 GWh keskmise hinnaga 229,2 €/MWh (hinnad ja kogused ei sisalda pelletitootmiseks ostetud elektrit). Võrdlusperioodil oli ostetud elektri kogus tunduvalt väiksem, kuna osa tootangust oli fikseeritud hinnaga FiT-i toetuskeemi all ja PPA-de mahud olid väga väikesed. Oodatust väiksem tootang suurendas elektriostukulusid, sest sõlmitud PPA-de teenindamiseks pidime turult ostudega katma puudujääki, mis tekkis PPA-dest fikseeritud müügi koguse ja tuuleparikeskides toodetud koguse vahel.

Pelleti müügitulud kasvasid aastaga 1,7 mln euro võrra. Pelleti keskmine müügihind tõusis aastaga 17% võrra tasemele 238,6 € tonni kohta ning müügi maht kahanes 10% võrra 134 000 tonnini.

Soojusenergia tootang suurenes aastaga 38 GWh võrra tasemele 604 GWh (võrdlusperioodil 566 GWh) ja hind kasvas mullusega võrreldes 11% (1,7 €/MWh). Suurema tootangu ja kõrgema hinna koosmõjul kasvas soojusenergia müügitulu 1,4 mln euro võrra.

Konsolideeritud kasumiaruanne

miljonites eurodes	2023	2022	Muutus	Muutus, %
ÄRITULUD kokku	230,1	257,0	-27,0	-10%
Müügitulu	205,8	233,3	-27,5	-12%
Taastuenergia toetus jm äritulud	24,3	23,7	0,6	2%
ÄRIKULUD kokku (va kulum)	124,2	102,2	22,0	22%
Kaubad, toore ja materjalid (v.a. elektrienergia)	51,9	53,2	-1,3	-2%
Elektrienergia	48,4	32,7	15,7	48%
Tööjõukulud	10,8	9,1	1,7	19%
Muud tegevuskulud	15,2	10,4	4,8	46%
Varude jääkide muutus	-2,2	-3,3	1,1	-33%
EBITDA*	105,9	154,8	-48,9	-32%
Põhivara kulum, amortisatsioon ja allahindlus	40,6	37,8	2,8	7%
ÄRIKASUM	65,3	117,1	-51,7	-44%
Netofinantskulud (-tulud)	0,1	-2,0	2,1	-105%
Kasum kapitaliosaluse meetodil	0,1	0,7	-0,6	-91%
Tulumaks	9,7	5,6	4,1	75%
PUHASKASUM	55,8	110,2	-54,4	-49%
ÄRIKULUD kokku (va kulum)	124,2	102,2	22,0	22%
Muutuvkulud (sh bilansienergia ost)	82,4	70,1	12,3	18%
Püsikulud	44,0	35,4	8,6	24%
Varude jääkide muutus	-2,2	-3,3	1,1	-33%

* EBITDA – kasum enne neto finantskulusid, kasumit või kahjumit kapitaliosaluse meetodil kajastatavatelt investeeringutelt sidusettevõtetesse ning maksu-, kulumi- ja väärtuse languse kulusid.

Muud äritulud

Muud äritulud kasvasid 0,6 mln euro võrra tasemele 24,3 mln eurot (võrdlusperioodil 23,7 mln eurot). Muid äritulusid mõjutas positiivselt Šilutė tuulepargi madala töökindluse eest lepinguliselt ette nähtud kompensatsioon summas 1,0 mln eurot ning Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügikasum 1,0 mln eurot.

Kaubad, toore, materjal ja teenused

Kaupade, toorme-, materjali- ja teenuste kulude (sh. elektri ostukulu) summa kasvas 14,4 mln € ehk 17% võrra. Peamised muutused toimusid elektrienergia kuludes (kasv 15,7 mln eurot), mis suurenesid seoses bilansienergia suurema kuluga (toodangu kasvust tulenenud bilansienergia kulu kasv oli 1,7 mln eurot) ning PPA-de teenindamiseks ostetud elektri kuluga (kasv võrreldes võrdlusperioodiga 16,8 mln eurot).

Kuna hakkepuidu hind tõusis, suurenesid ka tehnoloogilise küttuse kulud (3,8 mln euro võrra). Samuti on kasvanud hooldus- ja remonditööde kulud 2,5 mln euro võrra. Hoolduskulude kasv on seotud täishooldulepingute indekseerimisega ning planeeritud ja planeerimata täiendavate hooldustöödega tuuleparkides.

Materjalide ja varuosade kulud toodangu valmistamiseks oli 7,5 mln euro võrra madalamad. 2022.aasta materjalide ja varuosade kulud toodangu valmistamiseks oli suuremad seoses kasvava päikeseteenuse mahuga. Madala kasumlikkuse tõttu otsustasime 2022.aasta keskpaigas sellest väljuda kasumlikumale põhitegevusele keskendumise nimel ning realiseerisime vastavad laovarud.

Tööjõukulud

Grupi tööjõukulud kasvasid 19% ehk 1,7 mln euro võrra võrreldes 2022. aastaga. See tulenes täiskohaga töötajate arvu suurenemisest 183-lt 194-le ja olemasolevate töötajate palgatõusust. 29. detsembril 2023 jõustunud Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügi tagajärjel vähenes Enefit Greeni töötajate arv 40 töötaja võrra. 31.12.2023 seisuga oli Enefit Greeni töötajate arv 154.

Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud kasvasid 4,8 mln euro võrra. Kasv toimus mitmes kulurühmas, sh konsultatsiooniteenuste (2,9 mln eurot), IT (0,3 mln eurot) ja kindlustuskuludes (0,2 mln eurot). Konsultatsiooniteenuste kuludest moodustasid 0,7 mln eurot Eesti Energia AS-iga arendusprojektide arenduskulude lepinguline hüvitamine, 0,8 mln eurot tuule arendusprojektide konsultatsioonikulud, 0,4 mln eurot päikese arendusprojektide konsultatsioonikulud ning 0,4 mln eurot koostootmisjaamade ja pelletitehase müügitehingu konsultatsioonikulud.

Varude jääkide muutus

Varude jääkide muutus näitab, kuidas muutus pelletite laojääk perioodil ehk võtab teisisõnu kokku, kui palju toodeti ja müüdi pelleteid. Pelletteid toodeti 156 tuhat tonni (2022: 154 tuhat tonni) ja müüdi 134 tuhat tonni (2021: 149 tuhat tonni). Valmistoodangu varude jääkide muutus oli 2023. aastal positiivne (2,2 mln eurot) pelletite toodangust väiksema müügi tõttu sarnaselt 2022. aasta muutusega (3,3 mln eurot).

EBITDA ja püsikulud

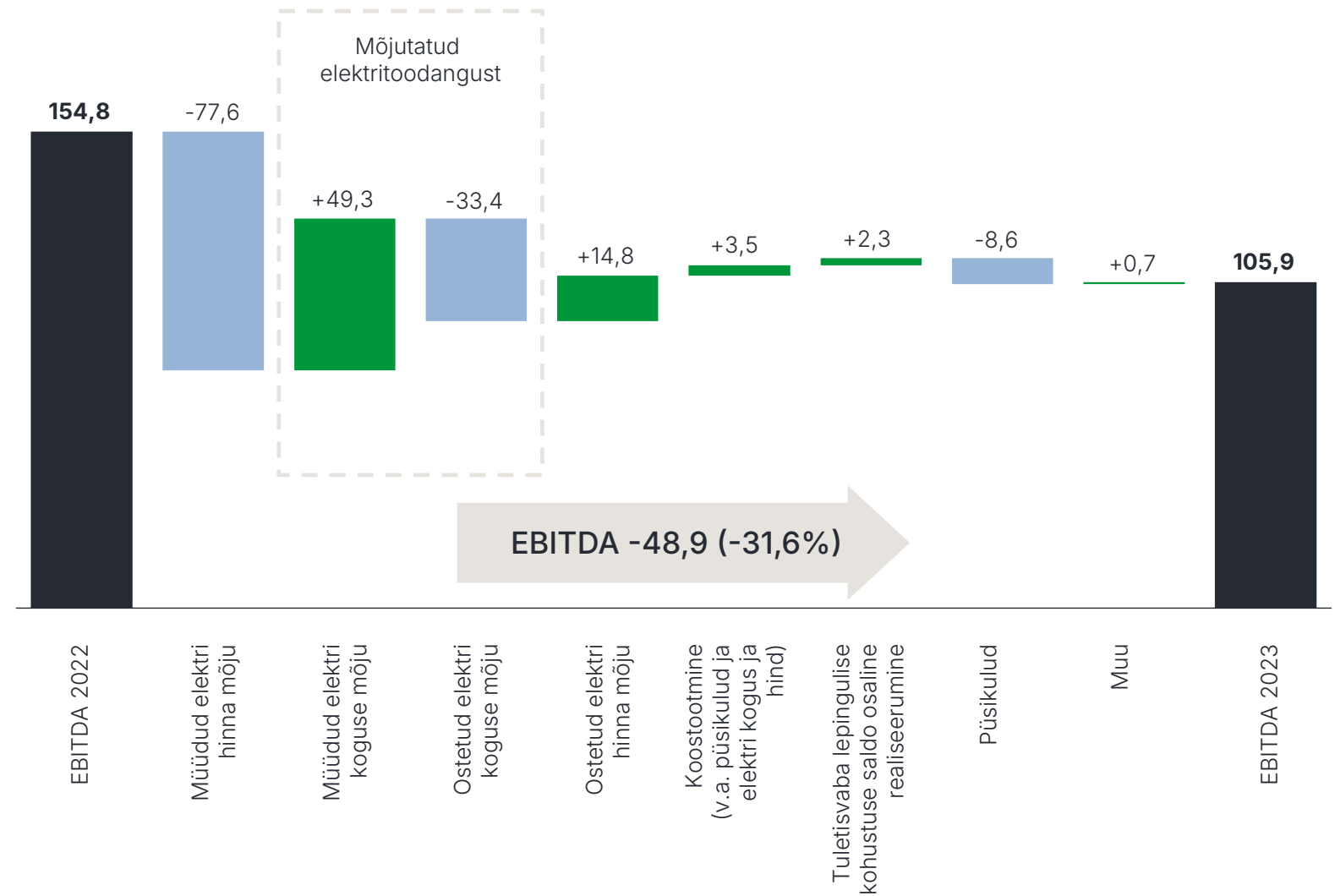
Suurimat mõju EBITDA vähenemisele avaldas müüdnud elektri hinnalangus (-77,6 mln eurot). Suurenenud PPA-de mahust tulenevalt on võrreldes eelmise aastaga tunduvalt kasvanud elektriportfelli tasakaalustamiseks tehtud elektriostude maht (mõju -33,4 mln eurot), millega seoses on suurenenud ka müüdnud elektri kogus (mõju +49,3 mln eurot). Nende mõjutegurite koondtulemust EBITDA-le mõjutab nii vastava perioodi elektritoodangu maht kui ka -profiil. Elektritoodang on võrreldes võrdlusperioodiga kasvanud 20%.

Koostootmise segment ilma elektri hinna ja -koguse mõjuta avaldas EBITDA-le positiivset mõju (+3,5 mln eurot). Arvesse on võetud pelletitulusid, varude muutust, tehnoloogilise kütuse mõju ja soojusenergia tulusid. 2023. aasta neljanda kvartali koostootmissegmenti tulemus sisaldab Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügikasumit 1,0 mln eurot.

Tuletisvaba lepingulise kohustuse saldo osaline realiseerumine suurendas EBITDA-d 2,3 mln euro võrra võrreldes võrdlusperioodiga. Tuletisvaba lepinguline kohustus tuleneb 2021.aastal sõlmitud elektrienergia vahetuslepingutest, mis konverteeriti füüsilise elektrimüügi lepinguteks (PPA). Seoses sellega ei ole tuletisvaba lepingulise kohustuse vähenemisel mõju rahavoole ning vastav elektrimüügi rahaline arveldus toimub PPA lepingute alusel.

Püsikulud koosnevad kuludest, mis ei sõltu otseselt tootmahust. Püsikulud on kasvanud 8,6 mln euro võrra ehk 24%. Püsikulude suurem kasv tuleneb hoolduskulude, uuringute ja konsultatsioonide kulude ning tööjookulude suurenemisest.

Grupi EBITDA muutus mõjurite lõikes, mln €

Põhivara kulum ja vara väärtuse langus

Põhivara kulum kasvas 2023. aastal 2,8 mln euro võrra tase-
mele 40,6 mln eurot (võrdlusperioodil 37,8 mln eurot). 2023.
aastal võtsime põhivarana arvele valminud Purtse tuule- ja päi-
kesepargi ning Estonia kaevanduse päikesepargi Eestis, samuti
Zambrówi päikesepargi Poolas. Purtse tuule- ja päikesepargi
arvelevõtt suurendas 0,9 mln eurot ning Zambrówi päikesepargi
arvelevõtt 0,1 mln eurot. 2022. aasta kulumit vähendas 1,4 mln
eurot Aulepa ja Šilalé tuulepargi varade väärtuse taastamine.

Neto finantstulud

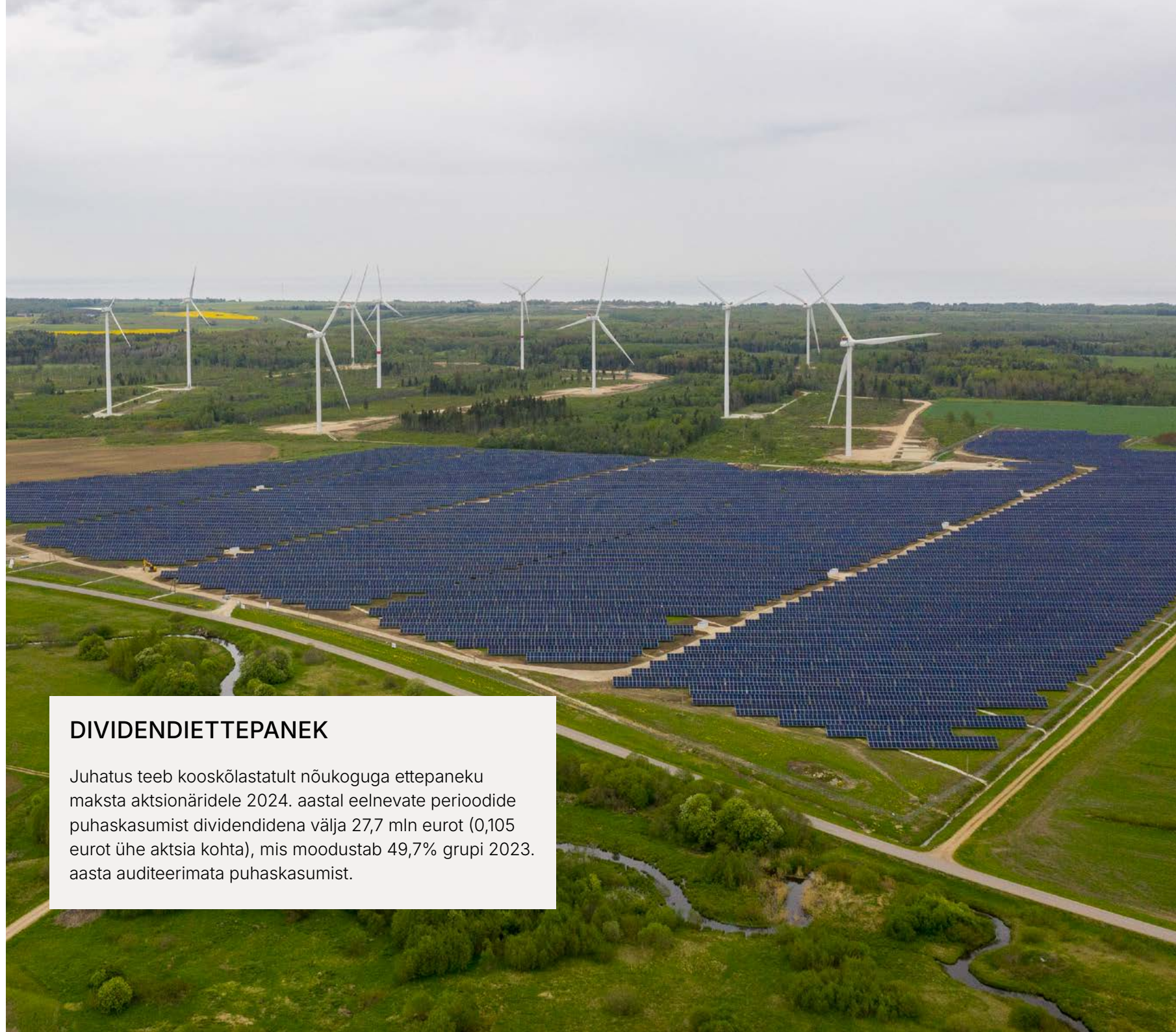
Neto finantstulud kasvasid 2,1 mln euro võrra võrreldes eelmi-
se aastaga. Intressikulud pangalaenuidelt on aastate võrdluses
tõusnud 9,5 mln euro võrra tasemele 12,9 mln eurot, kuid 94%
laenuintressidest kapitaliseeriti tuuleparkide ehitusperioodi
tõttu. Soodsalt mõjus Poola zloti valuutakursi muutus (2023. a
kasum 0,5 mln eurot, võrdlusperioodil kahjum 0,5 mln eurot).

Tulumaks

Tulumaksu kulud kasvasid eelmise aastaga kõrvutatuna 4,1 mln
euro võrra seoses suuremate dividendide väljamaksega kaas-
nenud suurema tulumaksukulu tõttu Eestis.

Puhaskasum

Grupi puhaskasum vähenes aruandeperioodil 54,4 mln euro
võrra 55,8 mln euronni.

DIVIDENDIETTEPANEK

Juhatus teeb kooskõlastatult nõukoguga ettepaneku
maksta aktsionäridele 2024. aastal eelnevate perioodide
puhaskasumist dividendidena välja 27,7 mln eurot (0,105
eurot ühe aktsia kohta), mis moodustab 49,7% grupi 2023.
aasta auditeerimata puhaskasumist.

Finantseerimine

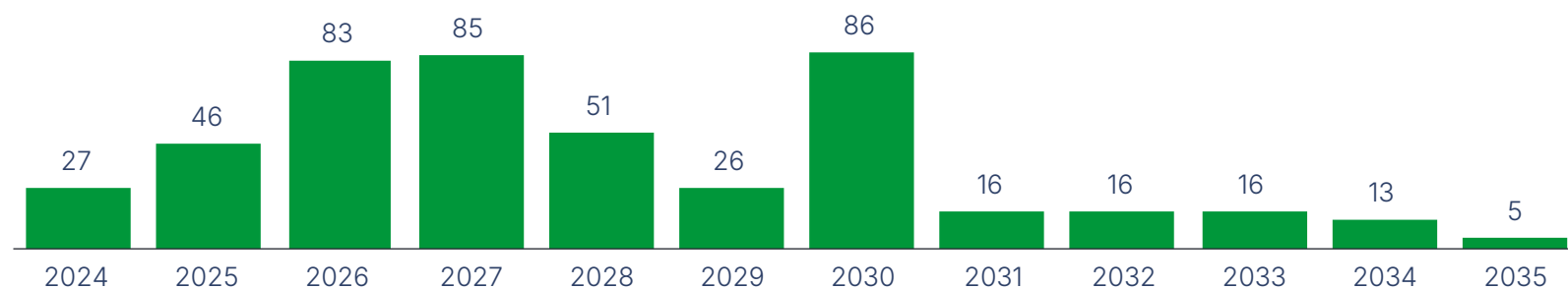
Enefit Greeni grupp finantseerib oma tegevust oma- ja võörkapitali abil. 2023. aastal jätkasime eelmisel aastal alanud kapitali struktuuri optimeerimist võörkapitali kaasamise teel, sõlmides uusi ja võttes välja varem sõlmitud laenulepinguid, et rahastada käimasolevat uute tuule- ja päikeseparkide investeerimisprogrammi.

2023. aastal sõlmisime uusi laenulepinguid 505 mln euro ulatuses. Jaanuaris allkirjastasime Põhjamaade Investeerimispannaga 12-aastase laenulepingu summas 100 mln eurot ja SEB Pangaga seitsmeaastase laenulepingu summas 225 mln eurot. Sellele järgnes septembris sõlmitud 12-aastane laenuleping Euroopa Investeerimispannaga summas 180 mln eurot.

31. detsembri 2023 seisuga oli välja võtmata investeerimislaienude maht 285 mln eurot.

Lisaks investeerimislaienudele on Enefit Green sõlminud kolm korduvkasutatavat likviidsuslaenulepingut kogusummas 50 mln eurot tähtaegadega perioodil 2024–2026. Kõik limiidid on seisuga 31. detsember 2023 kasutamata.

Pangalaenude tagasimaksegraafik, mln €

Grupi intressikandvate ja võlasarnaste kohustuste maht oli 31. detsembri 2023. aasta seisuga korrigeeritud soetusmaksumuses 482,4 mln eurot (279,6 mln eurot 31. detsembril 2022). Sellest moodustasid 472,6 mln eurot pangalaenuid ja 9,8 mln eurot liisingukohustused.

Keskmine välja võetud pangalaenude intressimäär oli 31. detsembri 2023. aasta seisuga 3,75% (2,6% 31. detsembril 2022). Võrreldes eelmise aastaga on 31. detsembri 2023. aasta seisuga laenude baasintressimäärad jätkanud kasvu. 3 kuu EURIBOR kasvas 1,78 protsendipunkti võrra tasemele 3,91% ja 6 kuu EURIBOR tõusis 1,17 protsendipunkti võrra tasemele 3,86%. Seisuga 31. detsember 2023 oli 33,3% Enefit Greeni välja võetud laenukohustustest kaetud intressimäära vahetustehingutega.

Laenulepingute eritingimused

Grupi laenulepingud sisaldavad mõningaid eritingimusi, mis seavad grupi konsolideeritud majandusnäitajatele teatud piirmäärad. 2022. ja 2023. aasta lõpu seisuga täitis grupp kõiki laenulepingutes sätestatud nõudeid.

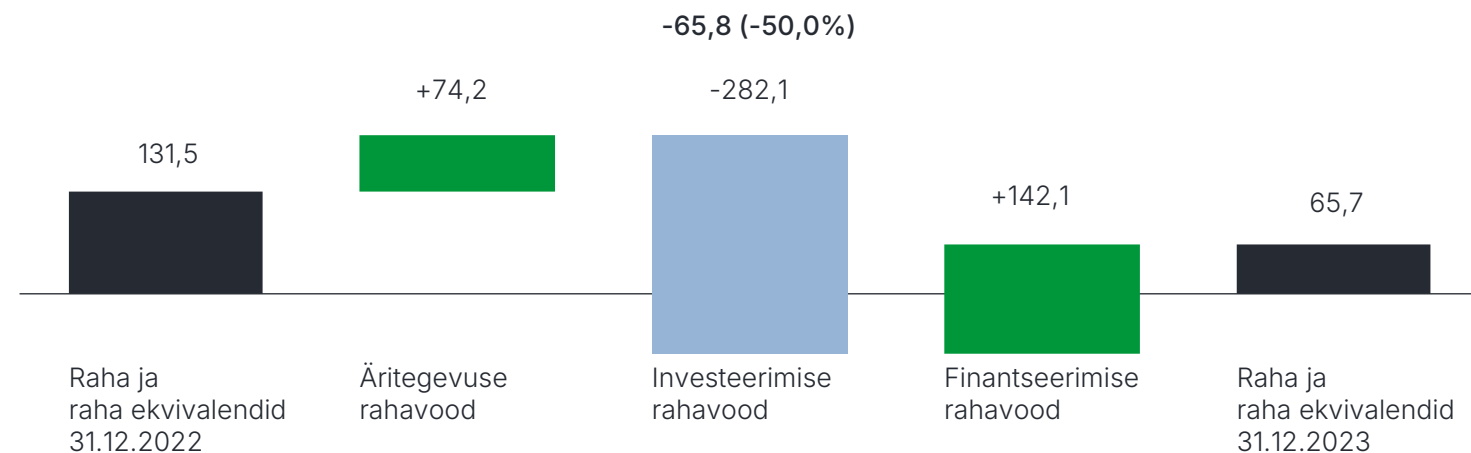
Rahavood

Äritegevuse rahavood (74,2 mln eurot) koosnevad järgmistest muutustest: äritegevusest saadud raha (94,9 mln eurot), maksitud intressid ja laenukulud (-9,9 mln eurot), laekunud intressid (0,8 mln eurot) ning makstud tulumaks (-11,7 mln eurot).

Investeeringute rahavood -282,1 mln eurot koosnevad investeeringutest põhivaradesse (-312,7 mln eurot) ja laekumisest tütarettevõtete müügist (30,5 mln eur).

Finantseerimise rahavood koosnevad saadud pangalaenudest (302 mln eurot), tagasi makstud pangalaenudest (-104,6 mln eurot), tagasi makstud liisingukohustustest (-0,3 mln eurot) ja dividendimaksetest (-55 mln eurot).

Likviidsete varade muutus 2023. aastal, mln €

Finantseerimise ja tootluse suhtarvud

Laenukohustuste maksimaalse taseme määramisel arvestab juhtkond finantsvõimenduse suhtarve ning netovõla/EBITDA ja intressikatte kordajat. 2023. aasta lõpu seisuga on võlakohustused kasvanud seoses jätkuvate investeeringutega uute tuule- ja päikeseparkide ehitusse. Investeeringute kapitali tootlus ja omakapitali tootlus on kahanenud nii väiksema äri- ja puhaskasumi tõttu kui ka põhjusel, et valdav osa selle aasta investeeringutest on tehtud ehitusjärgus varadesse, mis ei ole veel alustanud tootmist.

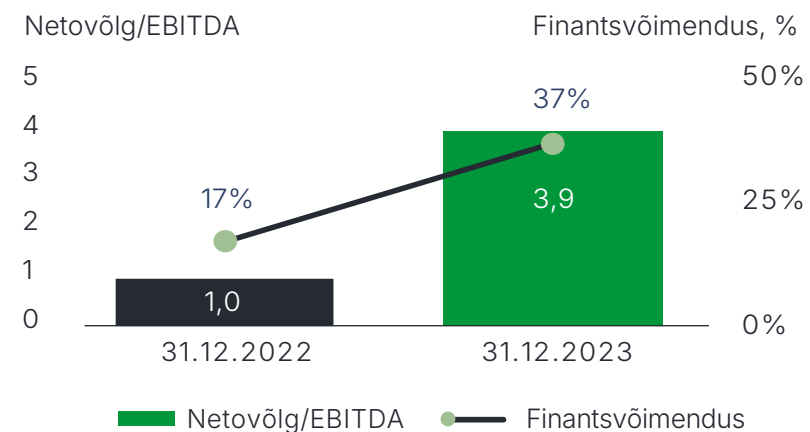
mln €	31.12.2023	31.12.2022
Võlakohustused	482,4	279,6
Miinus: raha	-65,7	-131,5
Netovõlg	416,8	148,1
Omakapital	717,2	718,7
Investeeringute kapital	1133,9	866,8
EBITDA	105,9	154,8
Ärikasum	65,3	117,1
Puhaskasum	55,8	110,2
Finantsvõimendus*	37%	17%
Netovõlg/EBITDA	3,94	0,96
Investeeringute kapitali tootlus**	5,8%	13,5%
Omakapitali tootlus***	7,8%	15,3%
Intressikatte kordaja****	7,9	42,8

* Netovõlg / (netovõlg + omakapital)

** Viimase 12 kuu ärikasum / (netovõlg + omakapital)

*** Viimase 12 kuu puhaskasum / omakapital

**** Viimase 12 kuu EBITDA/ intressikulu

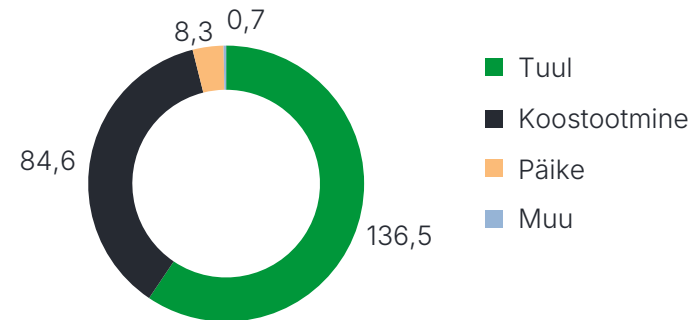
SEGMENTIARUANDLUS

Enefit Greeni juhatus kasutab grupi majandustulemuste hindamiseks ja juhtimisotsuste tegemiseks segmentipõhist aruandlust, milles on grupi segmentid määratud äriüksuste peamiste tegevusvaldkondade alusel. Kõik grupi käitatavad tootmisüksused on jaotatud ärisegmentidesse nende energiatootmise viisi ja muud sisemised struktuuriüksused nende peamise tegevusvaldkonna järgi.

Grupis on eristatud kolm peamist tegevusvaldkonda, mis esitatakse eraldi avalikustatavate segmentidena, ja väiksemad tegevusvaldkonnad, mis on esitatud koos kui „Muud“.

1. Tuuleenergia (hõlmab kõiki grupi käitatavaid tuuleparke, tuuleparkide arendusi, tuuleparkide arendamisega seotud juhtimiskulusid ja tuuleparkide juhtimiskulusid)
2. Koostootmine (hõlmab kõiki grupi koostootmisjaamu ja pelletitootmist)
3. Päikeseenergia (hõlmab kõiki grupi käitatavaid päikeseparke, päikeseparkide arendusi, päikeseparkide arendamisega seotud juhtimiskulusid, päikeseparkide juhtimiskulusid ning päikeseteenust)
4. Muud (sh hüdroenergia, kombineeritud taastuvenergialahendused ja kesksed juhtimisüksused)

Äritulud 2023, mln €

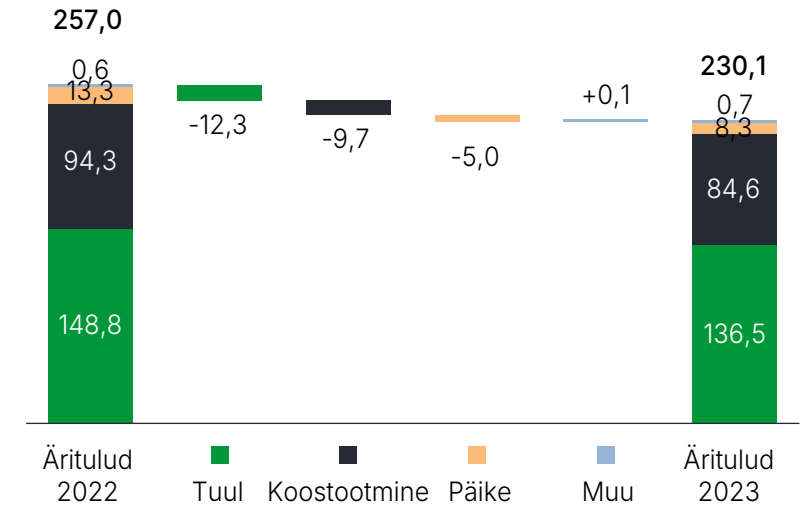
Äritulude jaotus segmentide kaupa

Aruandeperioodil oli nii EBITDA kui ka äritulude vaatest grupi suurim segment tuuleenergia segment (59% ärituludest ja 71% EBITDA-st). Koostootmise segment andis ärituludest 37% ja EBITDA-st 35%. Aruandeperioodi väikseim raporteeritav segment oli päikeseenergia segment, mille äritulud andsid 4% grupi ärituludest ja 3% EBITDA-st.

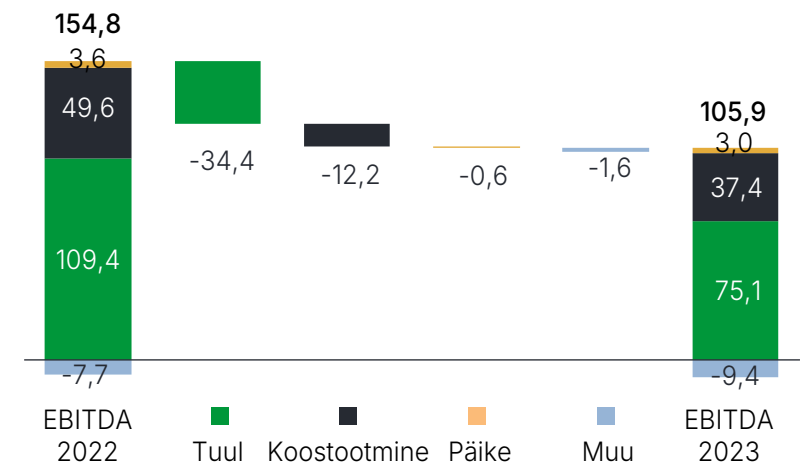
Absoluutarvudes kahanesid enim tuule ja koostootmise segmenti EBITDA-d, kuna neid segmente mõjutas elektri madalam turuhind kõige rohkem.

Segmenti „Muud“ EBITDA koosneb põhiliselt üldjuhtimiskuludest. Lisaks on selles segmentis Paide võrguehitusteenused, Keila-Joa hüdroelektrijaam ja Ruhnu taastuvenergialahendus. Segmenti kahjumi suurenemine 1,8 mln euro võrra on tingitud peamiselt konsultatsioonikulude kasvust.

Äritulud segmentide kaupa, mln €

Grupi EBITDA jagunemine ja muutus, mln €

Investeeringud

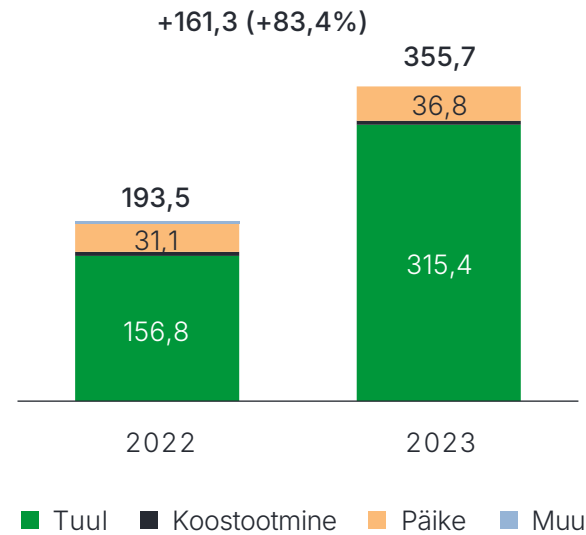
Grupp tegi 2023. aastal 355,7 mln eurot investeeringuid, mida on 162,2 mln euro võrra rohkem kui võrdlusperioodil. Kasv tulenes arendusinvesteeringutest, mis ulatusid 350,6 mln euroni. Sellest 262,5 mln eurot oli seotud kolme tuulepargi rajamisega: 127,5 mln eurot investeeriti Kelmé tuuleparkidesse, 84,1 mln eurot Sopi-Tootsi tuuleparki ja 51,8 mln eurot Tolpanvaara tuuleparki. Kelmé piirkonna investeeringutest oli 89,5 mln eurot seotud Kelmé I tuulepargiga, 27,9 mln eurot Kelme II tuulepargiga ning 10,2 mln eurot Kelme III tuulepargiga.

Päikeseparkide arendustest investeeriti kõige rohkem Purtse päikeseparki (12,7 mln eurot) ja Vändra päikeseparki (9,4 mln eurot). Baasinvesteeringuid tehti 2023. aastal 5,1 mln euro (võrdlusperioodil 5,4 mln euro) ulatuses, sellest oli põhiosa seotud Eesti tuuleparkide (2,5 mln eurot) ja Iru jäätmeenergia elektriijaamaga (1,3 mln eurot).

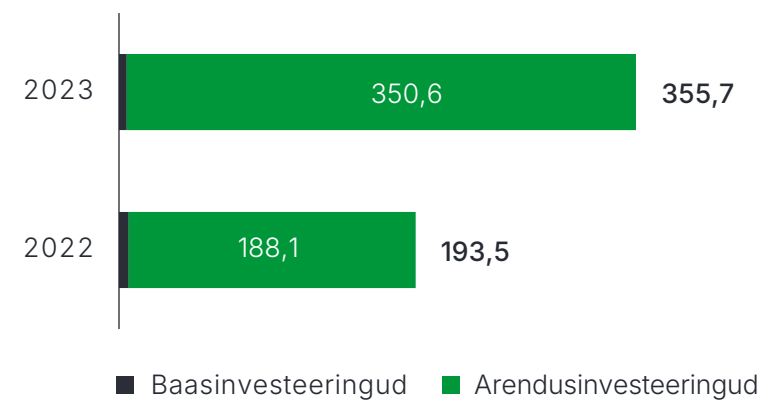
Seisuga 31.detsember 2023 oli tuuleenergia segmendi põhivarade saldo 962,3 mln eurot (sh endiselt ehituses olevate varade osakaal 49%), koostootmise segmendi saldo 98,1 mln eurot (sh ehituses 0%), päikeseenergia segmendi põhivarade saldo 92,7 mln eurot (sh ehituses 41%) ja segmendi „Muu“ põhivara saldo 5,8 mln eurot.

Sama kuupäeva seisuga sisaldas grupi tuuleenergia segmendi varad firmaväärtust summas 23,6 mln eurot (2022: 23,7 mln eurot), koostootmise segmendi varad firmaväärtust summas 32,4 mln eurot (2022: 32,7 mln eurot) ja päikeseenergia segmendi varad firmaväärtust summas 2,2 mln eurot (2022: 2,3 mln eurot).

Investeeringud segmentide lõikes, mln €

Investeeringud tüübi järgi, mln €

TUULEENERGIA SEGMENT

Tuuleenergia segment koosneb käitatavatest tuuleparkidest, tuuleparkide arendustest, tuuleparkide arendamisega seotud juhtimiskuludest ja tuuleparkide juhtimiskuludest.

Tuuleolud ja toodangud

2023. aasta tuuleolud olid Eestis ja Leedus mõnevõrra erinevad. Kui Eestis oli taas tegu viimaste aastate nõrgimate tuuleoludega, siis Leedus kosus aasta keskmine tuule kiirus pisut viimaste aastate nõrgimalt tasemelt, aga seda eelkõige neljanda kvartali heade tuuleolude arvelt.

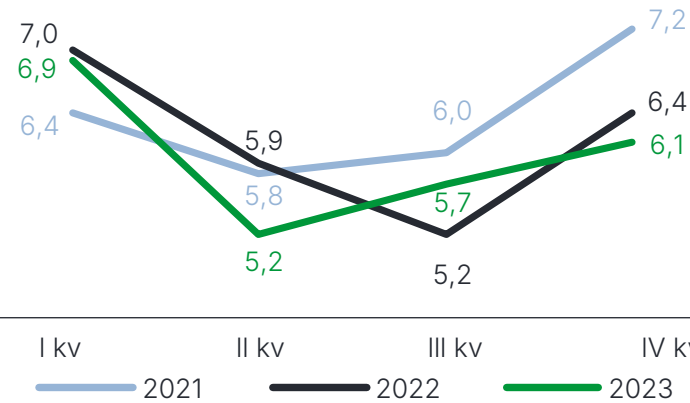
Aasta keskmine mõõdetud tuule kiirus oli meie Eestis ja Leedu tuuleparkides vastavalt 6,0 ja 6,4 m/s (2022. a vastavalt 6,1 ja 6,3 m/s). Võrreldes keskmise tuuleaastaga (nn P50 prognoos) jäi 2023. aastal käitatavates tuuleparkides kehvemate tuuleolude tõttu tootmata umbes 75 GWh elektrit.

Eesti tuuleparkide toodang kahanes 0,8% ja Leedus kasvas 48,7%. Aasta kokkuvõttes oli tuuleenergia toodang 1103 GWh, kasvades 21% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Toodangu kasv 2023. aastal tuli tervikuna uutest (sh ehitusjärgus) tuuleparkidest, mille panus aasta tuuleenergia toodangusse ulatus 226 GWh-ni.

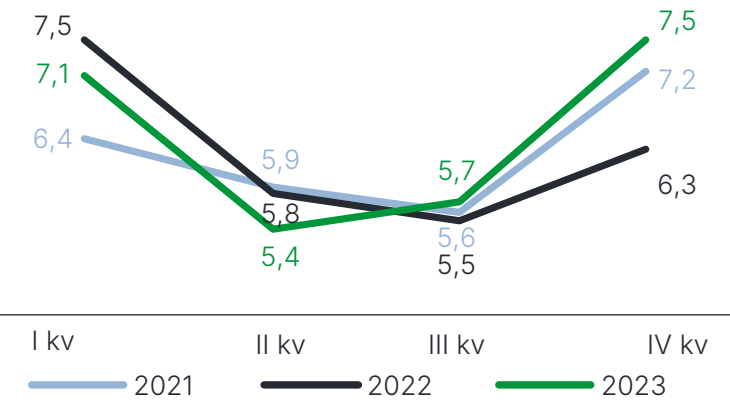
Tegutsevate tuuleparkide töökindlus oli 2023. aastal 1,1 protsendipunkti võrra väiksem kui võrdlusperioodil ja avaldas toodangu mahule ligikaudu 10 GWh suurust negatiivset mõju. Lähemalt on töökindluse teemat käsitletud käesoleva aruande peatükis „Varahaldus“.

Keskised kvartaalsed tuulekiirused Enefit Greeni Eesti ja Leedu tuuleparkides, m/s

Eesti tuulepargid

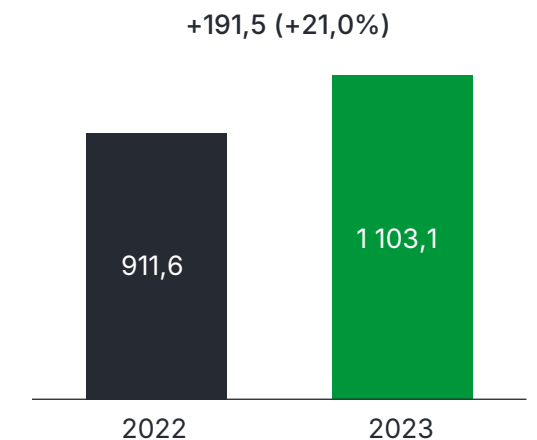
Leedu tuulepargid

Tuuleenergia toodang riikide kaupa ning jaotus vanemate ja uute (st ehituses ja 2023. a valminud) tuuleparkide vahel GWh

	2023	2022	Muutus	Muutus %
Eesti tuulepargid	529	533	-4	-1
sh. enne 2023 valminud	504	533	-29	-5
sh. uued ja ehituses	24	0	24	-
Leedu tuulepargid	562	378	184	49
sh. enne 2023 valminud	373	378	-6	-2
sh. uued ja ehituses	190	0	190	-
Soome (uus)	12	0	12	-
Kokku	1 103	912	191	21

Tuuleenergia toodang, GWh

Elektrihinnad

Nii Eesti kui ka Leedu tuuleenergia arvutuslikud teenitud hinnad sõltuvad turuhindade ja PPA-de kombinatsioonist. Eesti tuuleparkide arvutuslik teenitud elektrihind koos toetusega oli 2023. aastal 105,4 €/MWh (-40% võrreldes 2022. aastaga). Leedu tuuleparkide arvutuslik teenitud elektrihind oli 2023. aastal 65,5 €/MWh (-25%).

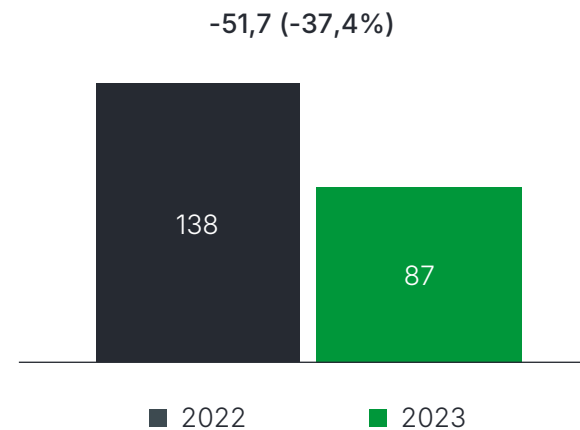
Arvutuslikku teenitud elektrihinda mõjutasid mõlemas riigis Nord Pooli madalamad turuhinnad, pikaajaliste elektrimüügi lepingute lisandumine ja elektriostu kasvanud kulud. Eesti ja Leedu arvutuslike teenitud hindade erinevust selgitab suures osas (umbes 31,2 €/MWh ulatuses) mitme Eesti tuulepargi saadav FiP-toetus. Tugevat mõju avaldavad ka PPA-portfelli tasakaalustamiseks tehtud ostud.

Suures osas Akmenė intsidendi tõttu oli Leedu tuuleenergia toodang oodatust tunduvalt väiksem. Seepärast pidime Leedus ostma 31,8% PPA-de lepingulisest mahust turult, samal ajal kui Eestis oli sama näitaja ainult 15,3%. Lisaks oli tuuleprofiili suurema allahindluse tõttu Leedus ostetud elektri hind Eesti omast kõrgem (vastavalt 117 ja 106,8 €/MWh).

Eesti tuulepargid, mille toetusperiood ei ole lõppenud, saavad peale elektri turuhinna ka taastuenergia tasu 53,7 €/MWh kohta (ingl *Feed-In Premium*, FiP). Viimati lõppesid toetused Virtsu III (7 MW) ja Vanaküla (9 MW) tuuleparkidel 2022. aasta kolmandas kvartalis, järgmisena lõpeb toetus Aseriaru (24 MW) tuulepargil (2024. a neljandas kvartalis).

2022. aasta kolmandas kvartalis asendasime kõigis Leedu tuuleparkides senise FiT-i taastuenergia toetuse põhise tulumu-

Arvutuslik teenitud elektrihind, €/MWh*

*(Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja töhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang

deli kombinatsiooniga fikseeritud hinnaga pikaajaliste elektrimüügi lepingute (PPA) ning turuhinnapõhisest tulumudelist.

Äritulud

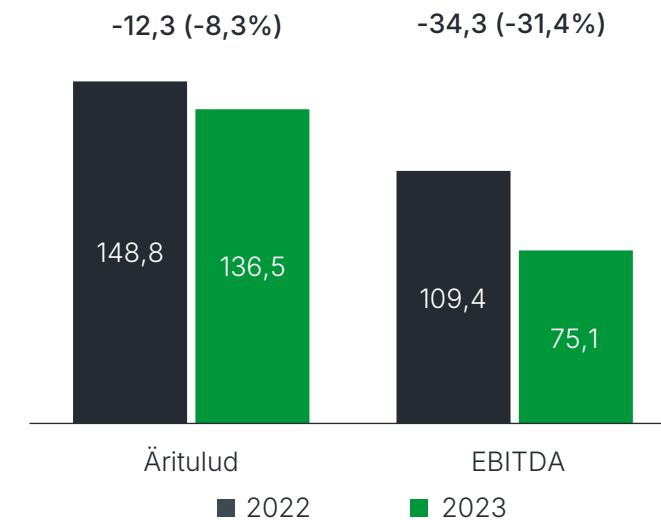
Tuulesegmendi äritulusid mõjutas soodsalt toodangu kasv, kuid olulisemat mõju avaldas näitajale madalam arvutuslik teenitud elektrihind, mis kahandas segmendi äritulusid 136,5 mln euroni (8,3% vähem kui 2022. aastal). Muudes ärituludes on kajastatud Leedu Šilutė tuulepargi 1 mln eurot lepingus ette nähtud kompensatsiooni seoses tuulepargi töökindluse probleemidega.

EBITDA ja ärikulud

Kokkuvõttes kahanes tuulesegmendi EBITDA 75,1 mln euroni (109,4 mln eurot 2022. aastal). See tulenes ennekõike elektri turuhinna langusest ja PPA-portfelli tasakaalustamiseks tehtud elektrienergia ostu kuludest.

Muud ärikulud (ilma elektrienergia ostu, bilansienergia kulude ja kulumi kasvuta) kasvasid aastases võrdluses 3,8 mln euro võrra (23%). Suurem kasv muudes ärikuludes tulenes hooldus- ja remondikuludest käitatavates tuuleparkides (1,9 mln eurot) ning arendatavate tuuleparkide jaoks tehtud uuringute ja konsultatsioonidekulude (0,9 mln eurot), samuti tööjõukulude kasvust seoses täiendava inimressursiga (0,4 mln eurot).

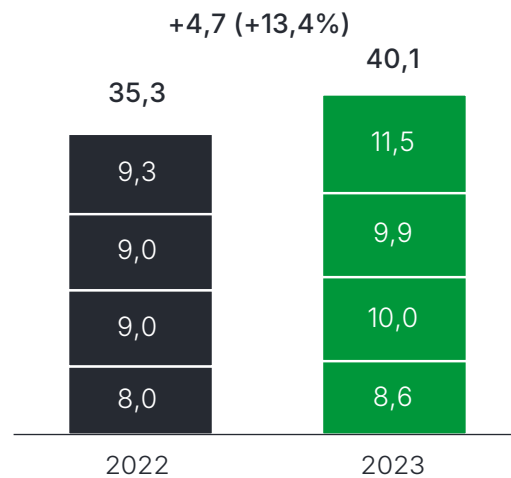
Äritulud ja EBITDA, mln €

Opereerimiskulud MW kohta

Tuuleenergia segmenti kuuluvate opereerivate tuuleparkide üksuste (Enefit Wind OÜ ja Enefit Wind UAB) kulude põhjal on tuuleparkide opereerimiskulud (ärikulud ilma kulumi, bilansienergia ostu ja PPA-de teenindamise ostukuludeta) installeeritud tootmisvõimsuse megavati kohta suurenenud 13% võrra tasemelt 35 300 €/MW tasemele 40 000 €/MW. Alates 2023. aasta kolmandast kvartalist kuulub tegutsevate tuuleparkide hulka ka Purtse tuulepark installeeritud võimsusega 21 MW, mille opereerimiskulud olid 2023. aastal ligikaudu kolmandiku võrra madalamad kui vanematel tuuleparkidel keskmiselt.

Opereerimiskulud MW kohta, tuh €/MW viimased 4 kvartalit*

*(Ärikulud bilansienergia ost kulum) / opereeriv võimsus. Arvutuses on arvesse võetud ainult opereerivad tuulevarad: Enefit Wind OÜ, Enefit Wind UAB ja alates III kvartalist 2023 Purtse tuulepark.

KOOSTOOTMISE SEGMENT

Koostootmise segment koosnes kuni 2023. aasta lõpuni Iru, Paide, Valka ja Brocēni koostootmisjaamadest ning pelletitehasest. Aasta neljandas kvartalis teatasime Paide, Valka ja Brocēni koostootmisjaamade ning pelletitehase müügist.

Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügitehing teostati enne aasta lõppu. Paide ja Valka koostootmisjaama tehing ootas aasta lõpu seisuga Eesti Konkurentsiameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiitu.

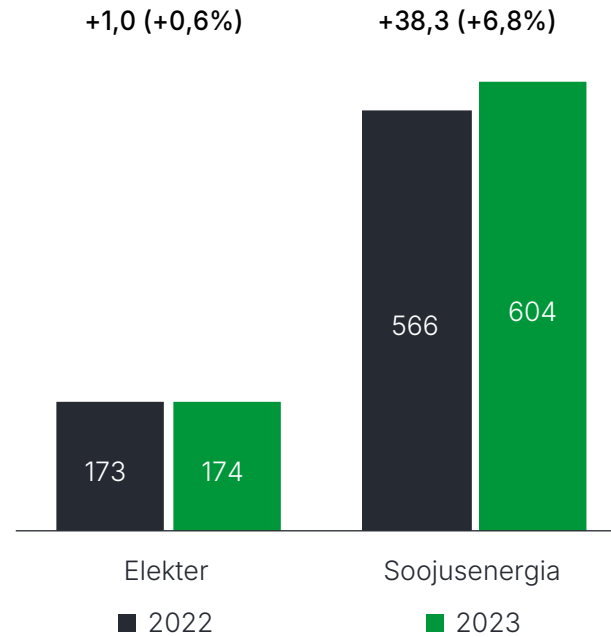
Elektritoodang ja -hind

2023. aastal oli segmendi elektritoodang ligikaudu 174,1 GWh, mis on 1% rohkem kui 2022. aastal (173,1 GWh). Iru elektrijaam tootis elektrit 131,4 GWh (+8%).

Iru ja Paide koostootmisjaam saavad lisaks elektri turuhinnale taastuenergia tasu 53,7 €/MWh kohta taastuvatest allikatest toodetud elektri eest ning mittetaastuvast kütusest tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektri eest 32 €/MWh kohta. Alates 2022. aasta detsembri keskpaigast müüb Valka koostootmisjaam elektrit Nord Pooli Läti turuhinnaga, enne seda oli määratud fikseeritud elektri hind vahemikus 79,75 kuni 105,6 €/MWh. Brocēni koostootmisjaam müüs nii aruande- kui ka võrdlusperioodil elektrit Nord Pooli Läti turuhinnaga.

Arvutuslik teenitud segmendi elektri hind on langenud Nord Pool Eesti ja Läti turuhinna tõttu 41% võrra ning oli 2023. aastal keskmiselt 126,1 €/MWh (2022. aastal 213 €/MWh).

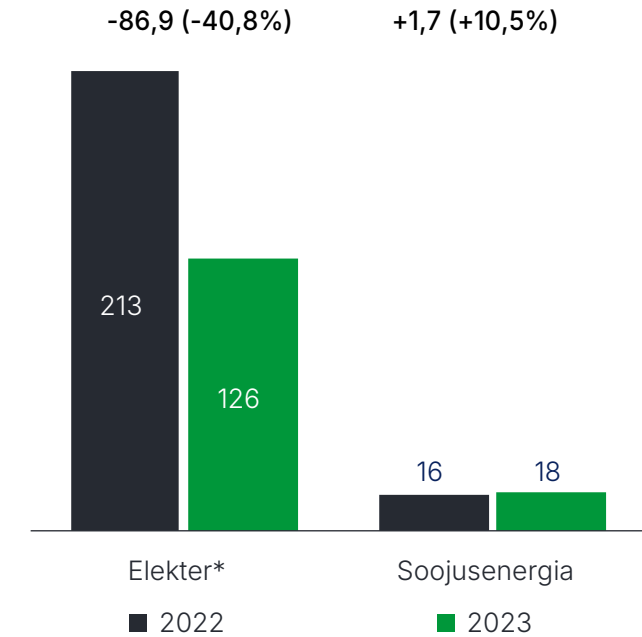
Koostootmise segmendi elektri- ja soojusenergia toodang, GWh

Soojusenergia toodang ja hind

Aasta võrdluses kasvas soojusenergia toodang 7%, jõudes 604 GWh-ni, millest tootis Iru elektrijaam 416 GWh (+10%). Lisaks tõusis keskmine müüdü soojusenergia MWh-i hind 11%, olles

Arvutuslik teenitud elektri hind, €/MWh

*(Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja tõhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisel turul – bilansienergia ost)

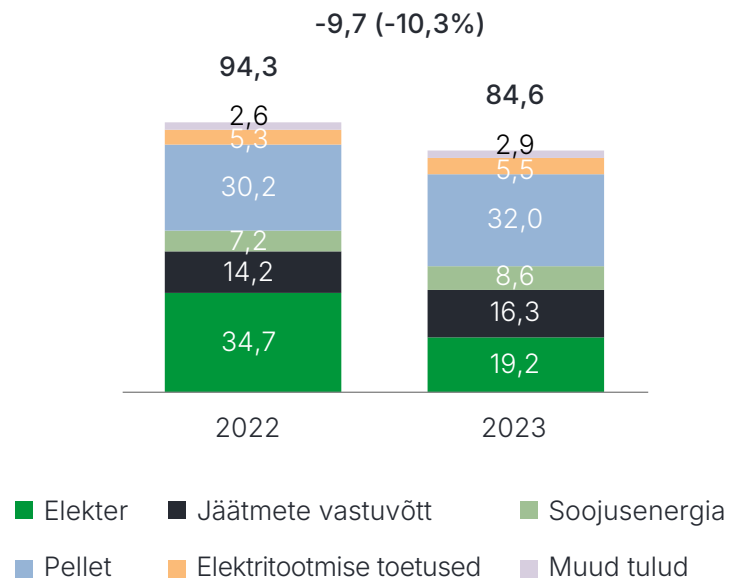
2023. aastal ligikaudu 18 €/MWh (2022. a 16 €/MWh). Iru elektrijaama soojusenergia toodangu piirhind on võrreldavatel perioodidel olnud sama (7,98 €/MWh), kuid Paides ja Valkas toodetava energia hind on sisseostetava biomassi hinna languse tõttu kahanenud.

Äritulud

Äritulud vähenesid aasta võrdluses 94,3 mln eurolt 84,6 mln euroni (-10%). Enim kahanesid elektrimüügitulud (-15,5 mln eurot, -45%) seoses elektri turuhinna langusega.

Pelletite müügitulu kasvas 1,7 mln euro võrra (6%) tingituna tõusnud müügihinnast. 2023. aastal oli keskmine pelleti müügihind 240,8 € tonn (2022. aastal 203,4 € tonn). Samuti suurenesid jäätmete vastuvõtutulud (2,1 mln eurot) ja elektritootmise toetused (0,2 mln eurot) koos toodangu kasvuga. Soojuste müügitulu tõusis (1,4 mln eurot, 19%) tänu toodangu ja hinna suurenemisele.

Äritulud, mln €

Muud äritulud jäid aasta võrdluses sarnasele tasemele, kasvas 0,3 mln võrra 2,9 mln euroni. Muudes ärituludes sisaldub 1,0 mln euro suurune kasum Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügitehingust.

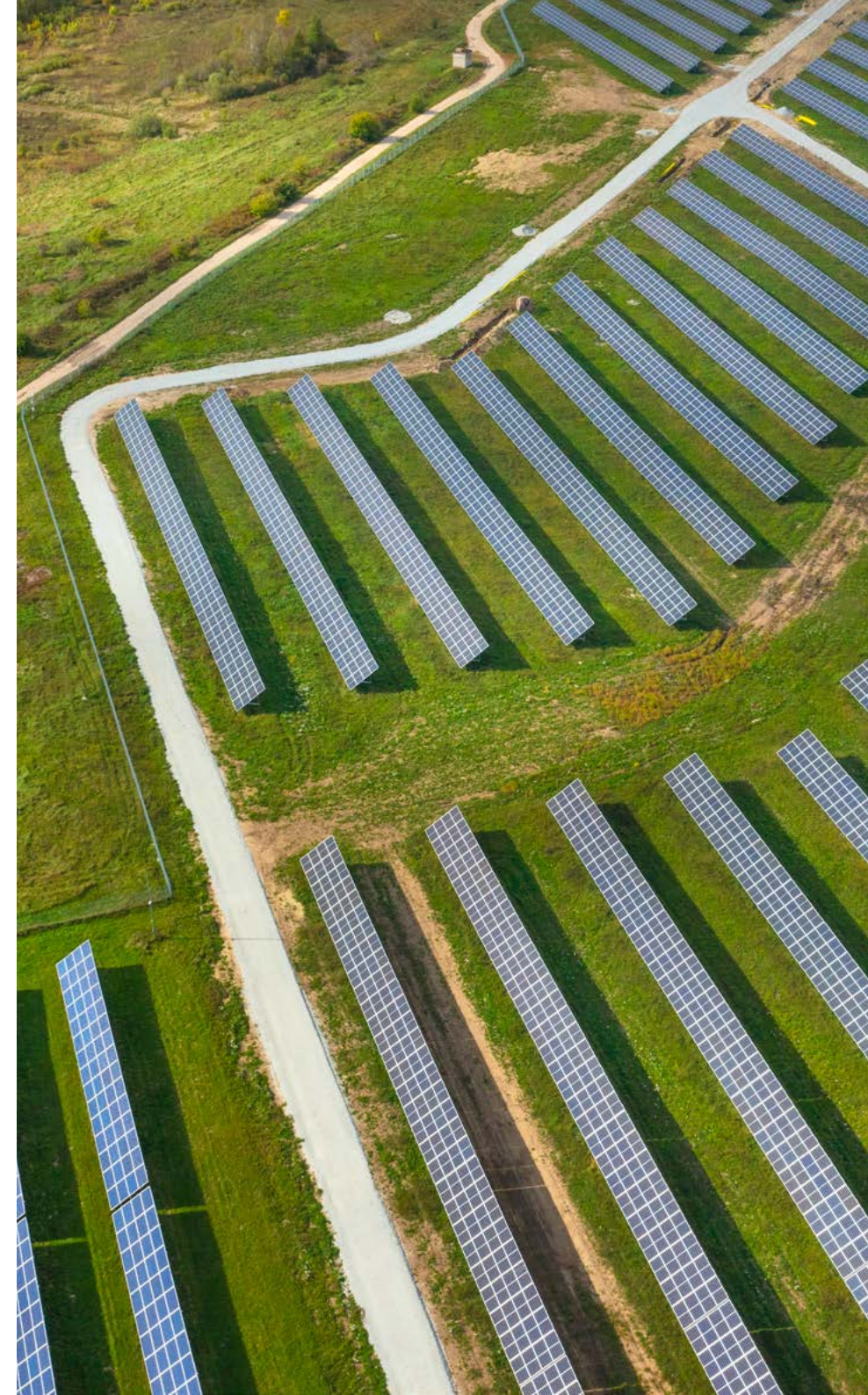
Ärikulud

Muutuvkulud suurenesid 2023. aastal 0,6 mln euro võrra ja valdavalt suurenes pelleti biomassi ostukulu. Pelleti keskmine biomassi kulu tõusis aastate võrdluses 22%. 2023. aasta keskmine biomassi kulu oli 142,2 € tonn (2022. aastal 116,8 € tonn).

Püsikulud suurenesid 0,8 mln euro võrra 10,9 mln euroni. Peamine kasvuaallikas oli segmenti palgakulude kasv 0,5 mln euro võrra. Valmistoodangu varude jääkide muutus 2023. aastal vähendas kulusid (2,2 mln eurot) pelletitoodangust väiksema müügi tõttu. 2022. aastal oli olukord samasugune: pelletimüük jäi toodangule alla ja varude muutus oli summas 3,3 mln eurot.

EBITDA

Segmenti EBITDA kahanes 12,2 mln euro võrra ehk 25% võrreldes eelmise aastaga, olles 2023. aastal 37,4 mln eurot. Tagasimineku põhjustas esmajoones elektri turuhinna langus. Iru koostootmisjaama EBITDA oli 2023. aastal 29,1 mln eurot (-26%).

PÄIKESEENERGIA SEGMENT

Päikeseenergia segment sisaldab peale tegutsevate päikeseelektrijaamade uute päikeseпаркide arendusi ja päikeseteenust.

Elektritoodang ja -hind

2023. aastal oli päikeseenergia toodang 64 GWh, mis on 31,8 GWh (99%) võrra rohkem kui võrdlusperioodil tingituna uute päikeseпаркide tootma hakkamisest. Teises kvartalis hakkasid elektrit tootma Purtse päikeseпарк Eestis ja Zambrówi päikese-

парк Poolas ning neljandas kvartalis lisandus Estonia päikeseпарк Eestis.

Eesti päikesepargid on elektri turuhinnale osaliselt avatud. Enamikule Poola päikeseпаркidele kehtib igal aastal inflatsiooniga indekseeritav fikseeritud hind, mis oli 2023. aastal 492–526 zloti MWh (aasta keskmise Poola zloti kursiga arvestades 108–116 €/MWh).

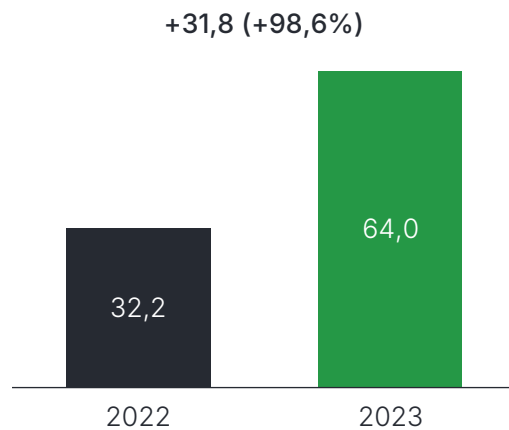
Kokku müüdi päikeseenergia segmendis 2023. aastal PPA-de alusel 31,8 GWh elektrit. Segmendi arvutuslik teenitud elektrihind

oli 102 €/MWh, mis on 19% väiksem kui 2022. aastal. Hinnalangus tulenes Eesti päikeseпаркidest, mida mõjutasid madalamad turuhinnad ja PPA-de lisandumine keskmise hinnaga 78,9 €/MWh.

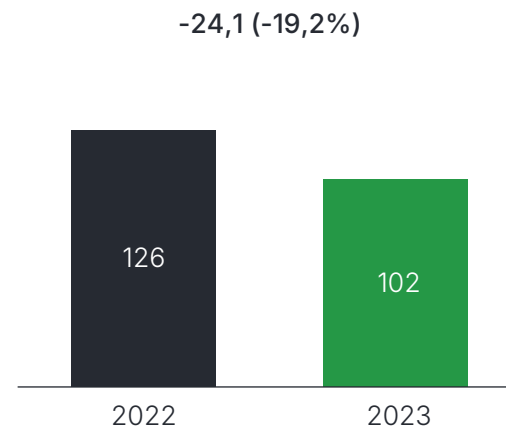
Äritulud

Tootvate päikeseпаркide äritulud tõusid 2,4 mln euro võrra. Selle peamine põhjus on elektritoodangu suurenemine, kuna aasta jooksul alustasid elektri tootmist kolm uut päikeseparki. 2023. aasta päikeseteenuse äritulud sisaldavad Enefit Greeni viimast päikeseteenuse „võtmed kätte“ projekti Leedus.

Päikeseenergia toodang, GWh

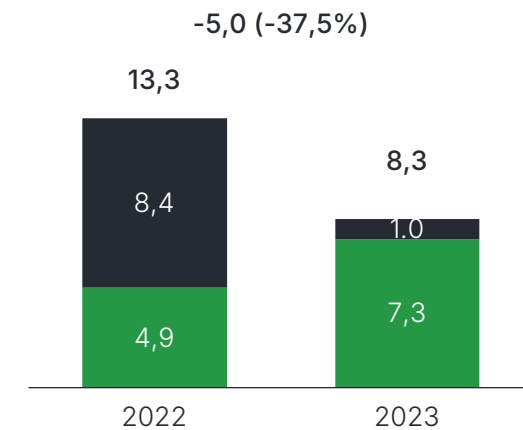

Arvutuslik teenitud elektrihind, €/MWh*

**(Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja töhüsa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang*

Äritulud, mln €

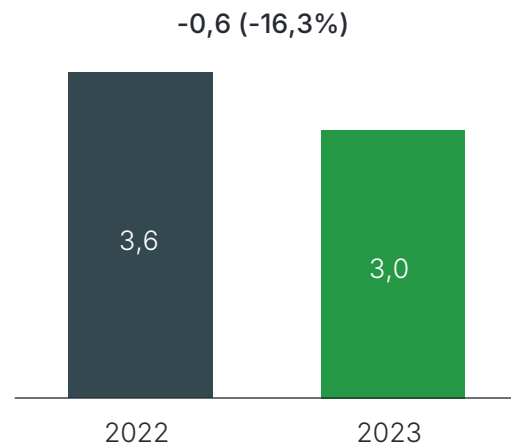

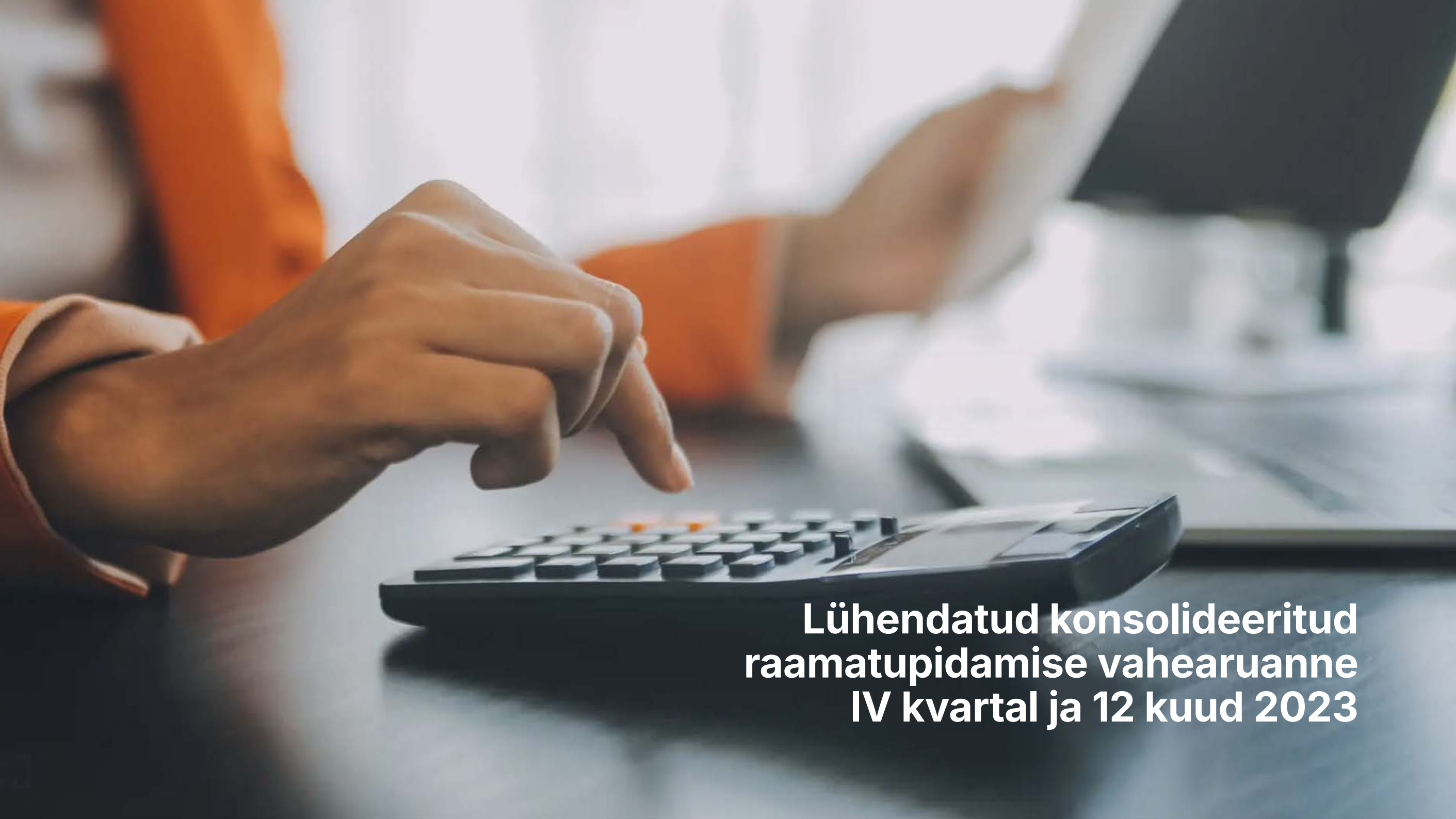
■ Opereerivate päikeseпаркide äritulud
■ Päikeseteenuste äritulud

EBITDA

Päikeseenergia segmendi EBITDA oli 2023. aastal 3,0 mln eurot. Näitajat on positiivselt mõjutanud kolme uue päikesepargi toodangu ja tulude lisandumine, kuid võrreldes 2022. aastaga kasvasid ka segmendi püsikulud (2,2 mln euro võrra, 174%). Püsikulude hulgas kasvasid muu hulgas personalikulud (et toetada kasvuplaani), maakulud (seoses uute arendusprojektidega) ning uuringu- ja konsultatsioonikulud (eelarenduses oleva päikeseparkide portfelli ehitusvalmidusse viimisega seoses). Päikeseteenus ei avaldanud EBITDA-le 2022. aastal mõju, kuna ärikulud olid samas suurusjärgus ärituludega. Tegu oli küll kiiresti kasvava, kuid väikse marginaaliga tegevusega, mistõttu otsustasime 2022. aastal päikeseteenuse „võtmed kätte“ ärisuunas tegutsemise lõpetada. 2023. aasta päikeseteenuse viimase projekti mõju EBITDA-le oli 0,3 mln eurot.

EBITDA, mln €

A close-up photograph of a person's hand in an orange sleeve pointing at a black calculator on a desk. In the background, another person in an orange sleeve is working at a computer. The scene is brightly lit, suggesting an office environment.

**Lühendatud konsolideeritud
raamatupidamise vahearuanne
IV kvartal ja 12 kuud 2023**

Lühendatud konsolideeritud kasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Müügitulu	9	61 157	76 380	205 757	233 280
Taastuenergia toetus ja muud äritulud	10	5 745	6 372	24 307	23 735
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus		-1 056	-1 304	2 210	3 303
Kaubad, toore, materjal ja teenused	11	-28 944	-30 486	-100 330	-85 954
Tööjõukulud		-2 782	-2 470	-10 807	-9 111
Põhivara kulum, amortisatsioon ja allahindlus		-10 819	-8 848	-40 559	-37 777
Muud tegevuskulud		-4 520	-2 688	-15 237	-10 411
ÄRIKASUM		18 781	36 956	65 341	117 065
<i>Finantstulud</i>		1 134	240	1 960	337
<i>Finantskulud</i>		-1 481	-1 688	-1 858	-2 342
Neto finantstulud (-kulud)		-347	-1 448	102	-2 005
Kasum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse		-20	27	66	714
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		18 414	35 535	65 509	115 774
Tulumaks		690	-126	-9 716	-5 567
ARUANDEPERIOODI KASUM		19 104	35 409	55 793	110 207
Tava ja lahustunud puhaskasum aksia kohta					
Kaalutud keskmine aktsiate arv, tuh	6	264 276	264 276	264 276	264 276
Tava puhaskasum aksia kohta, EUR	6	0,07	0,13	0,21	0,42
Lahustunud puhaskasum aksia kohta, EUR	6	0,07	0,13	0,21	0,42

Lühendatud konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
ARUANDEPERIOODI KASUM		19 104	35 409	55 793	110 207
Muu koondkasum					
Kirjed mida võib edaspidi ümber klassifitseerida kasumiaruandesse:					
Rahavoo riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (s.h. ümberklassifitseerimised kasumiaruandesse)	5, 7	-4 170	909	-2 968	14 626
Välismaiste tütarettevõtjate ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	7	548	884	600	203
Aruandeperioodi muu koondkasum/(-kahjum)		-3 622	1 793	-2 368	14 829
ARUANDEPERIOODI KOONDKASUM KOKKU		15 482	37 202	53 425	125 036

Lühendatud konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	4	1 027 057	776 870
Immateriaalne põhivara		59 891	60 382
Varade kasutusõigus		9 097	4 239
Ettemaksud põhivara eest	4	55 148	19 412
Edasilükkunud tulumaksuvara		2 013	1 321
Investeeritud sidusettevõtjatesse		548	506
Tuletisinstrumendid	5, 7	5 054	11 277
Pikaajalised nõuded		0	40
Kokku põhivara		1 158 808	874 047
Käibevara			
Varud		3 180	14 227
Müügiootel ettevõtte varad		15 370	0
Nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja ettemaksud		55 082	41 091
Raha ja raha ekvivalendid		65 677	131 456
Tuletisinstrumendid	5	3 806	3 349
Kokku käibevara		143 115	190 123
Kokku varad		1 301 923	1 064 170

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
OMAKAPITAL			
Emaettevõtja aktsionäridele kuuluv kapital ja reservid			
Aksiakapital		264 276	264 276
Ülekurss	6	60 351	60 351
Kohustuslik reservkapital		5 556	3 259
Muud reservid	5, 7	163 451	166 419
Realiseerimata kursivahed	7	-162	-762
Jaotamata kasum		223 718	225 190
Kokku omakapital		717 190	718 733
KOHUSTUSED			
Pikaajalised kohustused			
Võlakohustused	8	454 272	255 755
Sihtfinantseerimine		3 102	7 115
Tuletisvaba lepinguline kohustus	5, 7	12 412	18 086
Edasilükkunud tulumaksukohustused		12 497	12 326
Muud pikaajalised võlad		5 239	3 000
Eraldised		8	9
Kokku pikaajalised kohustused		487 530	296 291
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	8	28 159	23 808
Võlad hankijatele ja muud võlad		58 412	20 215
Müügiootel ettevõtte kohustused		4 952	0
Eraldised		6	2
Tuletisvaba lepinguline kohustus	5	5 674	5 121
Kokku lühiajalised kohustused		97 203	49 146
Kokku kohustused		584 733	345 437
Kokku omakapital ja kohustused		1 301 923	1 064 170

Lühendatud konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Rahavood äritegevusest					
Äritegevusest saadud raha	12	17 596	30 481	94 917	136 696
Makstud intressid ja laenukulud		-2726	-1 360	-9862	-3 202
Laekunud intressid		181	239	826	251
Makstud tulumaks		-501	-829	-11 676	-7 046
Kokku rahavood äritegevusest		14 550	28 531	74 205	126 699
Rahavood investeerimisest					
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	4	-70 847	-60 487	312 692	-190 436
Laekunud kapitalirendinõuded		0	0	1	0
Laekunud materiaalse põhivara müügist		0	0	0	3
Laekunud tütarettevõtete müügist		30 548	0	30 548	724
Sidusettevõtjalt laekunud dividendid		0	0	24	62
Neto rahavood investeerimisest		-40 299	-60 487	-282 119	-190 120
Rahavood finantseerimisest					
Saadud pangalaenud	8	142 000	100 000	302 000	270 000
Tagasi makstud pangalaenud	8	-76 257	-100 131	-104 571	-115 277
Tagasi makstud liisingkohustuste põhiosamaksed	8	-48	-168	-324	-431
Makstud dividendid		0	0	-54 970	-39 906
Muud korrigeerimised		0	0	0	37
Neto rahavood finantseerimisest		65 695	-299	142 135	114 423
Neto rahavoog		39 946	-32 255	-65 779	51 002
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul		25 731	163 711	131 456	80 454
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul		65 677	131 456	65 677	131 456
Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus		39 946	-32 255	-65 779	51 002

Lühendatud konsolideeritud omakapitali muutuste vahearuanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aksiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Realiseerimata kursivahed	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
Omakapital seisuga 31.12.2021	264 276	60 351	479	151 793	-965	157 673	633 607
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	0	0	110 207	110 207
Aruandeperioodi muu koondkasum	0	0	0	14 626	203	0	14 829
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	14 626	203	110 207	125 036
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 780	0	0	-2 780	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	0	-39 906	-39 906
Muud korrigeerimised	0	0	0	0	0	-4	-4
Kokku aktsionäride poolt tehtud ning aktsionäridele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	0	0	2 780	0	0	-42 690	-39 910
Omakapital seisuga 31.12.2022	264 276	60 351	3 259	166 419	-762	225 190	718 733
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	0	0	55 793	55 793
Aruandeperioodi muu koondkasum/(-kahjum)	0	0	0	-2 968	600	0	-2 368
Aruandeperioodi koondkasum/(-kahjum) kokku	0	0	0	-2 968	600	55 793	53 425
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 297	0	0	-2 297	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	0	-54 970	-54 970
Kokku aktsionäride poolt tehtud ning aktsionäridele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	0	0	2 297	0	0	-57 267	-54 970
Omakapital seisuga 31.12.2023	264 276	60 351	5 556	163 451	-162	223 718	717 190

Lühendatud konsolideeritud raamatupidamise vahearuannde lisad

1. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Käesolev lühendatud konsolideeritud raamatupidamise vahearuanne on koostatud kooskõlas rahvusvahelise raamatupidamisstandardiga IAS 34 „Vahefinantsaruandlus“ ja ei sisalda kõiki lisasid, mida tavapäraselt sisaldab raamatupidamise aastaaruanne, mistõttu tuleks seda lugeda koos grupi 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruandega, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Raamatupidamise vahearuannde koostamisel on kasutatud samu arvestuspõhimõtteid nagu kasutati 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Raamatupidamise vahearuannde koostamisel peab juhtkond tegema otsuseid ning kasutama hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ja aruandes kajastatud varade ja kohustuste ning tulude ja kulude summasid. Tegelikud tulemused võivad hinnangutest erinevaks kujuneda. Arvestuspõhimõtete rakendamisel tehtud olulised juhtkonna otsused ja peamised hinnangute ebakindluse allikad kattuvad olulisel määral nendega, mida on kirjeldatud 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta koostatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes.

Käesolev vahearuanne ei ole auditeeritud ega muul moel kontrollitud audiitorite poolt.

2. Finantsriskide juhtimine

Grupi tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski, õiglase väärtuse ja rahavoogude intressimäära riski ning hinnariski), krediidirisk ja likviidsusrisk. Lühendatud raamatupidamise vahearuanne ei sisalda kogu informatsiooni grupi finantsriskide juhtimise kohta, mis tuleb avalikustada raamatupidamise aastaaruandes. Seetõttu tuleks käesolevat vahearuanne lugeda koos grupi 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruandega.

Grupp kasutab intressimäära riskide juhtimiseks intressimäära vahetustehinguid. Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäära muutuste tõttu. Rahavoogude intressimäära risk tekib grupi ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Intressiriski vähendatakse osaliselt fikseeritud intressimääraga võlakohustuste võtmise kaudu ja osaliselt ujuva intressimääraga laenude võtmise kaudu, mille puhul intressimäärade vahetustehingute abil fikseeritakse laenude intressikulud. Intressimäära vahetustehingud on välja toodud lisas 5.

Grupp käsitab kapitalina omakapitali ja võõrkapitali (laenukohustusi). Kapitalistruktuuri säilitamiseks või muutmiseks võib grupp muuta dividendi määra, maksta tagasi sissemakstud kapitali, emiteerida uusi aktsiaid, müüa varasid eesmärgiga vähendada finantskohustusi ja kaasata võõrkapitali (võtta laene). Juhtkond hindab laenu võtmisel grupi võimet teenindada laenude põhiosa- ja intressimakseid äritegevuse rahavoost ning alustab vajadusel aegsalt läbirääkimisi olemasolevate laenude refinantseerimiseks enne laenulepingute tähtaegumist. Täpsem info finantseerimise suhtarvude ja võlakohustuste kohta on esitatud käesoleva aruande tegevusaruande peatükis „Grupi majandustulemused 2023“.

3. Segmendiaruandlus

Enefit Greeni juhatus kasutab grupi majandustulemuste hindamiseks ja juhtimisotsuste tegemiseks segmendipõhist raporteerimist, kus grupi segmendid on määratletud vastavalt äriüksuste peamistele tegevusvaldkondadele. Kõik grupi opereeritavad tootmisüksused on jaotatud ärisegmentidele vastavalt nende energiatootmise viisile. Muud sisemised struktuuriüksused on jaotatud ärisegmentidele vastavalt nende peamisele tegevusvaldkonnale.

Grupis on eristatud kolm peamist tegevusvaldkonda, mida esitatakse eraldi avalikustatavate segmentidena, ja väiksemad tegevusvaldkonnad, mis on esitatud koos kui „Muud“:

1. Tuuleenergia (hõlmab kõiki grupi tuuleparke);
2. Koostootmine (hõlmab kõiki grupi koostootmisjaamade ja pelleti tootmist);
3. Päikeseenergia (hõlmab kõiki grupi päikeseparke);
4. Muud (sh hüdroenergia, kombineeritud taastuvenergialahendused, kesksed arendus- ja juhtimisüksused).

Segment „Muud“ sisaldab tegevusvaldkondi, mille osakaal üksikult nii grupi müügitulust kui ka EBITDA-st on ebaoluline. Ükski nendest tegevusvaldkondadest ei ületa kvantitatiivseid kriteeriume, mille puhul oleks nõutav nende kohta eraldiseisva informatsiooni avalikustamine.

Segmenti tulud hõlmavad tulusid ainult välistelt klientidelt, mis on saadud vastavate kaupade või teenuste müügist. Kuna segmentid põhinevad väljapoole müüdavatel kaupadel ja teenustel siis need tehingud ei sisalda grupiüksuste vahelisi segmentide tehinguid.

Juhatus hindab segmentide tulemusi peamiselt EBITDA alusel, aga jälgib lisaks ka ärikasumit. Finantstulusid ja -kulusid, tulumaksukulu ning kasumit või kahjumit kapitaliosaluse meetodil kajastatavatelt investeringutelt sidusettevõtetesse ei jaotata segmentide vahel.

Grupi põhivarad on jaotatud segmentidele vastavalt nende kasutuseesmärgile. Kohustusi ega käibevara segmentidele ei jaotata.

Majandustulemused segmentide kaupa

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
MÜÜGITULU				
Tuuleenergia	37 916	43 582	119 971	130 709
Koostootmine	21 579	31 778	77 703	88 288
Päikeseenergia	1 496	765	7 425	13 597
Kokku avalikustatavad segmentid	60 991	76 125	205 098	232 595
Muud	166	255	659	686
Kokku	61 157	76 380	205 757	233 280
TAASTUVENERGIA TOETUS JA MUUD ÄRITULUD				
Tuuleenergia	3 105	4 273	16 543	18 088
Koostootmine	2 476	1 994	6 858	6 015
Päikeseenergia	145	178	873	-323
Kokku avalikustatavad segmentid	5 726	6 446	24 274	23 780
Muud	18	-74	33	-44
Kokku	5 745	6 372	24 307	23 735
EBITDA				
Tuuleenergia	21 888	30 331	75 051	109 423
Koostootmine	10 284	17 520	37 407	49 610
Päikeseenergia	140	211	2 972	3 553
Kokku avalikustatavad segmentid	32 312	48 062	115 430	162 582
Muud	-2 713	-2 259	-9 529	-7 743
EBITDA kokku	29 599	45 803	105 901	154 842

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
EBITDA kokku	29 599	45 803	105 901	154 842
Põhivara kulum ja väärtuse langus	10 819	8 847	40 559	37 777
Netofinantskulud	-347	-1 448	102	-2 005
Kasum/-kahjum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtetesse	-20	27	66	714
Kasum enne maksustamist	18 413	35 535	65 509	115 774
ÄRIKASUM				
Tuuleenergia	14 291	25 031	46 591	83 646
Koostootmine	7 658	14 908	27 030	39 366
Päikeseenergia	-308	-679	1 634	1 984
Kokku avalikustatavad segmendid	21 641	39 260	75 256	124 997
Muud	-2 861	-2 305	-9 914	-7 932
Kokku	18 780	36 956	65 341	117 065

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
INVESTEERINGUD PÕHIVARASSE				
Tuuleenergia	96 440	56 362	315 425	156 753
Koostootmine	2 135	432	3 456	3 294
Päikeseenergia	3 324	2 431	36 809	31 103
Kokku avalikustatavad segmendid	101 899	59 225	355 690	191 150
Muud	0	927	0	2 304
Kokku	101 899	60 152	355 690	193 454

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
PÕHIVARA		
Tuuleenergia	962 266	668 422
Koostootmine	98 051	134 510
Päikeseenergia	92 738	55 035
Kokku avalikustatavad segmendid	1 153 056	857 968
Muud	5 752	16 079
Kokku	1 158 808	874 047

4. Materiaalne põhivara

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Lõpetamata ehitus	Ettemaksed	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31.12.2022							
Soetusmaksumus	63 953	25 573	42 218	751 521	203 637	19 412	1 106 314
Kogunenud kulum	0	-10 385	-25 014	-274 615	-18	0	-310 032
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.12.2022	63 953	15 188	17 204	476 906	203 619	19 412	796 282
Aruandeperioodil toimunud liikumised							
Investeeritud põhivara soetusse	0	153	497	5 273	310 925	38 834	355 682
Müüdnud põhivara	-89	0	0	-17 836	-303	0	-18 228
Klassifitseeritud müügijootel põhivaraks	-43	-2 252	-1 036	-9 421	-194	-10	-12 956
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	0	11	50	333	533	13	940
Ümberklassifitseerimine	161	154	3 962	54 570	-55 746	-3 101	0
Arvestatud kulum ja allahindlus	0	-743	-1 320	-37 452	0	0	-39 515
Kokku 2023.a toimunud liikumised	29	-2 677	2 153	-4 533	255 215	35 736	285 923
Materiaalne põhivara seisuga 31.12.2023							
Soetusmaksumus	63 982	23 639	45 691	784 440	458 852	55 148	1 431 752
Kogunenud kulum	0	-11 128	-26 334	-312 067	-18	0	-349 547
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023	63 982	12 511	19 357	472 373	458 834	55 148	1 082 205

Seisuga 31.12.2023 oli kontsernil põhivara soetamiseks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi 368 953 tuhat eurot (30. september 2023: 347 139 ja 31. detsember 2022: 89 623 tuhat eurot).

5. Tuletisvaba lepinguline kohustus, tuletisinstrumentid ja riskimaandamisarvestus

Tuletisinstrumente kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasel väärtuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval ja hinnatakse edaspidi ümber nende õiglasele väärtusele. Väärtuse muutusest tekkinud kasumi või kahjumi kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina ja kui on, siis maandatava objekti olemusest. Grupp kasutab 31.12.2023 seisuga rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärgiks on maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenudest.

Tehingu sõlmimisel dokumenteerib grupp riskimaandamisinstrumentide ja maandatavate objektide vahelise suhte, riskimaandamise eesmärgid ja erinevate riskimaandamistingute sooritamisestrateegia. Samuti dokumenteerib grupp, kas riskimaandamistingutes kasutatavate tuletisinstrumentide ja maandatavate objektide rahavoogude muutuste vahel on majanduslik seos. Riskimaandamise alustamisel dokumenteerib grupp riskimaandamise ebaefektiivsuseallikad. Riskimaandamise ebaefektiivsus arvutatakse igal aruandeperioodil ja kajastatakse kasumiaruandes.

Riskimaandamise tuletisinstrumentide kogu õiglast väärtust liigitatakse kas pikaajalise vara või kohustusena, kui riskimaandamisvahendi järelejäänud realiseerumisperiood on pikem kui 12 kuud, ja lühiajalise vara või kohustusena, kui riskimaandamisvahendi järelejäänud realiseerumise periood on lühem kui 12 kuud.

Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseerivate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiiv-

set osa kajastatakse muus koondkasumiaruandes. Ebaefektiivse osaga seotud kasumit või kahjumit kajastatakse koheselt kasumiaruandes saldeerituna muudes ärituludes või muudes tegevuskuludes. Emaettevõttega sõlmitud tuletisinstrumentide esmasel kajastamisel tekkinud õiglast väärtust kajastatakse otse omakapitali kaudu, kui selle tehingu majanduslik sisu on majanduslikku kasu sisaldavate ressursside jaotamine emaettevõttele.

Omakapitalis kajastatud summad klassifitseeritakse ümber kasumiaruandesse nendel perioodidel, mil maandatav objekt mõjutab kasumit või kahjumit (näiteks, kui leiab aset maandatud prognoositav müük).

Kui riskimaandamisinstrument aegub või müüakse või kui maandamine ei vasta enam riskimaandamis arvestusekriteeriumidele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul kajastamisel. Kui prognoositava tehingu toimumist enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis sisalduv riskimaandamisinstrumenti kasum või kahjum kasumiaruandes kohe saldeerituna muudes ärituludes või muudes tegevuskuludes.

Finanssinstrumentide õiglase väärtuse määramise erinevad tasemed on määratletud järgmiselt:

Tase 1: identsete varade või kohustuste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel;

Tase 2: muud sisendid kui 1. tasemele liigitavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuste puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad;

Tase 3: vara või kohustuste puhul mittejälgitavad sisendid.

Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtus määratakse hindamistehnikate abil. Hindamistehnikates kasutatakse nii palju kui võimalik jälgitavaid turuandmeid, kui need on kättesaadavad, ja toetatakse nii vähe kui võimalik grupi enda hinnangutele. Instrument liigitatakse tasemele 3, kui üks või mitu olulist sisendit ei baseeru jälgitavatel turuandmetel.

Tuletisvaba lepinguline kohustus

Grupp kasutas 2021. aasta jooksul rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärgiks on maandada elektriinna muutumise riski.

Osa grupi hallatavatest taastuenergia tootmise varadest, mille suhtes ei kohaldata sisenditariifi alusel subsideerimiskava, on avatud elektrienergia hindade volatiilsuse ohule, kuna elektrit müüakse Nord Pooli avatud turul. Elektrienergia hindade volatiilsuse riski maandamiseks on grupp kasutanud baaskoormuse vahetustehingute tuletislepinguid. Antud tuletisinstrumentide puhul on grupp ujuva hinna maksja ja vastaspool fikseeritud hinna maksja.

Tehingud, mille eesmärgiks on elektrienergia hinna muutumise riski maandamine on määratletud rahavoo riskimaandamise instrumentideks. Maandatavaks alusinstrumentideks on turuhinna risk kõrge tõenäosusega prognoositavate taastuenergia müügitingimuste osas, mis on avatud turuhinna muutlikkusele. Riskimaandamise tulevikutehingud sõlmitakse 1:1 suhtes. 3. taseme instrumenti õiglase väärtus on leitud kasutades kombinatsiooni turuhindadest, matemaatilistest mudelitest ja eeldustest, mis põhinevad ajaloolistel ja tulevikku suunatud turuandmetel ning muudel asjakohastel andmetel. Tuletisinst-

rumentide õiglase väärtuse kõige olulisem sisend on elektrienergia pikaajaline hind. Õiglase väärtuse arvutamise aluseks kasutas grupp Leedu ja Eesti elektriturude pikaajalisi hinnaprognose vahemikus 34EUR/MWh kuni 59EUR/MWh. 17. augustil 2021 hinnati tuletisinstrumentid õiglasesse väärtusesse.

Riskimaandamisinstrumentideks määratud tuletisinstrumentide õiglane väärtus tehingupäeval oli -10 781 tuhat eurot, mida kajastatakse otse omakapitali kaudu, kuna see kajastab tehingut emaettevõttega Eesti Energia AS. Seisuga 31. detsember 2023 oli saldo -10 781 tuhat eurot.

Enefit Green AS ja emaettevõtte Eesti Energia AS sõlmisid 17. augustil 2021 EFETi üldlepingu („EFET General Agreement“) elektrienergia üleandmise ja vastuvõtmise kohta, lõpetades samaaegselt kõik avatud tuletislepingud grupi ja Eesti Energia AS vahel. Lepingu allkirjastamisega sõlmisid pooled füüsilise elektrienergia müügilepingu fikseeritud hinnaga ajavahemikuks 2023 - 2027. Antud leping sõlmiti samade elektrienergia mahude ja samade fikseeritud hindade alusel kui algselt avatud tuletisinstrumentid.

Grupp jätkas riskimaandamisarvestuse rakendamist avatud tuletisinstrumentide positsioonide osas kuni 17. augustini 2021, kajastades tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutust kuni EFETi üldlepingu allkirjastamise kuupäevani. Tuletisinstrumentide kohustuse väärtus suurenes tehingupäeva -10 781 tuhandelt eurolt -23 207 tuhandele eurole seisuga 31.12.2021 seoses elektrihinna muutumisega ajavahemikus tehingupäevast kuni 17. augustini 2021. Vastav (-12 426 tuhat eurot) negatiivne õiglase väärtuse muutus kajastub muus koondkasumis, kuna ajavahemikus tehingupäevast kuni 17. augustini 2021 ei olnud

riskimaandamise instrumentideks klassifitseeritud tuleviku-tehingute puhul tuvastatud olulisi ebaefektiivsuse allikaid. Kuna antud lepingu sõlmimise hetkeks olid tuletisinstrumentid hinnatud õiglasesse väärtusesse (hindamine seisuga 17.augustil 2021), siis alates uue lepingu kehtima hakkamisest ei muutu tuletisinstrumentide kohustuse väärtuse saldo enne kui saabub lepingus määratletud ajaperiood 2023-2027.

Alates 01. jaanuarist 2023 algas nimetatud EFET lepingute elektri tarneperiood. Sellest tulenevalt vähenes neljandas kvartalis saldo 754 tuhande euro võrra ning oli 31. detsember 2023 seisuga -9 629 tuhat eurot.

EFET-i üldleping vastab oma tarbe („own use“) erandile ja seetõttu ei loeta seda finantsinstrumentiks, mis IFRS 9 kohaselt peab olema kajastatud õiglasest väärtuses, vaid lepinguks IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“ alusel, kusjuures müügitulu kajastatakse fikseeritud ühiku väärtuse alusel alles 2023-2027 ehk elektrienergia tarnimise hetkel. Tuletislepingute asendamise hetkel EFETi üldlepinguga ei kajastata kasumit ega kahjumit. EFET-i üldlepingu sõlmimisel klassifitseeritakse tuletisinstrumentide kohustuse bilansiline maksumus vastaval kuupäeval (-23 207 tuhat eurot) ümber tuletisvabaks lepinguli-

seks kohustuseks, mis suurendab järk-järgult kajastatud tulusid kuni EFET-i üldlepingu täitmiseni. Antud tulude kasvu kompenseerib osaliselt lõpetatud riskindamaandamisarvestuse alusel elektrienergia riskimaandamisinstrumentide reservi kogunenud 12 426 tuhande euro ümberklassifitseerimine kasumiaruandesse. Antud summa on tuletisinstrumentide 17. augusti 2021 seisuga õiglase väärtuse (-23 207 tuhat eurot) ja tuletisinstrumentide tehingupäeva õiglase väärtuse (-10 781 tuhat eurot) vahe, mis kajastatakse otse omakapitali kaudu. Vaata reservide detailsemat infot Lisast 7.

31. detsember 2023 seisuga klassifitseeriti eelnevalt mainitud kohustuse järelejäänud saldod summas 18 086 tuhat eurot lühiajaliseks summas 5 674 tuhat eurot ja pikaajaliseks summas 12 411 tuhat eurot.

Seoses EFET lepingute tarneperioodi jätkumisega tehakse 2024. aasta jooksul järgmised kanded ülalmainitud reservidesse ning kasumiaruandesse:

tuhandetes eurodes	Lisa	I kv 2024	II kv 2024	III kv 2024	IV kv 2024	Kokku
Tuletisvaba lepinguline kohustus		-2 012	-911	-1 085	-1 666	-5 674
Elektrienergia riskimaandamisinstrumentide reserv	7	1 086	711	679	827	3 303
Tuletisinstrumentide tulud		926	199	406	840	2 371

**Intressimäära vahetustehingud (swap-tehingud)
Seisuga 31. detsember 2023 oli grupil sõlmitud kolm
intressimäära vahetustehingut kolme laenu intressimäära
riski maandamiseks:**

- Intressimäära vahetustehing nominaalsummas 73 043 tuhat eurot, mille puhul grupp saab 6 kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,1%. Grupp kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimäära-ga laenust, mis võeti välja 30. septembril 2022.
- Intressimäära vahetustehing nominaalsummas 48 958 tuhat eurot, mille puhul grupp saab 3-kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,049%. Grupp kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimäära-ga laenust, mis võeti välja 24. septembril 2022.
- Intressimäära vahetustehing nominaalsumma jäägiga 35 001 tuhat eurot, mille puhul grupp saab 6-kuu EU-RIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,125%. Grupp kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimää-raga laenust, mis võeti välja 30. juunil 2022.

Intressimäära vahetustehingud on määratletud rahavoo riski- maandamise instrumentideks. Riskimaandamisinstrumentide (intressimäära vahetustehingud) ja riskimaandamisobjekti- de (laenulepingud) vahel eksisteerib majanduslik suhe, sest seisuga 31. detsember 2023 ühtisid kõikide intressimäära vahetustehingute põhilised tingimused laenulepingute tingi- mustega (nominaalsummad, valuutad, tähtajad, maksegraafi- kud). Riskimaandamise tulevikutehingud on sõlmitud 1:1 suhtes. Riskimaandamise efektiivsuse testimiseks kasutab grupp hü- poteetilise tuletisinstrumenti meetodit ja võrdleb intressimäära vahetustehingute õiglase väärtuse muutusi laenulepingute õiglase väärtuse muutustega.

Potentsiaalsed ebaefektiivsuse allikad võivad tuleneda järgmistest põhjustest:

Grupi või intressimäära vahetustehingu vastaspoole krediidiriski muutus. Krediidiriski mõju tõttu võib majanduslik suhe riski- maandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahel tasakaa- lust välja minna ning võib tekkida olukord, kus riskimaandamis- objekti ja riskimaandamisinstrumendi väärtused ei liigu enam vastassuunas. Grupi juhtkonna hinnangul on äärmiselt ebatõenäoline, et krediidiriskist saaks tekkida oluline ebaefektiivsus.

Riskimaandamisobjektide mõju finantsseisundi aruandele seisuga 31. detsember 2023 oli järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Õiglase väärtuse muutus, mida kasutati ebaefektiivsuse arvutamisel	Riski- maandamis- reservis kajastatud summad	Riskimaandamis- reservis kaja- statud summad, mille puhul riski- maandamis arvestust enam ei rakendata
Ujuva intressi- määraga laenud	8 859	8 859	0

Õiglane väärtus on arvatud kasutades kolmanda osapoole mudelit mida kinnitab tehingupartneri kinnitus.

Grupi sisemiste arvutuste alusel leitakse intressimäära vahe- tustehingute õiglane väärtus oodatavate tuleviku rahavoogude nüüdisväärtusena tuginedes turul vaadeldavatel EURIBOR-i intressikõveratel. Õiglase väärtuse hinnangu tegemisel võetak- se arvesse grupi ning vastaspoole krediidiriski, mis arvutatakse krediidiriski vahetustehingute või võlakirjade hindadest tuletat- tud krediidiriski vahede põhjal. Intressimäära vahetustehingud on liigitatud õiglase väärtuse tasemele 2.

Riskimaandamisinstrumentide mõju finantsseisundi aruandele seisuga 31. detsember 2023 oli järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Nominaal-summa	Bilansiline maksumus (vara)	Bilansiline maksumus (kohustus)	Finantsseisundi aru- ande kirje nimetus	Õiglase väärtuse muutus*	Kasumiaruandes kajastatud ebaefektiivsus	Riskimaandamis- reservist kasumiaruandesse ümber liigitatud summad
Swap-tehingud	157 003	8 859	0	Tuletisinstrumentid	-3 760	0	1 164

*võrreldes 30.09.2023 seisuga, kajastatud muus koondkasumiaruandes

6. Aktsiakapital

Seisuga 31. detsember 2023 oli Enefit Green ASil registreeritud 264 276 232 aktsiat (31. detsember 2022: 264 276 232 aktsiat). Aktsia nimiväärtus on 1 euro.

Tava puhaskasumi arvutamiseks aktsia kohta on emaettevõtja omanike osa kasumist jagatud bilansipäevade arvuga kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Kuna potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid ei ole, on lahustunud puhaskasum aktsia kohta kõigil perioodidel võrdne tava puhaskasumiga aktsia kohta.

Tava ja lahustunud puhaskasum aktsia kohta kaalutud keskmise aktsiate arvuga

	Ühik	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Emaettevõtja omanike osa kasumist	tuh euro	19 104	35 409	55 793	110 207
Kaalutud keskmine aktsiate arv	tuh	264 276	264 276	264 276	264 276
Tava puhaskasum aktsia kohta	euro	0,07	0,13	0,21	0,42
Lahustunud puhaskasum aktsia kohta	euro	0,07	0,13	0,21	0,42

7. Muud reservid

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Muud reservid perioodi algul	165 657	150 828
sh realiseerimata kursivahede reserv	-762	-965
sh intressimäära vahetustehing	14 626	0
sh elektrienergia riskimaandamisinstrumentide reserv	-12 426	-12 426
sh Emaettevõttega tehtud tuletisinstrumentide tehingu esmasel kajastamisel tekkinud õiglase väärtus	-10 781	-10 781
sh muud reservid	175 000	175 000
Rahavoogude riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutus	2 798	0
sh elektrienergia riskimaandamisinstrumentide reserv	2 798	0
Intressimäära vahetustehingud	-2 221	14 529
Kajastatud intressikulu suurendamisena	-3 545	97
Välismaiste tütarettevõtjate ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	600	203
Muud reservid perioodi lõpul	163 289	165 657
sh realiseerimata kursivahede reserv	-162	-762
sh Intressimäära vahetustehingud	8 860	14 626
sh elektrienergia riskimaandamisinstrumentide reserv	-9 628	-12 426
sh Emaettevõttega tehtud tuletisinstrumentide tehingu esmasel kajastamisel tekkinud õiglase väärtus	-10 781	-10 781
sh muud reservid	175 000	175 000

8. Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

tuhandetes eurodes	Lühiajalised võlakohustused		Pikaajalised võlakohustused		Kokku
	Pangalaenu	Rendikohustused	Pangalaenu	Rendikohustused	
Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31.12.2022	23 396	412	251 577	4 178	279 563
Aruandeperioodil toimunud liikumised					
Rahalised liikumised					
Lisandunud võlakohustus	82 000	124	220 000	5 188	307 312
Võlakohustuse tagasimaksmine	-104 571	-324	0	-35	-104 930
Mitterahaline liikumine					
Ümberklassifitseerimine	26 550	798	-26 550	-798	0
Laenukulude amortisatsioon	0	0	-284	0	-284
Muud liikumised	39	-265	431	565	770
Kokku 2023.a toimunud liikumised	4 018	333	193 597	4 920	202 868
Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31.12.2023	27 414	745	445 174	9 098	482 431

9. Müügitulu

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Tegevusvaldkondade lõikes				
Kaupade müük				
Pelletide müük	9 179	13 618	31 985	30 234
Vanametalli müük	134	293	726	1 049
Muu kaupade müük	22	-14	62	3 343
Kokku kaupade müük	9 335	13 897	32 773	34 626
Teenuste müük				
Soojusenergia müük	2 670	2 555	8 601	7 227
Elektrienergia müük	43 748	55 251	146 021	170 456
Jäätmete vastuvõtt ja edasimüük	4 256	3 805	16 304	14 195
Vara rent ja hooldus	80	392	694	859
Muude teenuste müük	1 068	480	1 364	5 917
Kokku teenuste müük	51 822	62 483	172 984	198 654
Kokku müügitulu	61 157	76 380	205 757	233 280

10. Taastuvenergia toetus ja muud äritulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Taastuvenergia toetus	5 453	6 076	21 303	22 827
Sihtfinantseerimine	134	94	504	435
Tuletisinstrumentide tulud	-1 511	0	0	0
Kasum äri müügist	960	0	960	0
Muud äritulud	709	202	1 540	473
Kokku muud äritulud	5 745	6 372	24 307	23 735

11. Kaubad, toore, materjal ja teenused

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Hooldus- ja remonditööd	5 002	3 681	17 514	15 038
Tehnoloogiline kütus	6 689	8 382	27 033	23 187
Elektrienergia	14 687	15 795	48 394	32 712
Tuhakäitlusega seotud teenused	516	502	1 965	2 137
Transporditeenused valmistoo- dangu müügiks	583	554	1 920	1 815
Materjalid ja varuosad toodangu valmistamiseks	1 007	104	2 067	9 578
Ülekandeteenused	174	436	518	309
Jäätmete käitlemine	115	63	410	683
Loodusvarade ressursimaks	2	2	6	8
Muud kaubad, toore, materjal ja teenused	50	51	178	228
Saastemaks	119	72	325	259
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	28 944	30 486	100 330	85 954

12. Äritegevusest laekunud raha

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022
Kasum enne tulumaksustamist	18 414	35 535	65 509	115 774
Korrigeerimised				
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	10 529	8 536	39 943	37 355
Immateriaalse põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus	291	310	617	422
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	-130	-94	-500	-435
Intressikulu võlakohustustelt	679	664	1 252	1 697
Kasum äri müügist	-960	0	-960	-645
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse	20	-27	-42	-7
Kasum materiaalse põhivara müügist	-2	0	-2	-3
Intressi- ja muud finantstulud	-181	-239	-826	-251
Muud investeerimise kasumid/kahjumid	0	0	-24	0
Kahjum(kasum) muudest mitterahalistest tehingutest	26	0	26	0
Kursikahjum (kasum) välisvaluutas antud ja võetud laenudelt	399	230	470	-147
Realiseerunud kasum tuletisinstrumentidest	-813	0	-2 323	0
Korrigeeritud kasum enne maksustamist	28 272	44 915	103 140	153 760
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus				
Äritegevusega seotud nõuete muutus	-3 074	-7 954	-1 618	-686
Varude muutus	2 807	1 116	-2 143	-4 699
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	4711	-9 609	-14 244	-16 803
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	4 444	-16 447	-18 005	-22 188
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus				
Eraldiste muutus	4	-26	3	-58
Võlgnevuse muutus hankijatele	-13 604	2 635	8 842	4 814
Muu äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-1 520	-596	937	-105
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-15 120	2 013	9 782	4 651
Äritegevusest saadud raha	17 596	30 481	94 917	136 223

13. Tehingud ja saldod seotud osapooltega

Enefit Green ASi emaettevõtte on Eesti Energia AS. Eesti Energia ASi ainuomanik seisuga 31. detsember 2023 on Eesti Vabariik.

Enefit Green ASi lühendatud konsolideeritud raamatupidamise vahearuanne koostamisel on loetud seotud osapoolteks omanikke, teisi samasse gruppi kuuluvaid äriühinguid (grupi ettevõteteid), tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja valitseva või olulise mõju all olevaid ettevõtteid. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik üksused, kus riigil on valitsev või oluline mõju.

Grupp on rakendanud avalikustamiserandit ja jätnud avalikustamata eraldivõtetuna ebaolulised tehingud ja saldod valitsuse ja teiste seotud osapooltega, kuna riigil on nende osapoolte üle valitsev, ühine valitsev või oluline mõju.

Enefit Green AS ja tema tütarettevõtted toodavad taastuenergiat, mida müüakse vahetult kolmandatele osapooltele (sh elektrikörsile Nord Pool). Emaettevõtte Eesti Energia AS osutab Enefit Greenile haldusteenuseid seoses nimetatud müügiprotseduuriga. Mainitud teenusega seotud kulud kajastatakse tabelis real "Teenuste ost".

Grupp avalikustab ka tehingud Eesti Vabariigi valitseva või olulise mõju all olevate ettevõtetelega. Aruandeperioodil ja võrdlusperioodil tegi grupp tavapärasel mahus ostu- ja müügitehinguid Eesti ülekandevõrgu operaatori Elering ASiga, mis kuulub täielikult riigile.

Seisuga 31. detsember 2023 on Enefit Green AS sõlminud pikaajalisi elektrienergia füüsilise tarne lepinguid seotud osapoolte Eesti Energia AS-ga mahus 8 562 GWh, elektrienergia tarnimiseks perioodil jaanuar 2024 kuni detsember 2033 Leedu, Eesti, Soome ja Poola elektrivõrgus. Lepingud on sõlmitud nii aastase baasenergia kui kuise baasenergia tarneks. Seotud osapooltega sõlmitud pikaajaliste elektrienergia füüsilise tarne lepingute kaalutud keskmine hind on 68,1 EUR/MWh.

2021. aasta alguses kasutas grupp elektrihinna riski maandamiseks baaskoormuse vahetustehingute tuletislepinguid. Tuletisinstrumentide finantskohustuse esialgne õiglane väärtus summas -10 781 tuhat eurot on kajastatud otse omakapitalis.

Grupp jätkas riskimaandamisarvestuse rakendamist avatud tuletisinstrumentide positsioonide osas kuni 17. augustini 2021, kui sõlmiti EFETi üldleping („EFET General Agreement“) elektrienergia üleandmise ja vastuvõtmise kohta, lõpetades samaaegselt kõik avatud tuletislepingud. Tuletisinstrumentide kohustuse väärtus suurenes tehingupäeva -10 781 tuhandelt eurolt -23 207 tuhandele eurole seoses elektrihinna muutmise ajavahemikus tehingupäevast kuni 17. augustini 2021. Vastav kumulatiivne tuletisinstrumentide finantskohustuse õiglase väärtuse muutus summas -12 426 tuhat eurot kajastati muu koondkasumi ja rahavoogude riskimaandamisreservi kaudu omakapitalis (vt ka lisa 5). 31. detsember 2023 seisuga oli elektrienergia riskimaandamisinstrumentide reservi saldo -9 629 tuhat eurot (vt ka lisa 5 ja 7).

<i>tuhandetes eurodes</i>	IV kv 2023	IV kv 2022	2023	2022		31.12.2023	31.12.2022
	TEHINGUD					SALDOD	
	EMAETTEVÕTE						
Teenuste ost	5 333	5 681	17 804	15 251	Nõuded	9 497	11 968
Kaupade müük	0	0	0	0	Kohustused	20 281	26 412
Teenuste müük	23 727	19 500	78 713	32 320	sh tuletisvaba lepinguline kohustus	18 086	23 207
	TEISED KONTSERNI ETTEVÕTTED						
Kaupade ost	0	65	0	73	Nõuded	314	31
Teenuste ost	884	1 636	3 357	6 180	Kohustused	62	731
Tulu kaupade müügist	0	-50	0	3 155			
Tulu teenuste müügist	1 379	379	4 208	7 907			
	TEISED SEOTUD OSAPOOLED (SH SIDUSETTEVÕTTED)						
Teenuste ost	448	333	1 908	1 582	Nõuded	22	21
Tulu teenuste müügist	18	16	18	18	Kohustused	311	251
	ELERING AS						
Teenuste ost	-1 131	10 967	18 993	11 139	Nõuded	1 699	2 064
Teenuste müük	5 339	5 944	21 355	23 891	Kohustused	33	29